YIVO Institute for Jewish Research
6 6000 00030066 6

ספר

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

חיי מוהר"ן

הוא רבינו הקדוש החדש הגדול בענקים בוגמת קדישת חור החורות רבן של כל ישראל נחל נובע מקור חכמה חיים חלהים וכו' מ' ר' **נחמן** זצוק"ל בעהמ"ח ספרי **לקוטי מוהר"ן** וס' **המדות** וסיפורי **מעשיות** ועוד שחרי חיבורים והמה בכתובים נכד קדוש עליון וכו' מ' ר' **נחמן האריזענקער** ז"ל נין ונכד להתנא החלקי קדוש ישראל וכו' וכו' מ' ר' **ישראל בעש"ט** זצוק"ל זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל חמן :

בזה הספר יספר מעט מחיי הקדושים מעוגם יגיעתו וטרחתו בעבודת הש"י במסירת נפש עצום ונפגב מימי ילדותו עד הסתלקותו עד שזכה לחיות חיים אמתיים חיים הנקרחים חיים בחמת. ויסופר מעט מאשר עבר עליו בימי חיין הקדושים ומעט מסיחותין הק' אשר נשמע מפין הקדוש והעתים אשר עברו עליו כאשר עינין תחזינה מיסרים.

לפרט **זה ינחמנו ממעשינו** מעלבון ידינו לפ"ק

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

הובא לבית הדפוס ע"י הוותיק וכו' מהורר **אברהם יהושע העשיל דראקר** נ"י.

Chaje Muran.
Verläger Abracham Drucker.
Gedruckt bei Carl Budweiser in Lemberg.
1874.

שיר ידידות

אשר חיבר ויסד בבוד אדמו"ר הר"ר נתן ז"ל לשם כבוד מורינו ורבינו אור האורות וכו' כמהו"ר נחמן ז"ל.

נפת תטופנה שפתותיך. דבש וחלב. תחת לשונך:
חכמת חכמת. אתה אתה מלאת רעון קונך:
כי ידעתי לך. בכל כחך עבדת את אלהיך:
נחל נובע מקור חכמה. מי יספר הדרך וגאונך:

נפשי נחלים תלהט. בזכרי ידידות עריבות נועם אמרתך:
חיל עשו רבות. ואת עלית על כולנה. עדי שגבה מעלתך:
מצבי אחד יפיפית. הולך תן בשפתותיך:
נפלאות היו בעיניו. במה זכינו לקוד על דלתותיך:

נשיס לפיהו מחמוד. מלספר שבחיך ותהילתיך:
חמדה גוזה קנית. עדי ארשיו ויסודיו. מאד עמקו מחשבותיך:
מלחמת ונעלת בכל הבלי העולם לגמרי. אשר לא נמצא דוגמתך:
נקוה ומוחיל עדי ערב יהי' לזר. אז ידעו עוצם גדלות גדולתיך:

נפש עמל עמלה לו:
חי החיים יסובבהו יבוגהו מיומיו ומשמלו:
מגיע לחתי לכל. מרום המעלות. עד תכלית נפשות העמוקות בקטן בגדול להועילו:
נורח וחיוט נודע בשעריס לבבך. כי אתה ידעת כי גדול ה'. על כן נוחיל לו:

בן ידיד. בן יקיר. בן אהוב. בן נחמד. בן העובד אותו:
נפש. רוח. נשמה. חיה. יחידה. עד תכלית רוח המעלה. הגיע חין כמותו:

ישמחו מאד אבין ואמו יולדיו. אשריכם שיצא זה מחלציכם:
מי ימנו יצא הגואל לדק. לכן כפול שברכם:
חיים ואשר עשה עמנו. כן יוסיף ה' לעשות עמנו ועמכם:
קעם ההולכים בחושך. ראו אור גדול על ידו. שמחו בה' אתם ואבותיכם:

נפשינו חכתה מאד נועם אמרותיו:
חשקה נפשינו מאוות נורחות תורותיו:
מה נמלנו חביבת נעימות פלאותיו:
נחמים מאמריו. חשוקים נחמדים לעד. לכל בני ישראל לדורותיו:

נחמד לאוהבו. המלא ירחת שמים:
חפץ בחיים. ישמע לעצתו יחייהן מאומים:
מהרב טובו אשר עשה עמנו. לעד ולנצח. עד בלתי שמים:
נקשרה נפשו בנפשינו. עם כל הנכתב לחיים בירושלים:

נורחות נאדק תעמנו. אלהי ישעינו:
חסדך הפלאת עמנו. כן תגמור גם בעדינו:
מה טוב חלקנו. ומה נעים גורלנו אשריכם:

נכספה ונם כלתה נפשנו לחצרות ה'. לבנו ובשרנו אל אל חי ירננו:

נפלאות היה בעינינו. אשר עשה עמנו אלקינו:
חלאי נפשינו אדאי נפשינו. כי ה' עמנו אל יעזבנו ואל יעשינו:
מה משיב לה' כל תגמולוהי עלינו. מי יתתין לשמועתינו:
נילה ושמחה בישועתו. כי הנה אלקינו זה. קוינו לו ויושיענו:

נבונים וחכמים. נערים וזקנים:
חורי עם. רחמים. פרחמים וסגיס:
מאד הטו אזניכם. לאמרי פי הנבונים:
נפשכם תגיל בה'. רחו כי נתן לכם ה'. נמי מעמונים:

בית ישראל ברכו את ה'. כי הפליא לעשות עמכם:
נתגבר ונתחזק ונתחמץ. בעבודת ה'. בחמת. הנה זה ילך לפניהו להלחם:

שמע ישראל. אתם קרבים היום. להלחם עם אויביכם אל ירך לבבכם:
מאד מאד חזקו ואמצו בה'. אל תירחו ואל תערצו כי ה' עמכם.
חוסו ואחמו על נפשיכם. ערש יבבה נרכם:
הבו ידכם לה'. בקשר אחיץ וחזק בל ימוט. אז תעלה בידכם:

זכותו יגן עלינו. ומכל נרותינו יושיענו:
בוד אלקים הסתר דבר. לכן נשא בשריהו בשנו:
חמיך רבים ה'. רחיהו בעיניהו. אשר אמלת עליהו:

צדקות ה' עשה. ומשפטיו עם ישראל:
דרכיו ישרים. לכל החפץ חיים אתתיים כרעון אחל:
יחיד בדורותיו. אין אל. רב פעלים מקבנאל:
קדוש ונהור. נעורו ועד אלדו. ממעל לכוכבי אל:

לי נאה לספר מעט מזער מתהלתו. פחות מעפה מן היס הגדול:
בית נדיק חוסן רב. אשרי כל חוסי בו. לעולם ירננו עד כי אלה יגדל:
רב מחולל כל. עליונים ותחתונים. בקטן כגדול:
מה לך בשרי. נמאה לך נפשי. כי אין מספר לטובותיך עוד לספור כי אדל:
הולך וחור. עד נכון היום. ירום ונשא וגדל:

חיי עולם הבא. זכינו ויביאנו לנצח:
עולם שכולו טוב ישחילנו. אור אח ומנוחה:
הבא לנהר מסיעין לו. עד יזכה נעימות בימינו נצח:
נפש נעשה תשביע טוב. פתוח תפתח את ידך לו את"ן תתן:
חן לי מה שהבטחתני. כי עד שתאנני דמי לך לא אחדן:
נפש רעבה תמלא. טוב לחלק לעמך ברעוך. תתן להם ילקוטון:

מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו מי יוכל למפר
מי יוכל לספר את כל הגדולות והנפלאות
והגורלות אשר עשה חדמו"ר חור החורות חור הלחלחות
חור הגזע והפון וטומ. עם כלל נפשות ישראל שבעם תלויים
כל העולמות וביותר אשר פעל ועשה עם תגשו המקורבים
חליו אשר זכו להסתופף בגלו בל הקדוש ולשמוע מפיו מה
שמעו דברים שבפה עתיק יומין ונפרטות אשר פעל ועשה
עמי העני והחגיון אשר הקימני מעפר ומחשפות והושיבני
חגלו וקרבני ברחמיו ביותר וסמך ידו עלי לקבל ולכתוב את
כל דברי תורתו ושיחותיו וסיפורי מעשיותיו שכל כאשר לכל
זיכני סיפי, נכתב על ידי ואתר בפה מלא שחין מי שיודע
ממנו כ"א תנכי מעט ועיד כמה לשונות כתלה ונחמת נפשי
יודעת מאד מה שא"א לספר כלל וכבר כתבתי ברבה
וספרתי לתבריי ותלתידיי בפה ברבה מאד וב"ה דברי עשו
רושם נכחו הגדול שנכנם בלבם בחלת כחק בוערת ונתעוררו
ברבה להשי"ת וכמה כבר נסתלקו בקדושה ובטהרה ונפטרו
בשם טוב מתוך דברי תורה ותפלה ותמונה שלימה חלקם
בחיים והנשתרים לתורך ימים ושנים הנם חזקים בעזהש"י
בנחמת ותחמונה כרחי מוצק בל ימוטו לעולם ועם כל זה
ידעתי בנפשי כי הם גם הם עדיין נריכין למודעי רבא
ועדיין חינם יודעים תור תחתת התחת ותחתתו בשלימות
כרחוי כאשר תקוע בנפשי וכעין מחרז"ל הרבה למדתי
מרבותי ולא חסרתי מהם כ"א בכלב המלקק מסיס ותלמידיי
לא חסרו ממני וכו', מה לחדבר כי כל דברי חלא נוגעים
בידיעות נעימות התנוללות חלקות בלב אשר הוח לבל חד
כפום מה דמשער בלביה וכן כן גבורותיו כן כן נורחותיו
אשר יגע וטרח בעבודתו ית' כל כך עד שזכה למה שזכה
ועלה למקום שעלה אשר המשיך שבליות עמוקים כחלה מים
עמוקים עלה בלב חיש עמוק עמוק מי ימלחנו עד אשר
בחכמתו הנשגבה ובכחו העלום החיר בטובו בלב הפתוח
והנשחת התנוללות השגת חלקות מה שא"א לספר לחבירו
בלל ורחה זה חדש אשר לא היה לעולמים וכמרומז בהתורה
מישרת דסכינת בסיומן למ"ד ע"ם שלריכין רבי גדול ואומן
נפלא ורופא נחמן שיוכל להכניס השגת חלקות בלב הקטנים
כחלה חולים כחלה רחוקים כחלה והנה הם חין כלי הכתיבה
וכלי הדיבור מספיקים לספר חלק אחד מחלף אשר בלבי
על בל זה לסוגית חלק זה לספר ע"כ למן היום שזכיתי
להתקרב חיזקני הש"י והוח ז"ל לעסוק בכתיבת נורחות
התגלות תורתו הקדושה והש"י חזקני לכתוב תמיד הענינים
והשיחות שהיו חגלי בל תורה כי ידעתי שבל דיבור ודיבור
הוח תורה שלימה חבל בתחילה לא נזהרתי עדיין לכתוב
בל השיחות הקדושות והדיבורים הקדושים שיגלו מפיו
הקדוש כ"א מה שהיה בפה היום התגלות חידושי
תורה חבל שאר השיחות לא נזהרתי לכתבם ונחמת למן
היום אשר התחלתי להכיר היטב לחתת נשגבות מעלתו
וקדושתו הנוראה הייתי חומר תמיד שרחוי היה שיעמוד
לחד שיכתוב בל דיבור ודיבור שיגא מפיו הק' בקדוש, וטהר'
וכל מיני חן של לחת ובירחה נורח' בוערת בלפיד חם חפי'

בל

בל הדיבורים במילי דעלמא ובמרבי חדש וכל דבריו בולם
רחויים להבתב כי בל דיבור ודיבור שיגא מפיו חפילו במילי
דעלמא בולם הי' בוערים בנחלי חש בך רחיתי שהות דבר
שא"א ומחמת זה נתרשלתי ולא נשתדלתי לבתוב חפילו במה
דברי חבמה למיתיות שבשמע מדיבוריו הק' ולא בתבתי
בי"א בששמעתי היזה המשך דברי תורה או שהי' שייך לחיז'
תורה עד לחר במה שבים להתקרבותי חליו הערי ה' לבי
להתחיל לרשום גם במה שיחות וענינים מחשר בשמעו מפיו
הק' חז ובלבת מה שבשמע בבר גם רשמתי במה סיפורים
וענינים מחשר ענר עליו ועל הבשיו ומעט מסיפורי יציעתו
וטרחתו חשר טרח ויגע בעבודת ה' חשר עי"ז זבה למה
שזבה וסדר בסיעתו לא"י ובמה סיפורים ומעשיות שהיה
חלל בל תורה ותורה וחלל בל סיפור מעשה וחיך וע"י מה
בתגלגלו רחמיו עד שפתח פיו הק' וגילה מה שגילה וחם
חמבם בבל חלה ח"א לבחר ולגייר בבתב מהות הענין היטב
בחשר הי' בשעת מעשה עכ"ז לא מנעתי מלבתוב ולרשום
בל מה שחפשר לרשום והמשביל יבין מדעתו מעט מהות
הענין בולו הלי וחולי יזבו הדורות הבחים לידע חת בל
הגדולות והנפלאות חשר עשה עמנו חדון בל הנוסג בחסדו
בל דור חשר מחשבות לבו לדור ודור חשר עושה חדשות
בבל עת למען ספר שמו בבל הארץ למען יתעוררו בבל דור
לשוב חליו ית' כי בבר פנה לפנינו דרב נבון על ידו ז"ל חשר
מעתה בל הרוצה לגשת חל הקודש בקל יוכל להתקרב חליו
ית' ע"פ הדרבים המבוארים בספריו הק' חשרי שיחת
בשם הפוך בם והפוך בם וסיב ובלה בם ומשם לא תזוע
שחין לך מדה טובה משם בן בל חלה רחתה עיני כי הוא
רלונו ית' לרשום הבל על הספר ע"ב זה ימים חשר שמתי
חל לבי בזה לבתוב ולרשום בל שיחה ודיבור וענין וסיפור
שיעלה על זברוני והן הן הדברים הנבתבים בספר הזה
וקרחתי שם החיבור הזה בשם **חיי מוהר"ן** מחמת
שרובו מספר מחייו הקדושים מחשר עבר עליו בימי חייו
הקדושים והחיים חשר חי בעולם כי הוא היה היום חי
בחמת חשר לא היה דוגמתו והוא חי תמיד חיים לחתיים
ובבל פעם חי חיים חדשים בחשר בשמע מפיו הק' שפ"א
לחמר חני חייתי הרבה חיים שלא חייתי מעולם חיים בזה
והז התחיל לגלות מעט רחשי פרקים מהתורים קרטליתא
בגרשם בזה הספר לקחן במקומו וכן כ"פ שמעתי מהגו ז"ל
התפחרות נפלא מענין החיים שלו וענין גבות החיים של
העולם שהיבם חושבים על תבליתם וגם בחיות העולם יש
חילוקים הרבה לחין מספר כמובחר בזה לקחן קבת ובבלל
שעיבר החיים הוא חיים לחתיים שהות חבמה לחתיית
ב"ש החבמה תחיים ת בעליה . ועיבר החבמה להשתדל
ולהתייגע לידע ולהבין חותו ית' שהוא חי החיים וב"א
בפי קירובו לזה בן חיים חיים ולהיפך להיפך וע"ב רשעים
בחייהם קרויים מתים ולהיפך לדיבים במיתתם קרויים חיים
מחמת שתמיד הם דבקים בחיים לחתיים ב"ש והחם הדבקי'
בה' חלבילבם חיים בולבם היום ועל הלו החיים הגו מתפללי'
הרבה בר"ה ויו"ב זברנו לחיים ובתוב לחיים בי חוץ מזה

בבל

כל הכל ואין שום חיים כלל ועל חיים אלו נאמר למען תחי׳ וכו׳ למען ירבו ימיכם וכו׳ למען תחיון לכל חיים שזכה הוא ז״ל הי׳ במעלה עליונה ונפלאה מאד תשרי מי שיזכה להרגיש מעט התנוצצות מנעימו׳ החיים שלו שהיה חי חיים חרוכים חיים טובים נאמת כמובן מהמעט׳ של כל׳ בעטלרים לאחר על חיים אלו בקש דוד המלך ע״ה תודיעני אורח חיים וכו׳:

ובקשתי מאת המעיין לבל יפלא בעיניו אם לפעמים ימצא בדבריו כמה שיחות וסיפורים מרבינו ז״ל שנכתבו כאן שהם נראים דברים פשוטים ולפעמים נראה כאלו אין להם פירו׳ כללו ויקשה בעיניו על מה נכתבו לך בחמ׳ בכל הדברים והשיחות והסיפורים שנכתבו כאן בכולם יש דברים בגו ומי שזכה לעמוד לפניו ולשמוע מפיו הדברים והשיחות הי׳ מתבונן לו קצת ומבין קצת שהם דברים עליונים וגבוהים מאד והיה מתעורר להשי״ת ע״י כל דיבור ודיבור שיצא מפיו בקדושה ובטהר׳ נפלאה ומחמת זה לא יכולתי להתאפק מלכתוב ולרשום קצת סיפורים ושיחו׳ לזכרון אולי שים בהם קצת שיחות שלא יבינם המעיין כלל תוכן הכוונה שים בהם ע״כ משנה לא זזה ממקומה ומי שחפץ בחמת יכול למצוא ברוב השיחות דברים נפלאים וכמה וכמה התעוררות נפלא לעבודת הש״י וכמה עצות וכמה התחזקות שיתחזק האדם מאד לבל יתייאש עצמו בשום חופן וכיוצא בזה כי לא דבר רק הוא מכם והם רק הוא מכם כי אפילו דיבורים פשוטים של רבינו ז״ל הגדול והקדוש הם פותחים אור גדול ויש להם כח גדול לעורר כל העולם לעבודתו ית׳ לאחר זה הי׳ כל מגמת רבינו ז״ל כל ימי חייו הקדושים גם נשמע מפיו הקדוש שאפילו שיחות פשוטות שלו נראים לכותבם כי בכל שיחה ושיחה שלו יש בהם כוונות עמוקות מאד והם כלליות גדול וכל אחד יכול להוציא מהם עצות נפלאות והנהגות ישרות לעבודתו ית׳ אמן:

שיחות וסיפורים וענינים שהיה אצל כל תורה ומעשה

(א) **התורה** בחנוכות אמר ר״מ פה ברסלב שנת תקס״ג ור״ה חל לאחר שבת ב׳, ג׳, והוא הי׳ ר״ה הראשון לשיחתו פה ולהתקרבותי אליו ואז נשמע בעולם הגזירות שרצו לגזור בעולם אשר אז בימינו בעו״ה היינו ליקח את בני ישראל לחיל: ר״ל מעתה כי אלו הגזירו׳ שתחילו למות בימי מלכות פולין קודם שכבש הקיר״ס מרוסיא את מדינתינו ואח״כ בתחילת כבישתו את מדינתינו נשקט הדבר קצת ואח״כ חזר ונתעורר שנשמע בעולם שרוצין לגזור כמה גזירות שקורין פונקטין ואז אמר רבינו ז״ל התורה בחנוכות והיא מתחלת כי לריך כל אחד לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי וכו׳ ולמלחות חסרון העולם ולהתפלל עבורם להשי״ת וכו׳ היינו קודם גזר דין וכו׳ ע״ש וזה מרומז על הגזירות הנ״ל:

(ב) **התורה** קרא את יהושע בסימן וא״ו אמר בשבת תשובה שלאחר ר״ה הנ״ל ואז הזכיר בהתחלת התורה בסמוך את הפסוק ועל הנסים דמות כאחד אחד עליו מלמעלה (ואח״כ בכת״י הק׳ לא נזכר פ׳ זה עד סמוך בסוף כאחר בספר ע״ש) ואז אחז בשתי ידיו בשתי ידות הנסים שיצא עליה והיה מתנועע עם הנסים ואמר בחיים ובירחה ובמסירת נפש עצום אחד בזה הלשון כשיושבין על הנסים אז הוא אחד (ואמר בל״ת בזה״ל אז מען זיצט תוך דר שטיל דעמלט איז מען מאנטשן) והדברים שתומים אחד (ר״ה ע׳ זוהר תזריע דף מ״ח) ואח״כ גמר כל התורה בנוראה אחת בנדפס בספר ובשעת אמירת התורה לא דיבר כלל מענין כוונת חנוכת אלא רק אח״כ כשגמר אמירת התורה אחת אחר שהתפלל ערבית והבדיל אח״כ חזר ודיבר מהתורה אחת כדרכו תמיד ואז ענה ואמר לאנשים חשובים שקנים שיצאו אלו אז שהי׳ מתפללים מתוך סידור האר״י ז״ל תאמרו לי תאמרו מרומז בהתורה הנ״ל כל הכוונות של חנוכ והחריבו ולא ענו כי בחמת ח״ל בשום חופן להבין מעצמן סוד הכוונת של חנוכ מרומזים בהתורה הנ״ל ונוסף להבית לפניו סידור האר״י ז״ל ופתח אותו והראה לפניהם הכוונות של חנוכ״ה פתח פיו הק׳ והגורה והתחיל לגלות פלאות חיך כל הכוונות של חנוכ מרומזים שם בדרך נפלא וגורה אחד כמבואר מזה בספר הנל ח״ל לנייר בכתב את הסיעור שבלב את כל הנעימות והנפלאות תמיס דעיס שהרגשתי אז בעת שזכיתי לשמוע כל זה. גם דיבר אחר שבת מהתורה הנ״ל שמדברת שם ממשה ויהושע ואומר יעוד שהם בחינת נקודה העליונה ונקודה התחתונה וזהו ואז אמר לי בזה״ל שבכל מקום שמתוועדין יחד רבי ותלמיד נעש׳ בחינה אחת בחינת משה ויהושע ואומר מועד והנה כל זה היה בהתחלת התקרבותי אליו ואז לא זכיתי עדיין לכתוב לפניו התורות הגדולות רק המאמרים קצרים כתבתי בעצמי שלא בפניו והיתי מתגעגע שהרבה לקבל זאת התורה אלא בכתיבת ידו הקדוש, ולא זכיתי לזה עד אחר פורים שהיתי אז אלו במעדווועדיוקע ואז ישבתי לפניו והעתקתי התור׳ הזאת לפניו ומפיו יקרית אלי מתוך ספרו בכת״י הק׳ ואני כותב על הנייר ואח״כ בחזה את סמוך בלילה עמדתי לפניו כשכבר ישב על מטתו ורנה ליתן ודברתי עמו אז הרבה ואז גילה לי הג׳ מצות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ שצריך לזה בנדפס במקומו שם עי״ש ושים אז ואמר כי כל ג׳ מצות אלו הם בחינת תשובה בנדפס שם ואז שאלתי אותו אחר ג׳ מצות אלו הם בחי׳ תשובה עכ״פ ואמר זה אחר אחת (דאחם זאת דוח שוין) וזה שלכתי אז מלפניו ז״ל ותיכף התחלתי לחשוב בזה ותיכף בדרך הליכתי מביתי לחכמניח שלי אזמין לי הבי״ת

בזה חידושים נהים ובבוחי להלכניה שלי מלחתי בעזהש"י כלי כתיבה וכתבתי מיד מה שחננו ה' בזה וזה היה בתחל' חיבורי לחדש בתורתו הק' שחיבך חותי ברחמיו ודרכיו הנפלאים ובזיוש שלאחריו הבחתי לפניו מה שכתבתי ובוטב בעיניו ובחק מחמת שמחה וענה ואמר תוכל ללמוד הם תהי' מתמיד (דוח ווענט קענין לערנין וז דוח ווענט נגערין) לך לעפ"כ ח"ב סוכרחתי להפסיק מלחדש עד שילמוד פוסק הרמב"ם וח"כ ספרי קבלה וכו' עד שחח"כ זוה לי לחדש וח"כ זוה לי לכתוב כאשר מבואר מזה בס"ח:

(ג) **קודם** שאמר התורה משפטים לחוכה בסימן ז' שמעתי ממנו ז"ל התורה נוסר תעש, לתיב' בסימן קי"ב וכתבתי מה ששמעתי כפי מה שנדפס בסימן כ"ל לך לח"כ אמר התורה תשומות יכסיומו בסימן ט' ושם נכלל התורה נוסר כ"ל והתורה תשומות יכסיומו נאמרה בשבת שירה תקם"ג בדרך וח"כ שתחיל לומר התורה משפטים כ"ל ואמרם פיסקא פיסקא ובאותו העת סיפר שהי' חנלו הנעש"ט ז"ל ואמרלו כשפוגמין בח"י נופלין בגלות וסימן משם רועה חבן ישראל ושאל אותנו לומר לו פירוי על אותו המרח' ולא ידענו להשיבו דבר לח"כ הרחיתי לו התורה נוסר תעש, לתיב שכתבתי כנ"ל ורחה והסתכל בה לח"כ ענה ואמר ומתלמידי יותר מכולם (כלומר שעתה הבין על ידי פירוי על המרחה כנ"ל של הנעש"ט ז"ל) כי עכשיו הני יודע היטב הענין ולח"כ גמר התורה משפטים ושם מדבר מחונוח"י שבשפוגמין בח"י בחמור, יורדין לגלות מגרים ושולחני אותו שם זה צריך למרחה כנ"ל השיב שענין המרחה כבר גמר מקודם להשיג הענין בשלימות ולח"כ קבלתי ממנו התורה תשומות יכסיומו וגם שם נכלל התורה נוסר תעש, ושם בסיפו מבואר ג"כ כשפוגמין בח"י יורדין לגלות ושם מבואר בסופו הפסוק ושם רועה חבן ישראל על ניחור הפסוק ירדו במצולו, כמו חבן ועתה יכולים להבין מעט פירוש המרחה כנ"ל:

(ד) **כשאמר** התורה רחיתי מכורת זהב בסימן ח' בשבת חנוכה תקם"ג ושם מדבר חיך להפיל ולהשפיל הרשעים בחינת משפיל רשעים עדי ארץ ע"ש וזה בחותו העת הפיל והשפיל רשע לחד מפירסים שהיה בנעמרוב שהי' לחכ"ם יסורים ממנו ושפרו לפניו ז"ל ולחר חנוכה לחר שאמר התורה נוסר תעש, בשבת חנוכה הי' להרשע נוסר"ל מפלה גדולה גם זה אמר הלגה כשחסעו ותשלחו לחכם מה פעלתם תלמדו וכו' והלחת בן הוא שפעלנו רוח חיים שקבלנו ממנו להשלים כל החסרונות כמבואר בהתור' נוסר"ל גם לחר שאמרת התורה רקד הרמב כי בחותו השבת רקד הרמב כמה פעמים:

(ה) התורות שנאמרו על מאמרי רבב"ח אמר רבינו ז"ל שאמרם בשם אומרו היינו בשם רבב"ח בעצמו גם בעת שהתחיל לגלות תורות על מאמרי רבב"ח זה סיפר שרבב"ח בח חלו ושיחר פניו ואמר מדוע חינו משים לב להמאמרים שלו ובקש חותו כל זה שישים לבו עליהם והוא יגלה לו בשם חידושים נפלאים ונוראים:

(ו) **סימן** ט"ז ר' יוחנן משמעי זאת התורה אמר בשבת בשחרית - בחמצע - סקין תקם"ג - וזה נתקבלו חלין פתחום על אותו השבת כי לח ה', לזימן קיבוץ כלל (כמבואר במ"ח שעיקר זמן הקהילה והקיבוץ בקביעות ע"פ דעתו ה' עשה פעמים בשנה) ובתחלה הקפיד קלת ואמר שהנו עושים לעלמנו שבתים היינו כי הוא בעלמו עשה וקבע לנו שבתים לבח זה חלנו ועכשיו עשינו לעלמינו שבת על קיבוץ וח"כ אמר הני סייתי רוצה לעשות היזה ענין הודות הגזירות שקורין פונקטין שכשמע בעולם ברוכין לגזור על ישראל ח"ו סיינו שייס רוצה לעסוק להמתיקם ולבטלם אך כשהני בעלמי מה הני כי הני בעלמי היה פשוט ע"כ בתקבלו העולם פתחום כדי שהוכל לעשות מה שהני לריך לעשות בזה ואמר זה ענין הנדפס בסימן ק"ם שהקלקלים כתיב פעם אחד הלישע סתם ופעם אחד היה הלקים ואיתא שכשהיה בעלמו נקרא הלישע סתם וכשהי' בני הנביחים הנלו נקרא היה הלקים ואמר זה תורה שני פעמים בליל שבת אמר התורה המצוחת דעלמח היכח. שמדברת שם מטית היכלין דלח תתדבקין ולח תתיידעין ולית מלך דקיימת בהו וכו' ובנקר בסעודת שחרית אמר התורה נוסר"ל שהוח ר"י משתעי וכו' ודיוח עיני' כתרי סיסרח ואמר זה שיש ע' חומות ושם כלולים בעשו וישמעחל שזה כלול מל"ם חומות וזה כלול מל"ם חומות ולעתיד יכבשו חותן תרין משיחין משיח בן יוסף ומשיח בן דוד ויש לדיק אחד שהוח כלול מתרין משיחין יחדיו עוד אמר זה כמה דברים יותר ממה שנדפסו וזה כשבר השלחן מרוב הטולם שדחקו עלמן עליו והקפיד ואמר וכי גויש יושבים חללי על השלחן וכי עכשיו ימות המשיח שיתקרבו גויש לנדיקים כ"ש וכשרו חליו כל הגויש וזה הפסוק שייך להתורה ר' משתעי הנ"ל ע"ש כי כך היה דרכו שכל שיחתו שייך להתורה שעסק בה זה כמבואר במ"ח ובאותו השבת עסק הרמב אחד בענין הפונקטין והלטער עליהם הרמב אחד ואמר כי לח דבר רק הוח והקפיד אחד על התומרים שבוודחי לח יתקיימו הפונקטין כי לית לחפשר שהש"י יעשה ח"ו זאת ליסרחל והוח ז"ל אמר כמה פעמים שהוח שטות כי הלח מניגו שכבר הי' כמה גזירות קשות על ישראל ר"ל מעיה ועוד דיבר מזה הרמב שצריכין להתפחד אחד מאלו הגזירות הנשמעים ר"ל ואלח להחזיק אותם לדבר קל רק לריכין להעתיר ולהתפלל ולבעוק ולהתחנן הרמב הרמב לפני השי"ת אולי יעתר ה' שנזכה לבטלם כי בוודחי תפלה ובעקה מועיל תמיד ועיין בהשיחה הסייכה להתורה לשם שם לוסל בשם שם מבואר עוד כמה וכמה הי' מתייגע זה בעתים הללו על הודות הפונקטין שבשמעו זה ושן הן הגזירות שיולאו בימינו בעו"ה ט"ז שנה אחר הסתלקותו ובזכות תפלתו נתעכבו עד הנה והלוואי הי' נייתי' הותו להרעיש הרץ ומלוא' מקודש לעסוק הרמב בתפלות ובעקות להש"י כרצונו בודחי הי' מתבטלין לגמרי:

(ז) **כשאמר** התורה ויהי שם מריקים שקיסבשמיים י"ז בשבת חנוכה תקם"ו בחותו השבת נתגיירו גרים הרמב מחמת שמלחו בספריסם היפך לחמונתם

וזה הענין מבואר היטב עם בחותו התורה הנ"ל מסיכן בה זאת שימנאו עכו"ם בספריהם היפך לחומתם וכו' עיי"ש וביאור הענין בפשוטו כי כבר נשמעו דברים כאלו מפי כמה גדיים ובפרט בחותם הסגה שאמר רבינו ז"ל המאמר הזה לז ה' נעולם מעשיות הרב כאלו שפתחום לחר שבת חנוכה שאמר רבינו ז"ל לז המאמר הנ"ל לז נתגייר פתחום כומר לחד מבפר והוא היה חח"כ חגלו ז"ל וסיפר לפניו שמנאו בדבריהם היפך לחומתם וכן הסה לחת עם בניו נתגיירו לז וסיפרו שבני משפחתם נתגיירו ג"כ מחמת שמנאו מבואר בספריהם היפך לחומתם וכן היה כמשפעמים גם מסגר לדק שהי' בדורות הקודמים הסמוכים שהוא מפורסים מחד מספריהם ממנו ג"כ שנתגייר מחמת שמנאו בספריהם היפך לחומתם גם חנכי דברתי עם גר לחד וסיפר לי מעין הנ"ל שמנאו בספריהם היפך לחומתם וע"פ המאמר הנ"ל מבואר סוד הענין היטב והבן מחד וכימים הסם שאמר רבינו ז"ל התורה הנ"ל לזנתגיירו גרים הרבה מחד בעולם

(ח) **ר' יונתן** משתעי קרטליתא בסימן י"ח לית' זמן קודם שאמר התורה הזאת נכנסו פעם לחד חגיו חני וחבירי ובחנו לחדרו והיה שוכב על מטתו ומתחיל לדבר עמנו ענף ואמר חני חייתי היום חיים שלח חייתי עדיין מעולם כי יש כמה מיני חיים והכל נקרא חיים חבל היום חייתי חיים טובים שלח חייתי מעולם חיים כאלה וחח"כ מתחיל לדבר ולזרוק מפיו הק' דיבורים וגילה קצת רחשי פרקים מהתורה קרטליתא ולח גילה לנו כל התורה לז בפירוש רק רחשי פרקים בשמחה גדולה גם חח"כ דיבר עמנו עוד בזמנים אחרים כ"פ מענין החיים הנ"ל שהכל נקרא חיים וגם בענין חיי שעה יש חילוקים הרבה ומובן כוונתו שעיקר החיים כשזוכין לידע ממנו ית' ולהשיג השגת התורה השגה אמתית כי הם עיקר החיים בחמת כ"ק כי הוא חייך חבל אין כל החיים שווין וגם חגלו בעמו ז"ל היה חילוק בין החיים של הזמן הקודם לחיים של עכשיו עד שהתפלא שחי היום חיים שמעולם לא חי חיים כאלה רחה ומבן ומבט עמוקות הלשון הקדוש הזה תשרינו שזכינו לרחות חיים חי כזה:

(ט) **ס' תיקונין** יקירין סי' כ זאת התורה נאמר בר"ה תקס"ה שחל ביום ה' ובקיץ הקודם בין פסח לעצרת היינו חגלו בעת שהיה פה מיחותנו הרב מחמעליניק ושם סיפר לנו ממרחה הנוראה המתחלת חחד היה שוכב על החרץ ואמר זאת התורה ט' תיקונין הוא פירוש על ס' מרחה הנ"ל ואמר שבכל התורות שאומר יש בהם רמזים מהמרח' הזאת חך התורה הזאת ט' תיקונין הוא כולה פירוש על המרחה הנ"ל וקצת משה מבואר במקומו ע"ש:

(י) **אח"כ** בשבועות שחל הז ביום דל"ת וה"ח ואמר התור' תפלה לחבקוק סימן י"ט ואח"כ בחותו הקין התחיל לומר התורה עתיקא טמיר וסתים סימן כ"ח ובתחלה שמעתי ממנו ז"ל היזה ענינים מהתורה הנ"ל פיסקא פיסקא ואח"כ אמרה בשלימות בדרך בשבת נאמר ומקודם לזה עמדתי לפניו בער"ח מנחם הב ביום רחמון בשבת לעת ערב בעת שפוסקין להקול בשר וסיה הז מחויס מחד ושכב על מטתו ושתק הרבה וחשב מה שחשב ואני עמדתי לפניו מרעיד ומשתומם ועמדתי הז לפניו כמה שעות ואח"כ סיפר לי ענין זה ענה ואמר בזה השבת בביתי מחד לפני הסי"ת מדוע כל דבר שאני רוצה לעשות אני מוכרח לעשותו במסירת נפש (היינו שכל דבר שצריך לעשות בעבודת ה' קשה וכבד עליו מחד ואינו יכול לעשות כ"א במסירת נפש ממש) וסיפר שבכל יום כשעומד בבוקר ורוצה להתפלל אינו יכול לפתוח פיו כלל ואין לו כמה להחיות ח"ע ואחי הוא רוצה לזכור לעצמו עכ"פ היה נגון כדי להחיות ח"ע בהיזו ניגון וגם זה נמנע ממנו כי אינו יכול להזכיר ח"ע שום ניגון עד שהיה יודע כלל לילך לעמוד ולהתפלל ואעפ"כ הוא עומד להתפלל וחח"כ כשבא בתוך התפלה הז מזכיר ח"ע היה ניגון שבא על דעתו מחילה שכלל שכל דבר שרוצה לעשות קשה עליו מחד ומוכרח לעשות במסירת נפש ומזה נתעורר לבי והבנתי מוסר גדול לעצמינו ללמוד ק"ו ממנו כמה לחנחנו נריכין להתחזק ולהכריח עצמינו בכל הכחות בכל הדברים הטובים לה' בפרט על התפלה שלח שם לדיק קדוש וגורל כמותו היה נריך למסור נפשו כל כך על התפלה ועל כל דבר שבקדושה והיה לו מניעות וכבידות כל כך קודם שעשה היה' דבר כנ"ל ק"ו בנו של ק"ו כמה וכמה חנו נריכים לטרוח ולהתייגע ולמסור נפשינו בכל יום בפרט בשעת התפלה שהיא בתחלה כבידה מחד על החדם ונריכים יגיעות הרבה ולהכריח עצמו בכמה חופנים ועצות חולי יזכה לדבר היזו דיבור בתפלה כי בשביל דיבור חחד של התפלה כדחי למסור נפשו כי תפלה הוא דברים העומדים ברומו של עולם:

(יח) **ואן** סיפר לפני ואמר בזה השבת הקשו קשיא למעל' ואני אמרתי עליה תירון והקשיא הוא כי יש מקיפים לחגל השכל ויש מקיפים להתורה ומה לעשות שיכנסו המקיפים לפנים וכו' כנדפס כל זה בהתורה עתיקא הנ"ל חח"כ עמדתי עוד לפניו עד חחר שקיעת החמה בתוך כך נכנס חליו המשרת שלו ואמר בזה"ל (רבי גיט געלט לוף לעכט ובלא"ק) תנו מעות על נרות עבה ואמר חלי השמעת מה שהוא חומר גם חת זה תזכור כי גם הוא תירון על הקושיא היינו על הקושיא הנ"ל בענין המקיפין שהקשו למעלה הם תהיה היא כבר תזכה להבין זאת ותשלה לחל ית' כבר הבנתי מעט קט בזה:

(יט) **אח"כ** נסע לדרך ואמר התורה עתיקא הנ"ל שם בדרך בשבת נחמו הנ"ל ובבואו לביתו העלימו ממנו ולא בתו הקטנה מרת פיגא ז"ל ובבואו לביתו העלימו ממנו ולא הודיע לו כלל כי לא נתגלל בביתו רק בעיר הסמוכ' בלחדיזין שהיתה שם חצל מניקת וע"כ הי' יכולין להעלים ממנו והוא ז"ל תיכף כשירד מהעגלה ובבוא לביתו חצא לחנשים מחב"ש שבתו חצלו מבעמריב הז תיכף אמר לפניהם דברי תורה הרבה מהתורה עתיקא הנ"ל והכניס בתוך דברי תורתו ענין שבע' ימי חבילות במבואר שם עי"ש וגם בדרך קודם כניסתו לעיר הבינו מדבריו שהוא יודע ברוה"ק שנסתלקה וחח"כ כשבנכם לביתו שחלו וחקר חת בני ביתו והעלימו ממנו ולא נסג חבילו

כלל

כלל ולא נודע לו מפי אדם עד לאחר ר"ה ואז נהג שעה אחת
תפילות כדינא כי כבר הי' לאחר ל' יום ואמר אז שכל זמן שאין
יודעים מפי אדם אין נריכין לנהוג תפילות תעפ"י שיודעין
על פי הסגות וחח"כ בימי חלולו הייתי חללו בעצמי (כי אז
בבואו לא הייתי בעצמי רק כל הכ"ל שהי' בעת כניסתו
לביתו שמעתי מחבריי שהי' חללו אז) ותיכף כשנכנסתי חללו
והוא ז"ל היה יושב בכובד ראש בצער והתחיל לדבר תיכף
מענין חיים ומיתה ענה ואמר לי הלא בין חיים למיתה אין
חילוק כ"א בחומה אחת שעכשיו החדר כאן וחח"כ הוא אוכן
שם ושמע בידו על בית עלמין כלומר מי שהוא נדיק ואף
במיתתו הוא חי מה חילוק חללו בין חיים למיתה רק מקודם
הי' דר בכאן ועכשיו קבע דירתו שם בקבר והוא חי שם ואז
התחיל לומר חיים נלחיים שם רק חלל השי"ת ומי שהוא
נכלל בו ית' הוא חי גם כן חיים נלחיים וכו' כמבואר כל זה
לחל התו' עתיק' כ"ל תקס"ה ובר"ס שבאחריו תקס"ה
אז אמ' התור' ט' תיקונין יקירין כ"ל ור"ס חל אז ניו"ה' ואו
ובשבת תשובה שאחריו היינו מסופקים אם נזכה שיכנום
חלינו מחדרו ליבב עמנו בשעודה שלישית לנלות לנו תורה
כי לא הי' דרכו ליבב עמנו בשעודה שלישית כ"א בעיתים
ידועים כמבואר במ"א והיינו עומדים ומצפים סמוך לחדרו
ובתוך כך פתח פתחום שלמת מחדרו בנהלה גדולה וכל
החנשים אשר עמדו שם בסמוך נפל עליהם פחד גדול ובשלו
ונשתוממו מאד וקרא בתחיל' שתבת חללו בתו הגדול' וכנכם'
תיכף לחדרו והתחיל לדבר עמה מענין פטירת בתו הקטנה
ז"ל והתחילה שוב להכחיש ולהעלים ואמר הלא כבר אני יודע
החמת והוכרחה להגיד לו בפירו' ולא נכנם מחמת זה לשעור'
שלישית ונהג שעה אחת בחילות בחולי שבת וחח"כ נכנם
חללו לביתו הגדול ודיבר עמנו כדרכו ואז שאל לאחד מם
בכה בר"ה ואמר אז שעיקר הבכיה בשביל מחמת שמחה
וגילה אז ענין הנפלא בשמך יגולון כל היום שהוא ר"ת בכיה
כמבואר בסימן קעה ואמר אז שהי' לו אז מה שנקרא בלשון
חסידות החרס גדולה לומר תורה לך פי"ז בתבלבל וסיפר
שבתו הקטנה שנפטרה בחתה חליו בקובלנא רבה כי בני
ביתו היה עוסקים ברפואתה עם נכרי לאחד שהי' עוסק
בלחשים וסגולות ואמר רבינו ז"ל שתעפ"י שעכשיו חינם
שכיחים מכשפים לכל זה העכו"ם היה מכשף גמור וזה היה
פגם גדול לנשמ' קדוש' ויקרה כזה' ע"כ בחתה חליו בקובלנא
רבה על זה ואז הזכרה לשחולעד שהודיעו לו כנ"ל ועי"ז
תיקן לותה ומחמת זה בתבלבל הדבר ולא אמר אז התורה
הגדולה שהי' מוכן לומר כנ"ל ובחמלת ה' חסדו גבר
עלינו וסיבב השי"ת שתעפ"כ לא אבדנו התורה הזאת כי
זכינו לח"כ ביום ג' שגילה לנו אז תורה גבוה תרוכה ורחבה
ועמוקה מאד והיא התורה לותם בתוך חותם שבסימן כ"נ
והתורה הזאת נאמרה בפתחום כי בתחילה יבב ודיבר עמנו
כדרכו ומקודם נוה לחיש לחבה להניח לו שמן ופתילה לתקן
לו נר של שמן זית וחח"כ הדליק הנר בעצמו כי כן היה דרכו
כנ"ל שהי' בפתחום מדליק נר של שמן זית והדבר היה מובן
שהיה מתחיל דיבים בזה ואז סמוך להדלקה והנר היה
דולק סמוך לשולחנו והוא דיבר עמנו בחימה גדולה ובתוך
כך נוה להניח לפניו סליחה והניחו לפניו ופתחה ואמר קצת

מחיזה סליחה שלי יו"כ והכל הי' בפני כולנו שהיינו עומדים
סביבו והוא יבב על ככתו סמוך לשולחנו בחדרו. בתוך כך
התחיל לדבר מהג"ע והגיהנם שהג"ע והגיהנם הם בזה
העולם וכו' וככם מיבנין לענין עד שגמר כל התורה חותם
בתוך חותם הכ"ל ובשתה' החמיר' בערך ד' שעות ומה שעבר
אז ח"ח לספר בכתב לחברי הנעשה לחברי הרבעי' שזכינו לעמוד
לפניו וחח"כ בשבת לחר סוכות לחר שבשביל התורה הזאת
נתן חלק לדומים להשומר שפתח למעלה במקום שהי' שם
וכו' כמבואר במקומו: (י"ד) בעת שנתן לנו התורה ט' תיקונין
הכ"ל בכתיבת ידו היינו עומדים לפניו והוא תחך הדפין
של התור' הכ"ל שמתוך ספרו כדי ליתנם לנו להעתיקם ותחילת
התור' היה מתחלת בחמץ דף שהי' כתוב עליו תורה לחרת
שלא רצה ליתן לותם לנו להעתיקם והוכרח לומר לי חלו
הדברים בע"פ חלם במלה ואני יבבתי חללו וסייתי כותב מפיו
הקדוש ובתוך כך נתלבב מאד ופניו היה מאד ימות ומחירו'
והפסיק בחמץ קלת והי' חלליו פליחה גדולה וחח"כ סיפר
לנו שזאת הלילה הוא היהל"ט של לחו כי הי' אז י"ט לדר
והוא שבת ולא הדליק נר ולא אמר קדיש ואז היתה שנה
מעוברת שהיא י"ט לחודשבי חדשי לדר כידוע ובתוך כתיבת
זאת התורה בחתם לחו חללו ושכיר הוחו היל"ל והיכף
קרא מנין ולמד משניות ואמר קדיש והדליק נר בשבילה
ובשקר קרא ג"כ מנין לחדרו שיבב שם ופרם על שמע בעצמו
ואמר ברכו וקדושה וחח"כ כלהקדישים של ובא לציון ותפל'
לדוד ופיטום הקטורת ועליבו ואמר כולם בעצמו לא נעדר
לחד וחח"כ למד משניות ואמר עוד קדיש דרבנן ואמר חח"כ
שמיימו לא פרם על שמע וזה היה פעם רחשון חללו שאמר
ברכו וקדושה לפני התיבה ועוד יש בזה דברים בנו:

(טו) לחר שאמר התורה ט' תיקונין הכ"ל ושם מדבר הרב'
ממעל' ה"י שזה עיקר נלחון המלחמה כשזוכין לבא לה"י
וכו' ובפרט בעת שאמר התור' ביחר הדבר יותר כי אז התחיל
בהתחלת התורה תיכף לדבר מחרץ ישרחל ואמר בזה"ל מי
שרוצ' להיו' יהודי דהיינו לילך מדרג' לדרגה ח"ח כ"ח ע"י
ה"י כשמנלחין המלחמה אז נקראין הים מלחמ' כי קודם
שמנלחין המלחמ אז חל יתחלל חוגר כמפתח רק כשמנלחין
המלחמ' אז הוא הים מלחמ' וחח"כ התחיל לדבר מהשמה
ונתלבב מאד והריס קולו ואמ' יש נשמה וכו' כנדפס בספר
נסי' הכ"ל רק שבכתיבתו התחיל תיכף מהשמ' אבל בחמירתו
התחיל מה"י כנ"ל ואחר שגמר התור' אח"כ בעת השיחה
שחלתי אותו מה כוונתכם במה שאמרת' שה"י הית גדולה
כל כך ושזה עיקר נלחון המלחמ' וגער בי וענה ואמר כוונתי
ארץ ישרחל הזאת בפשיטות עם חלו הבתיסודירות (ואמר
בל"ח בזה"ל חיך חיין טחקי דחם ח"י חיט דיח שטיבר חיט
דיח סייזיר) כלומ' שכל כוונתו במה שמדבר במעל' ה"י כוונתו
בפשוטו על ח"י הזאת שבני ישרחל נוסעים לשם שרצונו שכל
היש ישרחל כל מי שרוצה להיות היש ישרחל בחמת יסע לה"י
ואעפ"י שיש לו מניעות רבות ע"ז יעבר כל המניעות ויבך
לשם כי זה עיקר נלחון המלחמ' כשזוכין לבא לה"י וכו' וזה
אחר העיר לבבי ביותר וחיזק חותי ביותר לעבור על כל
המניעות ס"ל שהיו לי בלי שיעור לשבור כולם ולבא לה"י
ברוך השי"ת אחר היה בעזרי לשבר מניעו' ובלבולי' ועיכובי'

כולם ובפה לפה בשלום ולחזור בשלום. כשמתחיל התור' ט'
תיקונין הכ"ל בר"ה בין השמשות כדרכו תמיד דסיינו סמוך
לתחילת הלילי, דשייכא ליום ג' דר"ה וכבר חשך היום ואני
יצאתי סמוך מאד חלין והסתכלתי בו ורציתי שאמר התיבות
ט'תיקונין יקירין תתמסרין לדיקנא בכחות גדולות מאד מאד
עד מיני כנפא ודחיסה ורחיב ורתת וזיעה לשער ר"ח לשער
ותפס את זקנו כ"פ בכחות גדולות וח"ל לצייר זאת בכתב
וכבר מבואר במקום אחר שאמר שקודם שהוא מוציא מפיו
התיבה הרחשוק של התור' נדמה לו שתפה נפשו וכן בתיבה
הרחשוק של הקידוש והלל התור' הזאת רציתי זאת בעיני
עוסק מסירת נפשו ע"ז לשער נשייך לעיל לענין המבואר
שם שקודם שבאין לאחז ישראל חזי לי שיתהלל חוגר כמפתח
וכו' ר"ל כי הרבה יסורים ומניעות וכו' נרייכין לעבור קודם
שבאין לשם פעם אחת כשסיפר רבינו ז"ל מעוסק המניעות
והסבכות שהי' עליו בשטחיגול ואיך שהי' בסבכה גדולה
קודם שבא לארץ ישראל וכו' לז ענה ואמר לנו שהכתבו יכולי'
לבא לארץ ישראל בנקל כלומר שעלינו לא יתגברו מניעו'
כאלה וסבכות כאלה כמו שהיו עליו והם נרבה נוכל לבא
לארץ ישראל בנקל אך שעפי"ל בודאי גם אנחנו נרייכים
להיות מרוצים לסבול יסורים ולעבר מניעות קודם שבאין
לשם כי ארץ ישראל היא אחת משלשה דברים שניתנו ע"י
יסורים וכמובא גם שם במאמר הכ"ל (ופעם אחת אמר
רבינו ז"ל יש שנדמה להם שרוצין וכוספין מאד לבוא לא"י אם
היו יכולים ליסע לשם בהרהור, אבל לא בצער ודוחק ובאמת
אין זה רצון שלם כי מי שרוצה לבוא באמת לארץ ישראל צריך
לילך גם רגלי וכמו שנאמר לאברהם לך לך וכו' לך לייקרא
ועיין ימי נתן בנסיעתו לארץ ישראל אחר שאמר רבינו ז"ל
מאמר טוב תיקונין הכ"ל אמר בדרך באות איך הלא סייעט
גיזאגט פר פייער און פר וואסער. כי שם מדבר מענין
דיבורים חמים כנאלי הם ומענין פתח נור ויזובו מים מובא
שם בימי נתן הכ"ל):

(טו) לענין המקיפים המבוארים בהתור' עתיקא סיתין
כ"ח שכ"ח ישיג לעתיד בכפי טרחו ויגיעתו וכו' בעבודת
ה' אמר שיש עובדות כאלו בזה העולם שזוכין על ידם שגם
בעוה"ב יזכה בכל פעם לעלות מדרגה לדרגה ולהשיג בכל
פעם מקיפין חדשים:

(יג) כשאמר הענין על התוקע בשור אותם העומדים
בתוך ע"ם בסיתין כ"ב מענין התגלות סוד קול הברה
ע"ם ואז אמר בעצמו שיש בזה קשיא לכאור', כי שם מבואר
שמי שהיו בבחי' בשר היו יכול לשמוע הקול בעצמו כ"ש
קול הברה ע"ם ומבאר זה בתוך המשנה הכ"ל שאמרה שם
קול שופר שמע וכו' ושם קול הברה שמע וכו' וקשי' לכאור'
הלא הזכירה המשנה בתחלי אותן העומדים בתוך שם
קול שופר שמע וכו' ופירוש רבינו ז"ל שם בעצמו אותם
העומדים בתוך שהיו בבחינת בשר וכו' וא"כ קשה איך
אותם שעומדים בתוך שהיו בבחינת בשר יכולי לשמוע הקול
בעצמו שהוא בחינת קול שופר ואיך אמר התנא עלאותם
העומדים בתוך שהיו בבחינת בשר שם קול שופר שמעו וכו'
הלא אותם שהיו בבחי' בשר היו יכולים לשמוע הקול
בעצמו וכו' אבל לא בירר הענין להתרץ זאת בפירוש רק אמר
בשיחתו הקדוש הלא ג"כ הין מביניים ענין הכ"ל אך מדבריו
מובן היטב בזה ענין בגו והברת' מדברין הוא שגם מי שהיו
זוכה עדיין להיות קרוב להשמש ולהגדיק החות בבחינת
בשר הכ"ל לעפי"כ הם יכריח עצמו הרבה ויעשה חזקו היטב
היטב בכח גדול לשמוע קול השמש וקול הגדיקים אמתיים
יש לו ג"כ תקוה לשמוע קול דקדוש בעצמו רק שצריך להטות
חזקו היטב והוא ממש כמו בענין דין המשנ' הכ"ל לענין
קול שופר בפסיעות שמי שהיו תוקע בבור בוודאי היטו צריך
להחזיק הם קול שופר שמע והם קול הברה כי בוודאי שמע
קול שופר וכמבואר בגמ"ע שרק מי שתוקע בבור וכיוצא צריך
להחזיק הם קול שופר שמע הם קול הברה שמע כמו כן
הוא ממש בענין זה שאמר רבינו ז"ל בהמשנ' הכ"ל שמי שהוא
תוקע בבור שהוא בבור תחתיות והם תוקע ומתחזק ומוציא
על עוונותיו אלו נרייכים להחזיק אותם שעומדי' בתוך שהיו
בבחי' בשר הם קול שופר שמעו יפלו וכו' כי לעפ"י שהיו
בבחינת בשר הם יכריחו עצמם ויטו חזקם היטב יוכלו לשמוע
הקול בעצמו כ"ל אבל מי שזוכה שהוא בבחינת בשר היו
צריך להחזיק כלל כי בוודאי ישמע בחינת הקול שופר שהוא
הקול דקדושה בעצמו והבן בנעל"ד (בענין המבואר במאמר
הכ"ל שכל הקולות הם בחינות עזות וכו' אמר אז שאפילו
קול קישקוש המטבעות של נתינת הצדק' הם ג"כ בחי' עזות
דקדושה וכו'):

(יח) שייך למאמר לחוי לן מכת שיתין כה. נשמע מפיו הק'
בפירוש אבל המאמר הכ"ל שמדבר שם מעליה מדרגה
לדרגה שמתגברים המניעות דסט"ח בכל פעם וכו' ואמר
אז בפירוש שגם מי שהוא בתוך הארץ ממש כשהתעורר לעלות
משם הכרח שילך מדרגה לדרגה ואזי משתטחין בהגדו בכל
פעם וכו' כמבואר שם במאמר הכ"ל מובא בליקוטי הלכו
ס' מעקה ומשרת נפש ס"ד:

(יט) התורה היו מלן דאזיל למינסב איתתא בבי' כ"ט
אמר בשבועות תקסו לפ"ק ובאותו הענת לבא פעם
ראשון בגדים לבנים ואז נכלל בתוך התורה בחינת בגדים
לבנים ע"ם וגם הים אחד הביא בתו הבתולה שהי' לה חולי
ניפל ר"ל וגם הביא יין וכו' וכל זה נכלל שם ע"ם וכו' וכו'
ובוד כמה דברים נפלאי' שרציתי בעיניהו שנכללו בתוך התור'
הזאת מלבד הנסתרות כי עתה כוונתו בכלל ובפרט ח"ח
להשיג גם אמר שהתורה הזאת עומדת על הגרפת כי מדבר
שם מכשף וממון סיינו מענין תיקון הכללי של המו"מ וכן
מדבר שם מזיקון הדיבור ע"י שבח הגדיקים ומבגדים לבנים
וזה בסך נבחר לשון גדיק ס"ת פרנק (בחותם הענת שאמר
אמר הכ"ל כי הי' לחיים אחד עשיר מחכמי רבינו ז"ל חיזה
עסק עם תלמידים בוויניציא מחכמי חיל של הקיב"ה סיינו
שהעמיד לשם קמח ולח טוהב בעיניהם ורצו החלמידים הכ"ל
לסבן אותו בהכנות נפשות לבד מהכנת ממון ובאמת שאמר
רבינו ז"ל שאמר הכ"ל נלנם בלבו אחד מה שמבואר שם
ע"י שבח הגדיקים הדיבור נשמע ונתקבל כי זה כל ענינו

כי

כי הלא העיקר שיהי' דיבוריו וטענותיו נשמעים ונתקבלים לפני המלוכים ותיכף במושלי שבועות נסע לוויניצי וכל לוותו סדרך עסק רק לספר בשבחי רביגו ז"ל וכן בבואו לוויניצי עסק לספר לפני נעל החכמניא שלו סרבם משבחי רביגו ז"ל כי בחמת ה' לכל תנשי רביגו ז"ל לחפילו להבעלי בתים הפשוטים סיפורים ושבחים הרב' לרביגו ז"ל עד חין מספר ותיכף חח"כ נכנם חל המלוכים ודיבר לפניהם כל טענותיו ותחלותיו ונתקבלו דבריו בחזניה' וקיבלו לותו בכבוד גדול וכיוצל מכל הסבבות הנ"ל וינח בשלום מן העסק הנ"ל כרחוי) :

(כ) נעת שחר התור' מישרת דסבינת בסיון למד בשבת תנוכה תקם"ו בשעודם השליחית של שבת וסתחיל התור' על פסוק ויהי מקץ ולח גמר לגלות פירוש הפסוק לוך שייך תורה הזאת לפסוק הנ"ל ובמושלי שבת לחר סבדלה דיבר עמנו ושחר שחם ה' רוע' לסיים התור' על פסוק הנ"ל היה נריך לומר עוד הפעם תורה כמו זו שחמר . וחח"כ חמר לחי דומה עכשיו כמו מי שפוסקין עליו להכותו בד' רוחות העיר ולח הביגו דבריו כלל בעת נזכרתי שמרומז קצת בהתור' הנ"ל כי מבואר שם שנריכין לחתוך המלכות שהוא בחי' ד' חד' מלכיות דסט"ח בחי' חתכו לד' וחפשר רמז קצת בדבריו ז"ל לענין שנריך לסבול יסורים ד' פעמים בשביל לחתוך הד' הנ"ל מבין הד' מלכיות וכו' :

(כח) פעם לחד דברתי עמו מהתורה ולחתם תהיו לי ממלכת כהנים בסיון ל"ד המדבר מסנקודם שהיה בחי' נדיק וכו' ולחמר לי שבזכות התורה יכולין לרחות כל הנדיקים שבדור מהות ומדריגת ומעלת כ"לות:

(כט) פ"ח בחנו חלינו לחני וחבירי ר' נפתלי סמוך לשבועות תקם"ה ולחמר לנו שעתה היגו יודעכלל רק זחת נודע לי בעיתים הללו שע"י לשון הרע שבעולם חין הנדיקים יכולין לסיות עגווים וכו' כמבואר בסיון קל"ז ויתר מזה היגו יודע ולחמר בפירוש כמו שחתה היכך יודע כך ממש חני היגי יודע עכשיו כלום ולחמר שעכשיו הוח מתנהג בפשיטות שעומד בבוקר ומתפלל תפלתו ולח"כ הוח לומד קצת ולח"כ הוח חומר תהלים ולח"כ הוכל לכילתו ומניח עצמו ליתן קצת ולח"כ הוח עומד ומפרש שיחתו קצת לפני הש"ת ברחמים ותחנונים ויש לי רחמנות עלי (חון היך החב לויף מיר רחמנות) ולחלו הדיבורים שיש לו רחמנות על עצמו חמר בתמימות ובלב נשבר עד שכל מי ששמע חלו הדיבורים רחם ושבין גודל הרחמנות הטעם שיש לו ע"ע בחילו הי' רחוק בתכלית הריחוק מעשי"ת ח"ו וכו'. ושיפר לנו חז שחלש לו שהי' שבועות וסיינו כולנו כדרכינו בכל שנה להתקבץ חליו על חג השבועות ולח הי' יכול לומר תורה כלל וסי' מבזה ומייסר חותנו מחד ולחמר כי הכל בשבילנו שחחת עובייתינו וכו' חינו יכול לומר תורה (כמבואר חלינו שהתור' של הנדיק נעזית מהחנשים הבחים ומתקבלים חליו) וסוכיח חותנו מחד ועי"ז נתעוררנו כולנו בתשוב'

גדולה. ולח"כ לחר תורה נפלחה ונורח' מחד דהמוכן מדבריו הי' שבתגלי לו בחלום גם התור' שלחר חז. לח"כ סיינו חלנו בחג השבועות ולחר חז תורה נפלחה על פסוק ויהיו הבינורים בסיון כ"ו המתחלת כי יש בכ"ח מיברחל בחי' חלכות לחר שלחר התור' הנ"ל ושם מדבר מענין בחינת חלכות שיש בכ"ח מיברחל וכו' ויש חלכות בחתגלית ובחתכסית וכו' ויש לחד שלעפ"י שבחתגלית חין לו סוס ממשלה לעפי"כ בחתכסית וכו'. לח"כ לחר בפירוש על עצמו לכם נדמה שחין לי ממשלה כ"ח עליכם בחמת לחני מושל לפילו על כל נדיקי הדור רק שהוח בחתכסית : לחר שלחר הענין המבואר בסוף התור' הנ"ל המדבר מדרכי ה' שח"ח להבינם שהם בחי חלו וחלו דברי חלקים חיים שלע"פ שהם הנדיק הנלך כמותו וזה חין הלכה כמותו לעפ"כ חלו וחלו דברי חלקים חיים וזה הדבר הי לחפשר להבין כלל כי הם בחי' רעמים וכו' לח"כ בליל' דיבר מזה קצת בשיחתו הקדום, עם העולם ולחמר שלעפ"י שנמנה בספרי מקובלים תירוץ על קשיח הזאת וכיוצה בזה כי הם רוצים לתרץ הם שזה מקיל וזה מחמיר שזה מחסד וזה מגבור' וכו' ע"כ בחמת חלו וחלו דברי חלקים חיים עיין בדבריהם ולחר רביגו ז"ל לעפי"כ בחמת חלו התירוצים חינם כלום למבין קצת ולחמר בזה"ל (מיר לחז עמיצער זחבן לחתירוץ) יחגור לחד מתניו לומר תירוץ על קשיח זאת בפני כי בחמת חינו תירוץ כלל כי זה לומר שהדבר כשר ומותר לחכול וזה לומר להיפך שחסור לחכלו ולינ לחפשר להבין בשכל שדברי שניהם חמת מלחר שכל לחד לומר הדין בהיפך מחבירו וכו' וכוונתו הי' שהתירוצים על קשיות כללו חין בהם ממש לח מיבעיח התירוצים שבספרי המחקרים שבוודחי חין בהם כלום וכמבואר בדבריהם בח"ח שבשביל זה חסר רביגו ז"ל לעיין לפילו בספרים של המחקרים הכשרים מחמת שמביחין קשיות חזקות גדולו' על דרכי ה' ומחרילין בקשיותם ולח"כ רולין לתרלם והתירוץ חלום מלד ובנקל לסותרו וע"כ מי שמעיין בהם ורולם לתרץ הקשיות ע"י שכל יוכל לבח לחפיקורסות גדול כי מבין לח"כ שהתירוץ חינו כלום ונשחר בקשיח ע"כ חסור לעיין בהם כלל רק לסמוך על המונם לבד וכשבח ח"ו בדעתו היזה קשיח בענינים חלו נריך לידע שלח"ח לתרלם כי ח"ח לנו לדעת ולהסיג בשכלינו החנושי דרכי ה' וכו' רק לסמוך על המונם לבד להלמין שבוודחי בחמת הכל נכון וישר רק שבשכלינו ח"ח להבין דרכי ה' וכמבואר זה בדברי רביגו ז"ל הרבה. חלח לפילו קצת התירוצים המובחים בספרי המקובלים לחתיים שהיו לדיקים קדושי' בעלי השגה ורוה"ק לעפי"כ ח"ח לתרץ הקשיח על ידי תירוצים בנרלה בחוש שהשופט בשחר מעל ונריכין רק לסמוך על המונם וכן על שחר קשיות כיוצה בחלו בנון הידיעה והבחיר' שמובח ג"כ ברולים לתרלם ומי שיש לו עיניים ירחה שחין יכולין להבין התירוץ כלל בשכלינו.ע.כ חין לנו לכנום בזה כלל לתרץ קשיות כחלו וכן הקשיח

המובאה בעץ החיים בתחילתו ערוכה בשערי גן עדן לתרגם ומי שיש לו שכל כל שהוא ירחם שהתירון הוא ולא כלום כי סוף כל סוף מסיים שם שלמעלה מזה חשוב להרמב"ם טוב חשב יפה לתרץ הקשיא בתחילה עם זה התירון שחשוב גם להרמב"ם כלל מה לפניו ומה לאחור ולמה לנו לכנוס בחקירות של עולם התוהו כלום ולבסוף לא יתרגו כלום ומי יודע אם יזכה בשלום טוב ליזהר תיכף בתחילה לבד כי חקירות כאלו כמו סידיעי' והבחירה וכיוצא בהן ובפרט הקושיות שבתחילת עץ החיים ח"ח לתרגם בשכל חנושי כלל וחשוב לכנוס בהם כלל רק צריכין לידע שא"א לתרגם בשכל חנושי בשום חופן רק לסמוך על חמונא לבד כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכינו ומחשבותיו ממחשבותינו ועיין בפל"ח בכתבי רבינו ז"ל בסימן כ"ח על מארז"ל לעתיד לבא לדיקי' יושבים וכו' שביאר שם לית אלו המובות הכ"ל נמשכין משכל המקיף שא"א להשיגו בשום חופן וכן בהתור' בא אל פרעה בסימן ס"ד שמובאר שם שיש קשיות שנמשכין מסוד חלל הפנוי שא"א למלות בהם שכל לייתבן בשום חופן וכן בהתור' ויהי מקץ כי מרחמים ינהגם בלק"ת סימן ז' שמובאר שם שיש קשיות שהם למעלי מסזמן שא"א לתרגם כי הם ירמה להרן לותם יוקשה הח"כ עוד קושיא שיהי' חזקה יותר מבתחילה עד שיכול לכנוס בקושיות ותירוצים שלמעלי מסזמן שלין סזמן מספיק לבאר הקושיות והתירוצים שיש שם וכו' ע"ש היטב וכן בכמה מקומות בספרים שלו הקדושים וכן מה שכתוב שם בלק"ת סימן כ"ם דבר נאה ומתקבל שאמר רבינו ז"ל שמה שקשה קושי' על הסי"ת זה מוכרח להיות כך כי על הסי"ת נסכרת שיהי' קשה קושיות שא"א להבינם כי הם לאו דק יתנסג כפי חיוב דעתינו בלי קושיות עליו"כ יהי' דעתו כדעתינו ח"ו ע"כ נסכרת שיהי' עליו ית' קושיות גדולות שא"א לנו להבינם בשום חופן כי דעתו נהנהגותיו מרומם ונתעלה ונשגב מאד מדיעתינו וכו' ע"ש וכן בכמה מקומות. בכלל שבכל מקום שמדבר רבינו ז"ל מחקירות וקושיות כאילו הינו רוצה להרגם בשום מקום רק כל דבריו הם שהות ז"ל בחכמתו הנפלאה מגלה תורה נפלאה בדרך נפלא ונורא מאד ומרחה לעינים ומבאר לדעת להרחות מסיכן הלו הקושיות נמשכין משחת זה א"א לתרגם ולייתבם בשום חופן וכוונתו להרחות לדורות שאסור לכנוס בחקירות הלו כי א"א לייתבם בשום חופן וע"ככל בחיי לא ישיבון ולא ישובו לתורות חיים רחם דרכיו וחכם ותבין בפלאות כי לית מי שרוצה להסתכל על החמה יבין מדעתו שהי' תפסר לייתב קושיות כהלו בשום שכל ותפילו בדרכי המקובלים החמתיים רק למוך על חמונא לשרי הזוכה לזה ועיין מה שכתבתי מזה בהלכות ברכות השחר ס"ג:

(כג) שייך למאמר פתח ר"ש לחר שאמר רבינו ז"ל מאמר זה הל"ל אמר בדרך נתות: היום אומרים שלשה דברים שלא כדברי העולם. העולם אומרים שסיפורי מעשיות יסוגל לשינה. ואני אמרתי שע"י סיפורי מעשיות מעוררין בני אדם מחשבתם. העולם אומרים שמסיפורי דברים חיים בחים לידי סריון (פין זחגין ווערט מען ניט טרחגין) ואני אמרתי שמסיפורי דברים של הצדיק שמעורר עי"ז בני אדם מחשבתם עי"ז בח פקידת עקרות. העולם אומרים כי הצדיק שאמת המופלג במעלה אין צריך למעות הרב' כי למה לו מעות. ואני אמרתי שיש התבוננות כזה שצריך לזה כל הון דעלמא (ח"ה שמעתי בשם יש אחד מהצדי' רבינו ז"ל שאמע מפיו הק' לענין מה שרגילו כי' שיודפסו הסיפורי מעשיות גם בלשון טייטש שהיו מדברי' בו ואמר לו שיכול להיות בנקל שאשם שהיה עקרה תקרה בשם חיזה מעשה ועי"ז תיפקד לטובה ותזכה לבנים ע"כ שמעתי ויש סזיכות לזה ממה שמובאר באמאר הל"ל שע"י סיפורי מעשיות הלו נעשי' פקידת עקרות):

(כד) בתורף בשנת תקס"ה נסע רבינו ז"ל למעדווועדווקע

על שבת שירה לויר שם תורה כמנהגו בהותו העת היתה בתו חי', שהית', לז בק"ק הל"ל וחית' חולה על העיניים שגדל לה על העיניים מה שקורין בילמח וכמעט שנסמית בעיניים וכשבח רבינו ז"ל למעדווועדווקע נודע לו ואמר לז התור' ויסב תלקים הנדפסת בליק"ט בסימן ס"ב שמובא שם מאמר הזוה"ק עולאתא שפירתא דלית לה עיינין ונתרפאה על ידי זה וכשבח לביתו סיפר לפני זאת הסעם, בעלמו והבנתי מתניעותיו הק' שסי' הללו דבר גדול ונפלא ענין זה שהמשיך לה רפוא' ע"י דיבור מתורתו הק' כי כל מה שעבר על זרעו הקדושים נוגע עד למרחוק כי כל מה שעבר על כל הלם יש בו נסתרות הרבה כי אין דבר לריק ח"ו וכל הגדול במעל' יותר כל מה שעובר עליו נוגע למרחוק יותר לבל זרעו הק' עלמה ונדלה מעלתם ברוב גבהי מרומים כמובאר בח"ה וכל מה שעבר עליהם היה בכל דבר מלחמות גדולות כי נוגע למרחוק מאד:

(כה) התור' שבסימן ס"ג המתחלת סוד כוונת המילי נאמרה בבקר קודם סעודת ג' דרית בשבת שקודם הברית מילה של בנו הקדוש שלמה הפריס ז"ל שנת תקס"ה סמוך לר"ח ניסן ואחר שילתו רוב העולם שבאו לקבל פניו בכבוד שבקרוב שלום זכר. ומעמ' שסי' כך סי' לאחר שילתו הסון עם בשארנו הנחנו עומדים לפניו בתוך כך שהתכל על המעמל שלי שבתעקם מאד סייעו ש'בעקב שקורין פ דעשווע נתעקמה הרב' לפניו על פני המעמל עגה ואמר המעמל שלך הוא דומה כמי שטופחין בפניו (ואמר בזה"ל בל"ח דיין שיך שהט לפניו וויל לפחטע לין פניט) ואח"כ שתק מעט והנה הנחנו בוודאי סייעו מחשבים שכל דבריו הינם פשוטים ובוודאי יש בהם רזין גדולים וכמבואר בסי' מ"ב עי"ש ואח"כ ענה ואמר שיחות חולין שלנו (ואמר בל"ח בזה"ל הונגער שיחות חולין) ודחק תיבות הונגער יאמר לי היזה מקובל לין בהוערטיל הזה כוללים כל הכוונות של מילה ומה שהוא נגוה מכוונות והתחיל לזרוק מפיו הקדוש בתן קדוש וברוך ואמר יש וטפח לו על פניו ויש וטפח לו בסנדלו והזכיר מאמר

רז"ל לענין סנדל שאמרו שם לענין מעוברת חבירו גזיר' שמא יעשה סנדל למצל וכו' כמי שבח וטפח לו על פניו וכו' וגם הזכיר שם שאמרו רז"ל דרוסת ליש וכו' שם שעשתה עובר עקב לסילותא וכל אלו הענינים מרומז שם סודות התור' בענין העקב והסנדל ובענין טפחו בפניו שהזכיר וכ"ז נוגע לענין פגם הברית ותיקונו שכל זה ענין מילה שהוא תיקון הברית כמובן מכל הנ"ל למשכיל. ואח"כ ענה ואמר כל התור' המבוארת בסימן הנ"ל ועדיין אין לתינו יודע עד מה.וגם התור' הנ"ל לא אמר בביאור קצר הענינים רק הכל בדרך רמז והתגלות ובכ"ז רחינו בעינינו גבורות הבורא ית"ש לפי בדברי שיחה של הצדיקים החתמים מלובשים סידות בלבד והבי"ת ירחינו נפלאות שנזכה להבין כל זה בשלימות (ה"ק שמעתי שאחר שאמר רבינו ז"ל מאמר כוונת סוד המילה הנ"ל שאלו לותו אח"כ קצת מאנ"ש היזה שאלות במאמר זה כי קצת דברי' היזם מובנים שם כ"כ וגם קצר המאמר היינו מובן כ"כ השיב להם רבינו ז"ל מי הייב לכם שאין לכם השגה וידיעה בענייניים דקים ורוחניים ובלשון משבנו וער היז לייך שולדיג זה ליהר האט ניט קיין ידיעה הין ליידילקייט:

(כו) זה שייך למאמר תומר ליסור גזילה סימן ס"ט.

בשעה שאמר רבינו ז"ל המאמר הנ"ל עמד זה לפניו היש עשיר אחד שלח לו' לו בנים ואחר היזם ימים הפניר העשיר הנ"ל את רבינו ז"ל להתפלל עליו שיהי' לו בנים השיב לו רבינו ז"ל הלא אמרתי לך תורה על ר"ה ולא הבין כוונתו ואח"כ נודע לו שכוונתו הוא כי בברסלב הי' היש אחד שירד מנכסיו והי' להחיש הנ"ל קנאה גדולה על העשיר הנ"ל שעלה למעל' ונתעשר כ"כ וזה זמן לא כביר אשר היו בשותפות עמו והיו לו מעות הרבה יותר מהעשיר הנ"ל ולבסוף ירד ממדריגתו כ"כ וע"כ הי' לו עליו קנאה גדולה. גם לקח ממנו מעות מזומן ולא החזיר לו ורימז לו רבינו ז"ל שבשביל זה הין לו להעשיר הנ"ל בנים כמבואר היטב במאמר הנ"ל לך במאמר הנ"ל מבואר בלפעמים מתגבר את עצמו בקנאה וחמדה גדולה כל כך על מעות חבירו עד שעי"ז ליקח ממנו לף את חצתו וכן הי' שאח"כ סמוך לפטירת רבינו ז"ל נוסף לחנשיו שיאמרו להעשיר הנ"ל שיגרש את חצתו ויקח חצה אחרת ויוליד בנים ובן עשה וגירש את חצתו אחר פטירת רבינו ז"ל כמה שנים ובתוך זה הזמן נפטרה חצתו של האיש הנ"ל שהיה לו קנאה על העשיר הנ"ל ולא לקח האיש הזה את חצת העשיר הנ"ל ונתקיימו כל דברי רבינו ז"ל המרומזים במאמר הנ"ל והעשיר הנ"ל לקח לו חצה אחרת והי' לו ממנה בנים ובענין העשיר הנ"ל יש הרבה לכתוב ואין כאן מקומו:

(כז) בעת שנסע לא"י בתחילת נסיעתו מביתו שבת בק' סלקילע ושם רחה את הצדיק המפורסם מו"ה מנחם מענדיל ז"ל מווייטיפסק שנפטר בח"י כמפורסם וגילה לו שם אחד מסוגל על היש כמובא בלק"ת בסי' רכ"ו כ"ש בשוא גליו אחד תשבחם:

(כח) כשאמר התור' הנדפסת בסימן רמ"ב בליק"ת על פסוק ושיקוי בנכי מסכתי שקודם חידושי תור' צריכין לבכות אמר זה על עצמו שבכל עת שהוא מחדש חידושי תורה הוא בוכה מקודם גם זה בעת הסיה רחינו בעיניהו ענין זה כי בחותו העת אמר התורה ויאמר בוצע זל רות ביום ולזו עש"ק קין תקם"ו גם קודם לזה אמר התור' דע שיש ירייך לנפין דקליפה וכו' בסימן רמ"ב וביום ס' שלפניו בכה לפניהו ולח"כ ביום שבת שלאחריו אמר הענין. הנ"ל על פסוק ושיקוי בנכי מסכתי ויש בענין זה הרבה לספר כי כל זה היה בסמוך לאחר פטירת בנו שלמה לפרים ז"ל ומעט יתבאר בס"ה בעזרתו ית':

(כט) בענין הנדפס בספריו הקדושים בסימן נ"ז ובסימן רע"ז לענין מעלת לכילת שבת שהיה כולם קודם ועולם למקום לאחר לגמרי ד"בר עמנו מזה הרבה והזהיר לותנו לאכול בשבת ולשתות וכו' כמו שהזהיר' תורה לכלותו היום כי שבת היום לכלו בנים לז מעון זאת שיין עסט קינדער לא"כ אמר גם את זה אין יכולין לקיים:

(ל) בעת שנסע רבינו ז"ל ללמוד לאחר סוכות תקם"ח נסע דרך קרלסבע ולן שם ולא"כ נסע פתלום ורדפנו לאחריו עד שזכינו להשיגו לגל הגשר ולאחר קדמו שם ועכבנו ובאתי לגי ואחיבי ר' נפתלי ונסנה קצת ואמר מה לתם רוצים שם לברך לתכם לו שאומר לכם תורה ונתן לנו ברירה לברור עניתי ואמרתי הברכה תברכו לותנו כשתבוא לשלום מלעמבערג יעתם אמרו לנו תורה ענה ואמר אומר התחלה מן הנסיעה ג"י ואמר לז לנו מענין המשכן שכ"ח מן הצדיקים בונים וכו' כ"ם בסימן רפ"ב הם נור' לזמרים לתלקי בעודי כי התורה לזמרים אמר בשביל עצרת שקודם לזה ולזו על העגלה התחיל מענין המחובר להתורה לזמרים הנ"ל התחיל ודע שמי שיכול לעשות תלו הניגונים וכו' עד אחות אמרו החזן רואה היכן התינוקות קורין ואח"כ נשקנו לותו בידו ותיכף נוסע נהבעל עגלה ליסע ונסע משם בשלום ועדיין אין לנו יודעים לוך מרומז בתור' הזאת ענין הנסיעה שלו לעמבערג שנסע לז ולז בחותו הבנס נדפס שם' לי' קוטי מוהר"ן ועוד יש בזה הרבה לספר נפלאות תמים דעים וחסדי ד' אשר הפליח לז עמי וסיבב סיבות ברחמיו לחזור מטולטשין בין יו"כ לסוכות אשר עי"ז זכיתי לגמור בתיבת הספר שנערך ולוסור לו ספר ליקוטי מוהר"ן הנכתב שעי"ז נלפם בחותו הבנס ולדבר עמו הרבה ולשמוע תורות נפלאות ממנו אשר הם זכות הרבים לדורות מם תגיד לך כל תגמולוהי עלי

ויתבאר בס"ה לי"ם:

(לא) אחד שאל לותו בער"ה האחרון בחומין סמוך להסתלקותו עלם להתמדם הגיד לו שלח ידבר על סוס אחד מישראל. כי כ"ח מישראל יש לו לות בהתורה וכו' וכשמדבר על אחד מוסך ח"ע מהתורה מחזיק שמונה פגם ח"ו בחות מהתורה שהוא שורש נפשו של זה המדבר עליו כמבואר בס"ה ושאל לותו ואם רוחץ שהוא

רצע גמור, גער בו, רבינו ז"ל לוקח. לתת לומר על לחד מישראל. שהוא, רצע גמור הלא כמה בו בוודאי עוד מעט טוב לו. ליזה לקודש טוהר שפה לישו רצע והזכיר לז ענין ועוד מעט ולקרצע המבוך בהתור' לחזר' לחלקו בעודי ע"ש:

(נב) **איש** לחד היה הלנו בימי נעוריו של לותו החים פה ברסלב ולז נתקשר מחוד לרבינו ז"ל בתשוקה גדולה ושמע לז מרבינו ז"ל דברי תורה נפלאים. היינו התורה תהלה לדוד וכו' ועוד דיבורים נפלאים ולחר לו רבינו ז"ל לחי יודע שבחים שבחים לת תסע חללי ולת תסע' מקורב שלו (וכן היה שחל"ב לת היי עוד חלל רבינו ז"ל) לך לעפ"ב יועיל לך מה שטעמת עתה מעט מדברי ולחר לו לז שפסוק טעמה כי טוב שחרה תיקף כשטועמין התור' של הלדיק עוד לת יכבה בלילה נרה שנדפם בליק"ח סי' רפ"ה:

(נג) **ספר** לי היש לחד מחל"ם כשלחר רבינו ז"ל התור' בטח בד' בסימן ע"ט בחותו העת היה טוב נביתו לחכה ולחכה כדרכו ולחז מטה בידו ולחר. ומטה חלקים בידי ודחק ומשך תיבות בידי כלומר שבידו המטה חלקים להטות כרצונו כי מרומז שם בהתורה שכ"ל שמטה חלקים מרמז על הבחירה שהוא בחינת מט"ע ומסטרי' חיים ומסטרי' מות וכו' כמבואר במחלר התיקונים המבואר שם בהתורה שכ"ל וקלת מרומז ומובן מדברים הקדושים שכ"ל שהתפלר שזכה לכבוש הבחירה בידו והמטה בידו להטותו כרלונו לחרי הזוכה לזה לחרי לו לעיין בהתור' שכ"ל מה שמבואר שם על פסוק זה ומטה חלקים בידי שזה בחי' שכבר זכה לכבוש הבחירה ויש לו נייחת בחינת שבת ובידו להפוך מ"ע לטוב כי כבר יש לו נייחת ושביתה מן הרע שבתבטל לגמרי חלל הלדיק שזה הזוכה למדריגה הזאת:

(כת"י רבינו ז"ל עלמו)

(נד) **פיי** שרומה לשוב להשי"ת בוודאי נריך לעשות עלמו בריה חדשה ותדע שבחתה שבחתה עושה לת עלמו בריה חדשה. כי החדש היינו חת מהבחימה כי בכל לת הוא מבשים. היינו שמוניח הבל ומכנים הבל וזה עיקר חיותו והבל הזה יש לו שורש למעלה. יש הבל טוב של הלדיק ויש הבל רע של הרשע והלדיק ממשיך בכל לת הבל מהקדושה והרשע ממשיך הבל מהטומלה. נמלח בחדש רוצה לעשות תשובה נריך לרחות שיפסיק הבל הרע מלבח בו. בכן יעשה כך יחנח וחנחה הוא שמחריך הבל בניחתו וניניחתו וממשיך ההבל בהוספה וסוי ההוספה כמו הוסף רוחה יגוון היינו כמו שיתה כמו שקודם מיתה ניתוסף בחדש הרוח וחח"כ מת והולך ממנו הרוח. כן כשבחבח ניתוסף בו ההבל וחחר כך נפסק מן ההבל היינו שמתיר חת עלמו מקו ההבל הטומלה ומקשר ח"ע לקו ההבל הטהור ומקבל הבל וחיות מההבל הטהור כמלח שע"י חבחה שבחבח על עוונותיו מתיר ח"ע משורש הטומלה ומקשר ח"ע בשורש הקדושה. וזה בחי' תשובה שעשה מהטומלה להקדושה. נמלח שמקבל חיות חדש וגם הגוף נעשה חדש כי חרז"ל חבחה שוברת כל גופו של לדם כמלח שבעשה גוף חדש וזה פי' יש הבל לחר נעשה על החרן וכו' היינו יש

נדיקים שעושים עבירות גדולות וזה מחמת ההבל היינו בתושים על מעשיהם הרלשונים ונחנחו על מעשיהם הטובים וע"י חבחותיהם נפשקו לשורש ההבל הטהור ונתקשרו להבל הטמח וההבל הזה החטיחם וזוה הדין להיפך מה שרחיתם עושים מלות גדולות כמעשה הנדיקים גם זה הבל היינו גם זה מחמת ההבל. היינו מחמת חבחה שבחבחו על מעשיהם הרעים. וע"י חבחה קשרו עלמן להבל הטוב כמ"ש עכ"ל רבינו. לות בחות ממה שבחבב בעת ילדותו:

(נה) **אמר** שחין הדבר כמו שחומרים קלת בני חדש שהנדיק מכניע לת עלמו בפני חבירו. מן הטתם חבירו גדול ממנו כי מפני מה היינו בסיפך. חלח חבירו בוודחי גדול ממנו כך חומרים קלת. הבל בחמת היינו כן כי יכול להיות שהוח עניו יותר ע"כ יכול להיות שזה שבבבע לפני חבירו גדול הרבה יותר מזה שהוח בבבע בבגדו ואמר שבח"ת הם בי' העולם מתבסג בחמת בסדר כרחוי בוודחי בי' רחוי להיות כך שהקטן יתבטל תמיד לפני הגדול ממנו כי כך רחוי להיות כי הקטנות מתבטל לפני הגדלות הבל חין העולם מתבסג בחמת כי החמת נעדרת בעו"ה ומחמת שחין לחת בעולם מחמת זה יכול להיות לפיזו בין הנדיקים השלימים שלחד יתבטל לפני השני ובחמת זה שמתבטל ובבבע גדול יותר מן השני וזה שמעתי מפיו הקדוש התורה על פסוק כי לקח מועד לחי מיסרים לשפוט בסימן קי"ם שפה מדבר מענין הקטנות שבתבטל לפני הגדלות:

(נו) **מזה** שבדפם בס' הרחשון בסימן קמ"ח לת לבבך ולת לבב ר"ת חלול זה שמעתי מפיו הק' בר"ח חלול. ומעשה שהי' כך הי' שהיה רבינו ז"ל הולך עמי בתוך הבל בימכ"ב חנם וחנם כדרכו ודיבר עמי ושחל לותי לם נפל עלי פחד בזה הר"ח חלול וסיפר לי שעלין נפל פחד גדול וגורל מלח כששמע קול השופר. בזה היום שהתחילו לתקוע כי לחזתו פחד ורעדה גדולה. ולח"כ לומר לי ענין הכ"ל. הנדפם לת לבבך ולת לבב ר"ת חלול ושענין שבשחדם זוכה להרגיש בלבו בחמת כלח עוונותיו חלו מתוובים הלבבות של כל הטיפות שבמשכו ממנו להרגיש כלחב ומכלועב וכו' ולכל מקום שבמשכו הטיפות לו שבעבו מהם בעים מקם לו ח"ו וכו' כמבואר שם בכל מקום שהם מתוובים הלבבות של הטיפות להרגיש כלחב ומכלועב הגדול כשבתעורר לב לחביהם והרגיש היטב כלח עוונותיו וכו' כמבואר. שם ע"ש. ולומר לז לכי הרגשתי זלת היו' הזה כי היום הזה לחזני קמר ורעדה גדולה כששמעתי קול השופר וכו' ולח"כ בלתה הלי בתי לדיל ולומרה לבי בשרי קמר ופחד עלי מקול השופר ששמעתי עתה ורליתי זלת שע"י שלב הלב נתעורר נתעורר גם לבב הטיפות שבמשכו ממנו ילדיו מקם לו ח"ו וכו' ר"ל בכל מקום שהם מתוובים הלבבות להרגיש היטב כלבו בחמת שבתעורר לב לחביהם והרגיש היטב כלבו בחמת וכו' ע"י

(נז) **אחר** שהל לותו הם הספר שיהי' הנדיק גדול במעלה לעפ"י שהין רולין ממנו יגיעות

ועובדות בהתגלות כמו שרואין מלדיק אחר שעושה בהתגלות עובדות קדושות שמתפלל ביגיעות גדולות וכו' משיג לו בוודאי לפשר ויכול להיות שזה הצדיק שמסתיר עצמו ואין רואין ממנו בהתגלות עובדות גדולות הוא גדול במעלה יותר מזה הצדיק שהוא בהתגלות כי יש שני שמות שם הוי"ה ושם אדנ"י ושם הויה במעלה ובהסתר כי אסור לקרות בו אפילו שם אדנ"י בהתגלות ובוודאי שם הוי"ה גדול יותר הרבה משם אדנ"י ואז אמר ענין כל השירים קודש קודשים בגדפס בליק"ת בסימן רמ"ג:

(לח) **קודם** שאמר התורה הגדולה תקעו תמונה בליק"ת בסי' כ' בר"ה תק"ע דיבר עמנו קודם לותו ר"ה וסיפר שהרבה הצדיקים קיבלו לפניו בקובלנא הבא על חסרון תמונה וכמה סובלי חלשים סי' שהם שקבלו ג"כ לפניו על חסרון תמונה אח"כ אמר התורה הנ"ל שמדבר מכל זה · גם קודם ר"ה הנ"ל בעת החזרה מטבריה היה משיח עמנו מענין המגיני ארץ שקרא לותנו לזכרון סידוע וכו' וגם זה נזכר בהתורה הסיח ע"ש בלות זיין · ואז רליתי מרחוק נפלאות ד' אשר עדיין לבני רחוק מלהשיגם לפם קלתם · גם בר"ה קודם שאמר התורה הנ"ל שלך לומר תשליך ונפל על הרפש ואח"כ נכלל אלת בהתורה בדרך נפלא שלא נשמע מעולם ע"ש בלות ט"ו מ"ש שם שאריך לגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט כדי לעשות נחת רוח לחבון שבשמים ומה שזוכין עי"ז ע"ש · ואחר ר"ה סיפר מלים שנפטר ובא חליו והגבי' עלמו עד החמי' כמבואר במ"ח:

(לט) **הדברים** הנכתבים אחר התורה ויהי מקן כי מרחמים ינהגם בליק"ת בסימן ז' המתחילין ושם בחי' קבורת משה וכו' חלו הדברים שם מהדברים שאמר רבינו ז"ל לפני לנשי שלא שעודות חלריים שיהיו לפני עליונים כי יש לנשי ס"ם לחרים שאומר לפניהם ג"כ תורה ומובן מדבריו שבשעה שאומר לפנינו תור' עומדי' שם מי שעומדים ואומר לפניהם ג"כ מענין התורה שאמר לפנינו · לבל בוודאי אותם התורה שאומר לפניהם היה גבוה יותר הרבה ומעט דמעט מאותן הדברים אמר לפנינו ברמז בעלמא ולא ביאר אותם כלל ומן הדברים הנכתבים שם אחר התורה הנ"ל:

(מ) **בהתורה** · תקעי תוכחה בלק"ת בסימן חי"ת מובא לענין גודל עונש המעלה כשזוכין שניתוסף נפש אחד · להקיבוץ הקדוש של ישראל שעי"ז נתרבין הבתים · של התפלה תלפי תלפים ורבי רבבות מה שאין הפה יכול לדבר ולבב לחשוב · כי היתה בספר יצירה שתי לבנים בונות שתי בתים ג' לבנים בונות ששה בתים ד' כ"ד בתים ה' ק"כ ו' תצ"ך וכו' ע"ש · והבני מבאר לך · הכלל זה שתדע חשבון עונש ריבוי הבתים בבירור ותבין גדולות הבורא יתב' ומעלת הקיבוץ של יש לל כמה וכמה בתים בלי שיעור וערך נתוספין ונתרבין כשניתוסף · נפש אחד להקיבוץ הקדוש של ישראל והוא · שכל מה שניתוסף לבן אחד חזי נתרבין הבתים במספר כפולות של כל מספר הלבנים הללו בכל המספר של כלהנירופים שהם הבתים הקודמים למשל בתחלה הי' שתי לבנים והיו בונים שתי בתים שיבנו הי' מן תיבת של שתי לותיות לין נעשין ממנה כ"ח · שתי נירופים · למשל ח"ב לין יכולין לנדפן כ"ח בשני נירופים היינו ח"ב ב"ח וכשניתוסף עוד לבן היינו לותיות ג' ונעשה תיבת של ג' לותיות כגון לבנ"ג לזי נתרבין הבתים כפי כפולות מספר הלבנים ששם ג' בכל המספר של הבתים הרלשונים דהיינו כפי כפולות מספר ג' שהוא מספר הלבנים · של עכשיו · כמספר הבתים הקודמים ששם ב' היינו ג' פעמים ב' שהיא ששה וע"כ ג' לבנים בונות ששה בתים וכן לח"ב כשניתוסף עוד לות לחת ונעשה תיבת של ד' לותיות כגון לבנ"ד לזי נתרבין הבתים במספר ד' פעמים ששה שהוא כ"ד וכשניתוסף עוד לות לחד ונעשה תיבת של ה' לותיות לזי נתרבין הבתים כמספר ה' פעמים כ"ד שהיא ק"כ וכן כשניתוסף עוד לות לחת ונעשה תיבת של ששה לותיות לזי נתרבין הבתים כמספר ששה פעמים ק"כ שהוא תצ"ך וכן לעולם שכל מה שנתרבה לות לחד נתרבו הבתים כפי כפולות כל מספר הלבנים הללו הנ"ל עתה במספר כל הבתים שנבנו מהלבנים שהי' מקודם וכבן היטב' ועיין בפרדס · שם מבואר ענין זה · ולעת לנבון נקל להבין הטעם מי שיבין היטב מהות הנירופי' ולין להתלריך בזה ומזה תבין לענין הנפשות הנ"ל והלך לך התשבון מהמספר כמה לותיות שנקרלים לבנים וכן לענין הנפשות הנ"ל כו' (ולא סועתק) במלת שמי"ם לבנים נעשים ששה ללפים ושני מלות ושבעה ועשרים מיליון שמונה מלות ללף ועשרים ללף ושמונה מלות וע"פ דרך זה תתשוב לעולם וכבן היטב עד סיכן הריבוי מגיע כשניתוסף לבן לחד על הלבנים היינו נפש לחד על הקיבוץ הקידוש של הנפשות שהי' כבר הש"ת יזכינו לשמוע בללו הבתים אשר עליהם נלמר · ושמחתים בבית תפלתי כמובן בהתורה הנ"ל · לשרי סוסיה לזה ועיין בספר ליקוטי הלכות בלות בהלכות פריה ורביה הלכה ד' לות י"ב ובהלכות גילית הלכה זלן לות ד' מה שכתבתי בענין זה על מלמר בסוטה דף ל"ז לין לך כל מלוה ומלוה שלא נכרתו עליה מ"ח בריתות של שם מלות ללף וג' ללפים וחמש מלות ותמשים וכו' עד ערבה וערבה דערבה וע"ש בפירש"י ותוספות שם ובהגהות מהרש"ל ומה לך לחשבון בקיצור במספר הבריתות הנ"ל מ"ח פעמים ת"ר ללף ושלשת ללפים וחמש מלות ותמשים עולם כ"ת מיליון ותשעה מלות ושבעים ללפים ד' מלות תרי"ג פעמים כל הנ"ל · כי על מלוה מתרי"ג מלות נכרתו כל הבריות הנ"ל · עולם 17.758.855.200 ולות"ד · ערבה וערבה דערבה גריכין לבפול עוד ת"ר ללף ושלשת ללפים · וחמש מלות ותמשים · כלל · הנ"ל כמובן שם בפירש"י · ותוספות · ע"ש היטב · עולם 107·183·570.553.60000 וזכור היטב שהם שבעה עשר לותיות ניפער שהוא מספר גדול ויופלג מלד לשר לין לשער כי הם יותר מעשרת ללפים פעמים מיליון מיליון ואם ידעת מספר המילי מיליון שהוא מיליון פעמי' מיליון לשר נודע לבעלי חשבון לשר הם יתי' הלדם חמשה עשר ללף שנים ויותר היינו מספיק לספור מספר הזה

לחד לחד לפילו לחצנון שיכולים לספור מספר מלא במיעוט לחת. ודבר זה מבואר לכל הרוצה לדעת לחצנון הזה וחם ידוע שעל מילי מיליון לחד לין נריכין לסדר ולערך רק מספר י"ג חותיות ניפער וכלן במספר בפולות סבריותת הכ"ל עולם החצנון עד מספר שבעה עשר חותיות הזה המספר גדול ועצום ורב מאד כי סוף עשרת אלפים פעמים מילי מיליון ועוד שבע מאות ושמנים עשר פעמי' מילי מיליון אלבד כמה וכמה אלפים פעמים מיליון שבאלר החצנון ועתה בא ורחם ובכן אחלר כל עניני ריבוי הבריותת שהתחייב כל לחד מישראל על כל מנוס ומנוס לפילו למלן דאלר ערבת דערבת לעפ"כ כשמקרבין נפש לחד לקיבוץ הקדוש של עשרים מישראל עולים הבתים בבפלי בפליים כמה פעמים יותר מכל עולם מספר ריבוי הבריותת הכ"ל דוק עיין ותשכח ע"פ מה שכתבתי לעיל במספר העולה מהצירופים הנעשים מי"ג נפשות ואח"כ תחצוב י"ד פעמים ואח"כ ט"ו פעמים עד שבלין לחצנון שממספר עשרים נפש מישראל נעטרפין לירופים י"ט חותיות ניפער כי עולה לסך 243.290.200.547.104.0000 הרחית אחי כמה וכמה עולה מספר הצירופים מעשרים נפשות שהם כפלי כפלים ממספר הבריותת הכ"ל וכשמוסיפין עליהם עוד נפש לחד שהן נכפל כ"ח פעמים בכל הכ"ל מכ"ש וכ"ש עוד לחד ועוד לחד עמוד מרעיד ומשתומם כמה וכמה אלפי אלפים ורבי רבבות בתים נעשים מהצירופים מה שלין הפה יכול לדבר והלב לחשוב כמוין בספר יצירה לענין צירופי חותיות. ועי"ז יכול לבלת ידי הערבות וכל עולם מספר ריבוי הבריותת הכ"ל וכל בכח הלדיקים החמיתיים המופלגים במעלה העוסקים בענין הבתים הקדושים של נפשות ישראל שהם בחי' שכנים שבתוספין אל הקיבוץ כ"ש על פסוק ובל יאמר שכן חליתי בליק"ת סימן ח' ע"ש היטב היש לבך היטב ותשוב תתפלא תמאר שערת רחשך וחרכבותיך דח לדח יסיו נקבן מחיית גדולתו של יוצר ברחשית ומחיית גדולות הלדיקי' הקדושים החמתיים וכמה גודל הזכות של הזוכה לחסות בצל כנפיהם ולהיות נחנה עם נדיבי עם ה' של הקיבוץ שלהם מכ"ש וכ"ש מי שזוכה לדבר עם חבירו בירחת שמים עד שמביאו לידי מעשה שיעשוק בתורה ובתפלה בחמת ובתמימות עד שיתוסף ג"כ אל הקיבוץ הקדוש השרשים אשרי חלקם עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו. ובזה תוכל להבין מה שחרז"ל במשנה עיזיד הקב"ה להנחיל לכל נדיק ונדיק ב"י עולמות והדבר נפלא ונשגב מדעת האדם איך יתרבו אלפי אלפים ורבי רבבות עולמות בל כך עד שיגיע לכל נדיק ונדיק ב"י עולמות כי מימות עולם עד הסוף נודאי נמצאים נדיקים רבים מאד וכ"ש לספרם מחול ירבון וגם כתיב ועמך כולם נדיקים כי נודאי בל ישראל יזדככו ויהיו בבלל נדיקים אך ע"פ חצנון הכ"ל של עולם מספר הבתים שנעשים ע"י הקיבוץ של ישראל בבל פעם שניתוסף עליהם שכן לחד עי"ז יעלו לעולמות רבים עד אין מספר לף ע"פ שנודאי בבל עולם ועולם נודאי יש בו אלפי אלפים ורבי רבבות בתים לעפ"כ עולם מספר הבתים הכ"ל על ידי הצירופים הכ"ל. ממלא נפשות ומחלף ומיותר וכו' עולם עד אין חקר ואין מספר מה שאין הפה יכול לדבר ולבב לחשוב עד שיהיה נעשה מהם ב"י עולמות לבל לחד ולחד ובבל עולם ועולם יהיה אלפי אלפים ורבי רבבות בתים שהם לפי זה היטב לבל זה ובבן היטב כי דעת לצבון נקל והעיקר שתהיה בלחת ובתמימות שהתורה הכ"ל אמר רבינו ז"ל בר"ה שאחרון שהיה ממוך להסתלקותו כי נסתלק בחוש"מ של סוכות שאחרי'. וזאת התורה היא התורה שאחרונה של ימי חייו הקדוש. ומה מדבר מענין תוכחה. כי עיקר התוכחה של גדולי הלדיקים היא ממוך למיתתן כמו שפירש"י על פסוק אלה הדברים וכו' גם הם מדבר מענין מ' חמת עוג וכו' וזה בחי' אלה הדברים אשר דבר משה וכו' אחרי הכותו את סיחון ואת עוג וכו'):

(מא) **לענין** מ"ש בליק"ת סימן ו"ן שהמחצבה ביד האדם לתופסה בידו ולהטותו כרצונו ואפילו כשכוטה מחצבתו לדברים אחרים אז להרשותם ח"ו יכול לתופסה להחזירה למחצבה אחרת טובה ברצונו כמו שום שיולה מן הדרך שיכולין לתופסו בחפסר להטותו כרצונו לדרך טוב. סיפר לי היש לחד מהכ"ש שפעם אחד דיבר רבינו ז"ל עמו מענין זה ואז ביאר קצת יותר. ואמר שהמחצבה נברחת שלא תסי' נחם לעולם וזוה כמו שהיינו נת שבחנן הפעות שקורין (הום רוח) שהיינו נת לעולם ואפילו בפעת שינה המחצבה חוצבת לעולם רק שבשבינה חזקה על האדם אז הוא שוכח מה שחצב אבל בחת אין המחצבה שובתת לעולם וע"כ ע"י שמעין המחצבה למחצבה אחרת כרצונו עי"ז יכולין לבטל ולהתגבר על בל המחצבות זרות והרשורים ובלבולים והבלל זה שבדמה להאדם שקשה לשבר מחצבות והרשורים ובלבולים הוא שקר גדול כי בחת המחצבה ביד האדם להטותה כרצונו בל'. רק מחמת שהמחצבה מתנוענעת וחוצבת תמיד ואינה נחה לעולם נדמה לו שאין בידו לבטל המחצבות רעות אבל בחת בידו להטות המחצבה ממחצבה למחצבה אחרת כרצונו לתופסה ולהוציאה ממחצבות רעות למחצבות טובות בב"ל:

(מב) **מענין** מאמר ברחשית לעיני בל ישראל. בשבר מבואר בנת במ"ח ביאור ענין זה איך שנראה בחוש שהתורה הזאת נאמרה בולה בדוח הקודש כי אמרה בגלל שבת קודש ברחשית והוא לא נודע עדיין שום דבר מפטירת סרב מבארדיטשוב עד לאחר ימים אחר שבת בהם הידיעה לבאן והוא רחו והביאו למפרע איך שבל ענין זה הוא מרומז בביאור היטב בתוך דברי המאמר הב"ל. והנה בהאמר זה מבואר שבשבסתלק הצדיק ברחש בית. עי"ז נתגדלין ונתפרסמין בעלי שמות הטומאה וקדריים וכו' וכן עי"ז בחים שריפות סרב הקדוש הב"ל נתפרסם שמוך שבשמוך לאחר פטירת סרב הקדוש הב"ל נתפרסם שמוך למקומותיהם

למקומותינו קדרי לחד בכפר חוולסטיוועץ בפירסוס גדול וכו' נוסעי' הלוי מכל הסביבות ועשה פעולות רבות בשמות הטומאה. וכן בפרסמו כמה וכמה קדריים במקומות לחרים. גם בחותם שמעתי כי' שריפות גדולות בעולם עד שכמעט שלח היתה עיר לחת שלח נשרפה כמה פעמים וגם בגרמניא כי' שריפות גדולות כמה פעמים בשנה זו וכן בעיירות הסמוכות והרחוקות. ובזה רחינו בעינינו היך שכל תורתו היא כולה רוח הקודש ויכולין לידע ממנה עתידות כאשר אמר הוא ז"ל בעצמו על מאמר הכ"ל. גם מה שאמר קודם סיכות שכי' בטוח בכחו של הרב הקדוש הזה שיכי' לתרוגים במדינתינו וכו' מצות, ג"כ בזה המאמר בסופו. מענין סידור התתרוגים שנמשך ג"כ מהרחק בית בנחי' קורח הדורות מרחק וכו' עיי"ש:

(מג) **קודם** שגילה ענין הנדפס בלק"ת סימן ס"ח מענין הנדיק שצריך שיחזיר בנים ותלמידים והוא שייך להתורה כי מרחמים ינהגם בסימן ז' וז"ל דיבר שהיו כמה גדולים שכל אחד עשה ותיקן מה שתיקן ואח"כ נפסק וכוונתו לענין הסהרה שהחירו דעתם בתלמידיהם וקרבו כמה נפשות להשי"ת אבל אח"כ נפסק הסהרתם אבל אלו נתנים צריכים לעשות דבר שלח יופסק לעולם שלא תנשים יעשו תנשים אחרים וכם יעשו עוד תנשים וכן לעולם, וכן שיעתי כבר שמקורבים שלנו נסכרח שיחירו בחבריהם ותלמידיהם וכל אחד מוכרח שיעשה ליזה פעולה ויחיר בחבירו וחבירו בחבירו כי יש ענפים להחילן ואלו הענפים יולחין עוד ענפים וכן להלן יותר וכו' וכבר נרמז בז"ח מה שאמר שהשם שלי תוקד לעולם לא תכבה ואמר בל"ח זזה"ל (מיין פייערל וועט אויך טלויבן דיז משיח וועט קומען). והתחלת השיחה הנ"ל מענין בן ותלמיד התחיל ע"י שבכנם מחדדו לחדר השני שמחוך לביתו הגדול ועמד הלל הפתח שיהא משם מחדדו ומשך אותנו עומדים לפניו הייתי אותי וחבירי וחתנו ר' יוסקיל ע"ה והתחיל לדבר עם חתנו ואמר לו שמעתי שלמדת היום והתחיל להוכיחו בחסבה שיחזיק בלימודו ואמר לו הלא טוב ויפה כשלומדים תחילה ואח"כ הולכים לשוק לסחור וכו' ואח"כ ענה ואמר הלא גם אנכי לומד ג"כ והלימוד שלי הוא חידוש והתחיל להתפחר ח"ע וענה ואמר אני יכול ללמוד אני יכול להרהות וחינו יודע כלל וכן להיפך אני יכול להרהות להקטנים שקרובים להשי"ת ולהתם ה וכו' וככה משיחה זו לתוך שיחה הנ"ל וגילה כל הענין הנאמר שם מענין בן ותלמיד מה שדרי מעלה שוחלים דייקא היא מקום כבודו ולהיפך דרי מטה אומרים אלא כל הארץ כבודו ע"ה וכבן היטב תשרי השעה והרגע שזכינו לשמוע זאת מפיו הקדוש בעצמו לחלחה לא תחינה לעולם אלא לשמוע דת דיינו וכן על כל דיבור ודיבור ששמעתי מפיו הקדוש כמה לקדש ה' כעל כל אשר גמלנו מה נשיב לה' כל תגמולוהי עלי:

(מד) **התורה** הנדפסת בלק"ת סימן ס"ח התחלת דע שיש מוחין של ר"י נאמרה בליל שבת שירה לענין השיחה שכי' בשעת הסעוד'. לענין החלוקת שבגדול' שכי' אז בין המפורסמים לודות המעות של ארץ ישראל שזה אמר להתנהג כך בהנדק' של ארץ ישראל וזה אמר כך וקלתם כי' בשם פניות של כבוד שזה רצה שיכי' השעולח אלו וזה רצה שיכי' אלו וגם נח"י יש מחלוקת גדול בענין זה כידוע לבקיאים שזה ובפרט הוא ז"ל שכי' שם בעצמו ובענין זה היו משיחים ומדברים עמו הרבי כמעט בכל הסעוד', של ליל שבת קודש הנ"ל ח"ב פתח פיו ואמר כל התור' הנורח' הנ"ל שיש מוחין של ר"י ויש מוחין של חוץ לארץ ועיקר החלוקת אין שייך רק בחוץ לארץ וכו' פוק עיין ותבחח שם בהתור' הנ"ל כל ענין השיחה הנ"ל שמדבר שם מענין כבוד הנ"ל להעלות כל הכבוד להשי"ת ומענין לדק' של ארץ ישראל ומענין מחלוקת של ארץ ישראל עיין שם ותרחם נפלאות:

(מה) **התורה** חיים נלחיים שנסיימן ע"ב בלק"ת נאמר' בעת שבח חללו על שבת קודש פרשת יתרו לדיק אחד מפורסם גדול והוא ז"ל לח אמר שוס תורה בליל שבת קודש ולא ביום שבת קודש וכשנתרנו סעודת שחרית של שבת וכבר ברכנו ברכת המזון והיינו סבורים להסתלק מהשולחן כנהוג אחר ברכת המזון אבל הוא ז"ל נשאר אז יושב על מקומו וגם חנחנו כולנו נשארנו אז יושבים לפניו וגם הנדיק הנ"ל נשאר עדיין יושב לפניו בתוך כך ענה ואמר כשרואין את עצמו עם הנדיק לפילו כשאין שומעין תורה גם זה טוב אחד כי עי"ז מקבלין גדולה והתחיל לומר תור', הנ"ל בתוך דבריו כשנכנם בחמירת התור', כנ"ל ענה ואמר הלא בתוך כך אני חומר תורה ואעפי"כ נמר כל התור', הנ"ל. הכלל שכמה וכמה תורות כמעט כולם נאמרו בגם גדול שכמעט כמעט כי' העולם חסר מהטוב הגנוז הזה וקודם כל התור', היה העולם מתמוטט אם יזכו להטוב הגנוז הזה. ומסי"ת בדרכיו הנפלאי' וחסדיו העצומים סיבב בכל פעם סיבות לטוב' עד שזכינו בכל פעם לשחוב מהנחל הטוב וכו' כל הדברים האלי' חסר הלוינו על הספרים וכבר מבואר שאמר שבכל דיבור ודיבור שאומר בפני העולם תלוים בו כל העולמות עליונים ותחתונים:

(מו) **בעת** שאמר התור', ואחתכן הנדפס בל"ת סימן ע"ת ומם מדבר מענין שאסור לייחם עצמו לעולם לעיך שיכי' ח"ו ואמר אז בזה"ל (מען טאר זיך ניטט מייחם זיין גיווהלך צייט לייך ניטט מייחם) ומשך מאד תיבת גיווהלך כדרך המזהיר ונועק מעומק הלב:

(מז) **בששמענו** מפיו הקדוש מאמר התחיל מס שהעולם רחוקים מהשי"ת הוא מחמת שאינם מייחדים עצמם ע"ם בל"ת סימן יוד ומם מדבר מעשתה וכי' הוא ז"ל יושב אז בחון אצל כותל דיהב"ע בדרום אצל חתיכת עץ מן העץ העב המונח ליסוד כי שם היה רגיל ליושב כמה פעמים לפעמים בנד דרום ולפעמים בנד נפון ולפעמים בנוגרת ולפעמים במערב ולפעמים בתוך העזרה של בהב"ע ולפעמים הלך עמנו לטייל על הסר שסביב העיר ולפעמים הלך עמנו וחנה לפני בהב"ע וכבל חלו המקומות שמענו

תמיד חידושים נפלאים ונוראים ושיחות קדושות אשר לא נשמעו כזאת מימים רבים גם אחר שהי' לו סחולאת של הסוסט הי' נוסע לטייל ע"פ הרוב והיינו נוסעים עמו והיינו שומעים ממנו בדרך תורה הרבה ונחזור למעלה בעת שאמר ענין הכ"ל אז הי' הרבה משמחה וחיזק חותנו וחיזק חותנו מאד להיות בשמחה תמיד כי בחותן העתים שהי' בעת שבא מלעמבערג אז הי' דיבר עמנו הרבה מאד מענין התחזקות להיות בשמחה תמיד ואמר אז לנו שרצוי לנו לשמוח מאד מה שנגלנו ברחמיו מלהיות מתנגדים עליו ואמר אז בזה"ל ברוך שלקינו שברצונו לכבודו והבדילנו מן התועים משני תועים היינו משתועים לגמרי משתורפ' שהם הערכ"ם והאפיקורסים וגם נגלנו מהמועים המתנגדים החולקים עליו שלבדו מה שבבדו בלי שיעור וערך ומספר: ואמר הלא אתם בודאי הייתם מתנגדים גדולים לולא חסדיו ורחמיו המרובים אשר נגלנו מפה יוקשים מכת המתנגדים אשר שם היינו שומעין להם ח"ו הי' נאבד תקותינו חלילה וכו' עכה ואמר כמתמיה ואמר עלי הייתם חולקים ואמר בל"ת בזה"ל (לאוף מיר וואלט חיר ניקריגט):

(מח) **התורה** - הוא מקום כבודו בל"ת סיימן י"ב המתחלת כשלחם לולך אחר שכלו וחכמתו יוכל ליפול בטעותים ומכשולים רבים זאת התור' נאמרה לענין שיחה שהי' מדבר עמי מענין טעותים ומבוכות הרבה וקלקולים גדולים שבאים ע"י שהולכים אחר שכלו וחכמתו וזכיר אז את בעל המחבר וכו' שטעה טעות מאד ע"י חכמתו שאמר שהזקן גבוה כ"כ עד שאין לארץ היכן יכולה להסבל אור קדושת הזקן והגם כי כוונתו ג"כ להתיר באין לארץ ע"י שם הו' המספרים כעין תער הבל מ"ו בזה חיזק את ידי עוברי עבירה המגלחים זקנם במדינות הצכנ') - ואח"כ התחיל לומר את התורה הנ"ל עד שגמר אותה ואז הי' זה הלילי לדבר פלא כי אז נ' שמעתי עדיין מעולם שהמחבר הנ"ל אמר טעות כזה ה' יסלח לו אך אח"כ דברתי עם הנשים הבקיאים בספרי' ובסיפורים כאלה ואמרו לי שהוא דבר מפורסם שאמר כך בעשמ"ח הנ"ל גם שמעתי שבספר שו"ת ב"ע מביא טעות סברת רעם וכוונת הנ"ל וכבר מחו לו בחיי עוכלי כל לדיקי וחכמי הארת. ובזה יכולים לרחות היך דעת האדם כוזבת והיך שאסור לסמוך על שכלו כנגד תורת משה שדכתב ובע"פ תפילו כחוט השערה. מכ"ש בדבר כזה שמופרש בתורה היסור גילוח הזקן ורז"ל האמרו שעוברין על ה' לאוין וכבר הלבה פסוקה שכל דבר שהוא חוצה הגוף אין חילוק בין ח"י לחוץ לארץ כלל ויכול למנוע לאחד שע"י חכמתו ודעתו יאמר שברית שאינה האתיית שיתגלגל עי"ז שיבואו להתיר ח"ו היסור כזה ה' לאוין בתורה ולחזק עי"ז עוברי עבירה אשר רחוי לכל מחבר ספר לנעוץ ע"ז בכל מיני קולות ונעקת שבר ועורר על פרנס הזאת שנעשה בישראל זה קרוב במדינות הצכנ' לעבור בכל יום המשה לאוין

כי גם במדינות הצכנ' אין המנהג ברע הזה מימות עולם ח"ו רק ברבים יותר מלפני שנים אחר תורבן בית שני התחילה הרעה הגדולה הזאת לגמוח בהם כי שמעתי מרבינו ז"ל שגם בחומות העולם לא היו מגלחים זקנם בימי קדם וזה שמוכח מזה שנים שהתחילו חומות העולם לגלח זקנם ואח"כ בזמן דב בתוקף מרירות הגלות התפשטה הס"ח והתגרה היא"ר גם בבני ישראל וגזרבו בגויים ולמדו ממעשיהם והתחילו היזה רבעים גדולים מפורסמים לגלח זקנם וכן למדו אחד מחבירו עד שנתרבה בפרנס בעו"ה ונעשה להם כמיתר כאשר רואים גם עכשיו שהכשרים בחמת היום מגלחים זקנם גם בחצכנ' וגם במדינות הסמוכים לחצכנ עדיין לא נתפשטה הרעה הזאת כמו בחצכנ' רק כי הרבעים הגדולים מתחילים בזה ואח"כ טועים בזה גם הכשרים קלת וגם עתה כשמוכיחים אותם שעוברים על ה' לאוין בתורה הם עונין שמגלחין ע"י סם שמותר בחמת ומי שנוהג כן יש לו היתר ע"פ הדין ולא ע"פ כתבי האריז"ל וזוה"ק - אבל בוחן לבות יודע ברובם עוברים במזיד ומגלחים בשלט בנפש בידים בתער ומאחר שהם בעצמם מודים שבתער אסור כי היום יכולים להכחים הסופרם בזורא ובגורת והם בעצמם בנפשם יודעים החמת הנ"ל ומגלחים בתער לו בסם כמה יש לבבות ולנעוק במר נפש ולבבית כנחל שוטף מחין הפוגות על הפרנס הזאת אשר נעשה בישראל עד שהתחילו למות הרעה הזאת שמוך למדינתינו שמגלחים גם הם רבעים בחילו הפורקים עול ומגלחים זקנם הס"ת ירחם על פליטת עמו ויגיל הפליטה הנשארת בכחו הגדול והגורא ויביא לנו משיח לדקינו ומגלה החמת בעולם במהרה בימינו חמן:

(מט) **קודם** שאמר רבינו ז"ל התורה הנדפסת בל"ת בסי' ל"ב המתחלת יש לדיקים גנחים ונאמרה בשבת פ' יתרו תקס"ט לפ"ק וסיפר מעשה מקודם שהבעש"ט ז"ל הי' בק"ק בראד ונתאכסן אצל גביר אחד וסיו מסובין הם על השולחן חכמים רבים מכובדים לכבודו כנהוג וסי' יושב הם למטה אצל השלחן בעל דרשיר אחד סיינו דרשן וסי' אוכל הרבה ומסתכלו עליו. שאוכל הרבה מאד והתחילו ליתן לו ולהושיט לו תכילה הרבה בשביל ליגעות והדרשן עשה את שלו ואכל הרבה כל מה שהושיטו לו כגון דגים שהיו אוכלים שני חנשים חתיכה אחת והדרשן אכל בעצמו שני חתיכות דגים וכן רוטב שהי' אוכל בעצמו קערה מליאה וכן בשאר המאכלים והם הושיטו לו בכל פעם בשביל ליגעות אחמת שראו שאוכל הרבה אח"כ התחילו להפניר אותו שיאמר לפניהם תורה ויוודאי הי' גם כן בשביל ליגעות שיאמר תורה על השולחן שהבעש"ט ז"ל מסיד שם ברחם והוא נהג בתמימותו והתחיל לומר בפניהם תורה והתחילו לשחוק ממנו בתוך פיסת ידיהם והי' בעיניהם לשחוק ותטלולת והבין הדרשן שהם מתלוצצים ממנו בשביל

שאוכל סרגה עגה סדרסן וחומר וכי אם אין יכולים לומר תורה אסור לאכול אתיכה דג אח"כ בסתכל הבעש"ט ורואה כל הענין והקפיד וכעס עליהם ושמע תורתו של סדרסן וסוטב בעיניו מאד וחומר הבעש"ט שזה סדרסן חומר תורה מפי תלמידו ז"ל. כ"ז סיפר רבינו ז"ל ואח"כ חומר רבינו ז"ל שדבר זה סוטב בעיניו מאד מה שחומר סדרסן וכי אם אינם יכולים לומר תורה אסור לאכול אתיכה דג אח"כ חומר רבינו ז"ל התורה הק"ל. לענין הצדיקים הגנוזים שיודעים תורה נפלאה ואם גנוזים הן העולם כיון סדרסן שסי' יודע תורה נפלאה אך היה נדיק גדול והעולם התלוצצו ממנו:

(נ) **תקס"ח** סמוך לר"ה נסענו עמו מ"ל לחני וחבירי ר' נפתלי וסיפר שחלם לו בחשר שהיו משיחים שברפואתם היה מהשי"ת לבד כי אני ד' רופאך ורק השי"ת יכול לרפאות וחומרו מי יודע שהשי"ת רופא ועגה אחד ומשניהו ולא רצה להגיד מי הוא כי אני ה' רופאך מורה ע"ז כי הוא ר"ת אכי"ר כנדפס בל"ת סי' מ"ג:

(נא) **דיבר** עמנו מענין התורה הנדפסת בל"ת סי' מ"ם המתחלת מי שיודע מ"ש שטעם בחינת טעם ח"י וחומר שהוא סי' יודע זאת מבבר כי הלא נסעתי לארץ ישראל ומסתמא סיי לו מקודם תהום והשתוקקות לנסוע לא"י וגם חלם לי ח"י ופעם אחד היה חולי אים אחד ודיברתי עמו והתחיל להתעורר חולי תשוקה וחמדה גדולה לא"י ואח"כ שחלתי הוא הוא סי' הלל הדיקים על ר"ה וסיפר לי שסי' הלל כמה הדיקים גדולים המתיים על ר"ה ומחמת זה הי' לי השתוקקות גדול כשדיברתי עמו כמבואר בהתורה הנ"ל וחומר לי שהעפ"י שידע ענין זה מקודם הבל לא הי' יודעו כלל כמו עכשיו כי אז לא הי' יודע רק זה לבד שמחמת שמדברים עם אחד שסי' הלל הדיק על ר"ה רחוי שירגיש ח"י מי שמשתוקק לא"י. הבל ענין הדבר ומיכן נמשך זאת לא הי' יודע כלל כמו עכשיו כי עכשיו זכה שנתגלה לו הענין בשלימות:

(נב) וכן ענין הנ"ד מיני פדיונות שצריך להמתיק הנ"ד בתי דינים הנדפס בלוק"ת בסימן רט"ו כבר ידע מזה מקודם שהיה בחרן ישראל כמו ששמעתי מהנ"ם ובפרט מהרח"ו מהנ"ם שסיפר שפ"ח חלתה תשתו והיתה סמוך למיתה, ומה כשעט שילחי, נפשם ובח חליו ז"ל ואח"כ לו רון מהר והבח כ"ד פדיונות טרם שיגזר ויחתם הגזר דין ורץ והביא לו שק מלא מעות ואח"כ נעשה נם וחזרה לאיתנה ואח"כ נוסף רבינו ז"ל להחזיר לו כל המעות רק לקבל כ"ד ג"ד ולחלק לעניים ואז דיבר ג"כ שח"ו לעשות פדיון כי אם כשיודעין כל הנ"ד ומיני פדיונות להמתיק כל הנ"ד בתי דינים וחומר משל כמו כשתובעין אחד בנוגערני של קיעב ושוח מעמיד טוען שקורין פיליפטענט בקחמינין כך חיך לפשר לעשות פדיון אם תינו יודע בתיזה בתי דינין דנין אותו וחומר אז ג"כ שים פדיון גבוה כל כך שיכול להמתיק כל הנ"ד בתי דינין ועוד יש

זה כמה שיחות מבבר אבל לא ידע אז כל הענין בשלימות כאשר ידע אח"כ כאשר גילה קצת מזה לנו שלפעמי' גם זה הפדיון שכוללו כל הנ"ד בתי דינין שלפי"ב היינו מועיל כי בעשה מזה בנין אחר היינו גרים וזה בחינת ויסע שעומד בין שמד לרנון כ"ז לא ידע אז רק לאח"כ ע"י עבודתו סיגע ועבד בכל עת עד שהגיע בכל פעם למדריגות גבוהות עליונות יותר ואז השיג ובבין בהתגלות נפלא מה שידע מתחילה בסתם בבחינת העלם רק ברמז ומזה תוכל להבין מעט מקצת גדולתו כי גם מקודם סי' חידוש נפלא חד בדרך כי אומר שאלו הנ"ד פדיונות היינו יודע כ"א חד בדרך וכל זה סי' קודם ח"י ואח"ב בשנת תמ"ו אומר שסות מתבייש בכל התורות והסיפורים שהשיג קודם שסי' נח"י ולא היו נחשבים בעיניו לכלום רחוק והבן עד היכן עלה אח"כ ויש בענין זה לדבר הרבה לוך גם קודם ח"י היה חידוש נפלא בשידע מהנ"ד מיני פדיונות אז ומענין ח"י הנ"ל כמו שסי' יודע אז לוך תעפ"כ בנגד היודעים שידע אח"כ עניינים אלו בעצמם כמו שיודעים אח"כ אין היודעים הראשונה נחשבת לכלום בפי אשר הבנתי מדעתו הקדושה לוך בכל ענין זה אין בלי הבחינה והפיקים להבדיר הפנין הטוב והמשבילים יבינו מעט מהליסם:

(נג) **ראה** זה מלחתי מכת"י רבינו ז"ל בעלמו מענין התורה ויבן לו בית בסימן רמ"ו דע כשהעולם פוגמין במדות סוכה בשלין מקיימים אותה ברחוב גורמין מיתה או חולאת לבהמות ולאחר בעלי חיים הכל לפי הפגם כי זה הפרש שבין בני האדם ובין בעלי חיים כי שפעם של בני אדם יונקים ממקום בינה כמאמר חכז"ל שעשה להם דדים במקום בינה משא"כ בעלי חיים שפעם יונקים ממקום הערוה ובחינת סוכה היא בחינת חמל בינה דמסובבת על בנהא וחנו יונקים ממנה ובזאת הענוה חנו מובדלים משפע של בעלי חיים וכשפוגמין במדות סוכה חזי יורדין עי"ז ממדריגת בני אדם ואין להם שפע ממקום בינה ויורדין למדריגות אחר בעלי חיים ונדחין אחר בע"ח משפע שלהם כיון שבני אדם לוקחין השפע שלהם ואזי הבע"ח מתים חו נופלים בחולאים הכל לפי לקיחת השפע שלהם חם רב חם מעט וזהו ולמקנהו עשה סוכות היינו כי סוכות הוא חיים וקיום לבעלי חיים שיאחזו על מדריגתם בנ"ל וכשבני אדם יושבים בסוכות כראוי עי"ז הם במדריגתן ובבחינת תורה כי התורה היא בחינת חל תטוש תורת אמך אם לבינה תקרא בשביל זה סמוך לסוכות חנו עושים שמחת תורה וזה סיון ר"ת ויעקב נסע סוכותה ויבן כי בסיון נתנה תורה וחנו במדריגות התורה ע"י מעות סוכה כנ"ל:

(נד) **דע** שע"י מעות סוכה כראוי מותר לו לעסוק בבנין וחינו וזיק לו למשנו כי הרז"ל העוסק בבנין מתעסקן. ובעת הדבר כי מה ענין הענינים להבונה לך טעם הדבר כי מי שבונה בנין לריך לבנות בתבנית

כ"ם בחכמה יבנה בית ובוודאי סבוגה בחכמה לא יתמסכן ולדרבה יתעשר ויתקיים גו בחכמה יבנה בית וכו' ובדעת חדרים ימלאו לכל מי שבוגה בלא חכמה מעניתן לותו בעניות ועי"ז יתבזה חכמתו בבחי' חכמת המסכן בזויה מדה כנגד מדה וע"י מצוות סוכה הוא במדריגות תורה כנ"ל והתורה היא מקור כל החכמות בשביל זה מותר לו לבנות כי בוודאי יש לו חכמה וסיתן לדבר ויעקב נסע סוכתה ויבן ע"י מצוות סוכה הותר לו בנינות ל"ב ר"ת לו בית לב זו התורה בית מדרשות וכו':

(נה) **קודם** שאמר התורה לבכי בליק"ח סיתן ד' סיפר מעשה זו: מעשה בחיה אחד מלבני סבעם"ט ז"ל שהי' חולי וכחלי מאד ושלח חיה אחד להבעם"ט ז"ל שיבקש את הבעם"ט ז"ל שיסע אליו סייגו שהבעם"ט ז"ל יסע להחולה וכן הוא ובא החיה השליח הכ"ל להבעם"ט ז"ל וסיפר לו כל הכ"ל שזה החיה הוא חולה ושביקש ממנו שיסע אליו ונסע אליו הבעם"ט ז"ל. בדרך שהל החיה השליח להבעם"ט ז"ל. היך שמעתי מכם שבשחדש עושה תשובה שלימה בוודאי לא יחות קודם זמנו וזה החיה החולה כמדומה שעשה תשובה שלימה בחמת והוא חיה כבר בחמת ועדיין לא בא בימים כ"כ ומפני מה לא יתרפא מחליו השיב הבעם"ט ז"ל להשליח חמת כך אמרתי ובוודאי כן הוא וזה החיה החולה הכ"ל ג"כ עשה תשובה שלימה בחמת על כל חטאיו וזה שלא נתרפא עדיין הוא מחמת שלא התוודה חטאיו לפני לדיק אחתי וזה שאני נוסע אליו בכדי שיתוודה ובשם שיתוודה לפני תיכף יתרפא ובשם שלא ירצה להתוודות לפני תיכף יכבד עליו חליו ויתחיל לנעוק הוי והבוי על כל חבריו וידיו ורגליו ויחות כי בחמת בעולמות עליונים הייגו בב"ד של מעלה הין עליו הוא חטא ועבירה כלל כי עשה תשובה שלימה על כל החטאים כמו שאריכין לעשות ואחר השתלקותו לא יהי' להקליפות והחיצונים הוא לחיזק בו כי כבר תיקן כל מה שפגם ובשם שיתוודה לפני הזי תיכף יתרפא ובשם שלא יתוודה הזי הם עוד כח להחיצונים שינקמו בו בעוה"ז בכל גופו וליבריו עד שיחות וכן הוא שבא חליו הבעם"ט ז"ל ואמר להחולה בזה השעון אחור מה שאתה יודע והקב"ה יודע ואני יודע ג"כ הייגו שיתוודה לפניו כל החטאים ואמר לו כך שבשה פעמים ולא רצה לומר ותיכף התחיל לנעוק הוי והבוי על גודל כאב כל חבריו ונעק בתמרורים בפרוטרוט על כאב כל חבר וחבר מחבריו כי התחילו ליעבר שקורין ברעכין כל עלמותיו של כל חבר וחבר ונעק כך מתוך חליו ליזה זמן עד שמת כמו שאמר הבעם"ט ז"ל והמעיין במאמר הנכי הכ"ל יבין היטב ענין זה הסיפור:

(נו) **סדר** הזמנים של לחירת המאמרים הנודעים הנו מאמר הקדושה סי' גימל שמעתי שבאמר בשבת הראשון שבכגם רביגו ז"ל לברסלב סוף שנת תקסב: מאמר הנכי סיתן דלת נאמר בזלאטיפאליע בשבועות: מאמר בחנוכות סיתן ס' נאמר בר"ה תקם"ג מאמר קרח לת יסוסע נאמר בשבת תשובה שאחר זה מאמר משפטים סי' זיין נאמר בחורף תקם"ג: מאמר רחיתי מנורת זהב נאמר בשבת חנוכה תקם"ג מאמר תסומות יכסיומו נאמר בשבת שירה תקם"ג מאמר משפטים סי' יוד נאמר ג"כ בחורף זה בטרהחוויטע קודם פוריס מאמר הני ה' הוא שמי סי' יח נאמר בשבועות תקם"ג מאמר תפלה לדוד סי' י"ב נאמר בשבת נחמו תקם"ג ושמתיק בתוכו פירוש ספסוק נחמו נחמו וכו': מאמר תשרי השגחה סי' י"ג נאמר בר"ה תקם"ד: מאמר תקעו להמשיך שלום וכו' נאמר בשבת חנוכה תקם"ד מאמר ר' יוחנן משתעי סי' ט"ז נאמר בשבת בשעודות שחרית בקין תקם"ג: מאמר מריקים שקיסם סי' יז נאמר בשבת חנוכה תקסו: מאמר קריטיליתא סי' י"ח כמדומה שנאמר בחורף תקסד בטורסחוויטע מאמר תפלה לחבקוק נאמר בשבועות תקסד מאמר טית תיקונין סי' כ' נאמר בר"ה תקסה: מאמר עתיקא סי' כ"ו נאמר בשבת נחמו תקם"ד מאמר חותם בתוך חותם סי' כ"ב נאמר בשבוע שאחר ר"ה תקם"ה: מאמר נויח נדק סי' כ"ג נאמר בחורף תקם"ג: מאמר לחנציתא דעלמא סי' כ"ד נאמר בשעודת ליל שבת בקין תקם"ג: מאמר הלי גברא וכו' סי' כ"ט בשבועות תקם"ו: מאמר מיברא דסכינא סי' למד נאמר בשבת חנוכה תקם"ז: מאמר מרכבות פרעה סי' לח נאמר בשבת שירה תקם"ח: מאמר לחם נגבים סי' מ"ד נאמר בסוף תקם"ח בשבת שקודם ר"ה: מאמר על חבר מעלתם סי' מ"ח נאמר בחסרו חג סוכות תקם"ג: מאמר לשמש סי' מט נאמר בשבת ג' ניסן תקם"ג אחר ניסוחי בתו שרה ז"ל שסי' בר"ח ניסן בשעד- וועדיווקע מחמ' אמר ר'עקיבא סי' נח נאמר אחר שבועות תקם"ג: מאמר הניעור בלילה סי' נ"ב נאמר בתחלת שבת תקם"ג: מאמר ויהי מקן זכרון סי' נד נאמר בשבת חנוכה שבת תקם"ה: מאמר ובוים הביכורים סי' נו נאמר בשבועות תקם"ה: מאמר תלת נפקין ויכיל הקודש סי' נח נט נאמרו בר"ה תקם"ו: מאמר פתח ר' שמעון סי' סמך נאמר בר"ה תקם"ז: מאמר חדי ר' שמעון סי' סא נאמר בר"ה תקם"ח: מאמר ויסב סי' ס"ב נאמר בשבת שירה תקם"ה מאמר סוד כוונת המילה סי' ס"ג נאמר בשבת שקוד' הברית מילה של בנו הקדוש שלמה אפריס ז"ל שנולד סמוך לר"ח ניסן תקם"ה: מאמר ויאמר בועז סי' ס"ה נאמר בקין תקם"ו בסמוך לחר פטירת בנו הקדוש ז"ל הכ"ל שסי' בחדש סיון תקם"ו וחז נאמר המאמר הכ"ל ביום וחו עש"ק וקודם לזה אמר מאמר דע כי יש לריך לנפילת וכו' סי' רמ"ב וביום ה' שלפניו נבא לפנינו ובשבת שלחר זה אמר מאמר ושיקויי דבכי מסכתי סי' רסב: מאמר ויהי נא פי שנים סי' סו נאמר לחר חנוכה תקם"ז: ובשבת נאמר מענין שבירת מניעות המבואר שם ובמונחי שבת נאמר מענין המשכת רוחו של משיח המבואר שם ובחותו העת

היינו בחותם הלילה שמתחיל לומר המאמר הכ"ל בסעודת
הערב וז' סיפר קודם הסעודה המעשה של הציפרים
ומזל טוב המבואר במ"ח : מאמר ויבן את הגלע סי'
ס"ז נחמ' בזאסלאנ בשבועות תקמ"ז : מאמ' להתחזק בכ"פ
נגד הילה"ר סי' ע"ב נחמ' בחותו השעת שנולד בנו הק' ס"ח
הכ"ל : מאמר ויתן עוז למלכו סי' עח נחמר בזלאטיפאליע
בר"ה תקמ"ח : מאמר זומם רשע לנדיק סי' נ"ו נחמר
זמן רב קודם נסיעתו לארץ ישראל : מאמר נוסר תעשה
לתינוק סי' קי"ב נחמר בתחילת חורף תקמ"ג : מאמר
מעין דנפיק מאתר חד ומאמר ואורח לנדיקים סי' קל"ב
קל"ג נחמרו לאחר פסח תקמ"ג בחזירתו מנסיעת התונא
של בתו שרה ז"ל : מאמר בשוך יגילון וכו' סי' קע"ה
נחמר בזונאלי שבת תשובה תקמ"ה : מאמר ויאמר ה'
סלחתי כדבריך סי' קע"ז נחמר בשבת ר"ח חשון תקמ"ה
שהיה חג הפרח שפיל של בתו מריס ז"ל : מאמר לה"ר
פונם ענו סי' קל"ז נחמר קודם שבועות תקמ"ה : תיקון
למקרה וכו' סי' ר"ה נחמר לאחר שבועות תקמ"ה :
והתגלות העשרה קפיטל תהילים סי' בשבת תקמ"ט :
מאמר תעיתי כשה חובד סי' ר"ו שמעתי מהר"ר נתן
ז"ל שבשעה שגילה רבינו ז"ל לפניו את המאמר הכ"ל
אמר לו וזה המאמר הוא עכשיו בעיתים הללו שהתבודדו'
שלו : מאמר מה שהעולם נוסעין על ר"ה סי' רי"ח
נחמר סמוך לר"ה תקמ"ח ובר"ה נחמר מאמר חדי
ר"ע סי' ס"ח ושם מבואר ביותר ענין זה שנוסעין על
ר"ה לנדיקים וענין כולהו במחשבה לתבדירו רק שבכלן
נסי' רי"ח מרומז גם מענין נסיעה על קברי נדיקים
בשחי' ויקח משה את עצמות יוסף וכו' : מאמר בקמיס
עלי סי' רע"ז ומאמר דע שעל חלף טוב וכו' בקנאתו
את קנאתי וכו' ומאמר חזמרם סי' רפב נחמר בשמיני
עצרת תקמ"ח ואחר סוכות בנסיעתו ללבוב בשעה שליוו
אותו מקרוב ומרחוק גילה וז' ענין המשכן והתינוקות וכו'
שהוא גמר מאמר חזמרם הכ"ל : מאמר תקעו ממשלה
בליקו"ת סי' ח' נחמר בר"ה תקמ"ט וקודם לזה סיפר
מרחה נורחה כמבואר במ"ח מאמר ימי חנוכה נחמר
בשבת חנוכה תקמ"ט : מאמר ביום הביכורים סי' ד'
נחמר בשבועות תקמ"ט מאמר תקעו לחונם סי' ס'
נחמר בר"ה תק"ע מאמר כי מרחם סי' זיין נחמר
בשבת חנוכה תק"ע : מאמר תקעו תוכחה סי' חית
נחמר בר"ה תקע"ח : סימן יוד י"ח י"ב י"ג י"ד ט"ו
ט"ז י"ז נחמרו בסוף שבת תקמ"ח בחזירתו מלבוב : סי'
ל"ב יש לנדיקים גנוזים נחמר בשבת פ' יתרו תקמ"ט :
סי' ס"ו הנדיק מוכרח לעשו' תשוב' נחמ' בין יו"כ לסוכות
תק"ע : ובשעת הזאלת נחמר ג"כ מאמר לפי הימים נורחים
וכו' : מאמר ברחשית לעכ"ו סי' ס"ז נח' בשבת ברחשית
תק"ע ומרומז שם מענין הסתלקו' הרב הקדו' מהרדיטשוב
ומהסתלקות רבינו ז"ל בעצמו כמובן מהם שחזר ונשנה
מאמר זה סמוך לכניסתו לאומן : סי' ס"ח קודם חנוכה
תק"ע סי' ע"ח חבלים נפלו לי בנעימים שבת שרה

סימן ע"ב חיים בלחיים שבת פ' יתרו תק"ע: סימן ע"ח
שבת נחמו באומן: מעשה רחשונה תקסו בקין : סי'
זיין מזבוד ועכבים ומעשה של סרב עם בנו קין תקס"ז
סימן ח' מחכם ותם חורף תקס"ט קודם פוריס: סימן
יוד מבערגיר ועני תקס"ט לאחר פוריס : סימן י"ח
מסבניס שנחלפו מולחי שבת פ' נח תק"ע: סי' יב מבעל
תפלה מול"ם ולחרח ומולחי ר"ח שבט תק"ע : סימן י"ג
מסזיין בעטלירם שהחלתם בליל ש"ק פ' שמיני כ"ה לחדר
שני תק"ע : הסיחה מענין לשפוך שיחו בבן המתחטת
לפני לביו ומעשה מזקינו ר"ל סי' זיין היה לאחר שבועו'
תקס"ט : סימן כ"ד מעלת הזוכה ליתן מעות לנדיקי
לאת קין תקס"ט ולאח"כ בר"ה תק"ע נחמר מאמר תקעו
לחונם ושם בכלל ענין לנדיק לזוכל לשובע נפשו והשביע
בלחלחות נפשך : סי' לב לריך לחזק ח"ע בלחונם וכו'
ושע"י לחונם זוכין לבח לבחי' רצון וכו' חורף תק"ע
לאחר מאמר כי מרחמם שאמר בשבת חנוכה : סימן
מם בענין ספרי המחקרים וכו' וענין דריידיל סי' ג"כ
בחנוכה זה : סי' כ"ח הטוב"ז לוינו כלום וכו' עד כי
כבר הם יודעים מה לעשות ע"י התורה ליל ח' של
שבועות מולחי שבת תקס"ט : וזה לאמר בתוך הסיחה
הכ"ל ענין תנו לבבכם לי וכו' המבואר במ"ח : שם ענה
ואמר וכו' שיעמדו ויבקשו שמרי המות וכו' קין תקס"ט
סימן סמך מענין בניניס חורף תק"ע : המעשה מהסוס
עם הפליימ שבועות תקמ"ז בזאסלאנ : סי' פ"ו מענייני
חתונה שמיני עלרת תקמ"ג : סי' פ"ז לפי בחינת הימים
נורחים בין יו"כ לסוכות תק"ע : סי' ל"ח סגולה להתמדה
בער"ה של תקע"ח : סימן ל"ג דע שיש חור שהות מחיר
בחלף עולמות - חורף תקמ"ז קודם חנוכה בשבוע של
הברית מילה של בנו יעקב ז"ל :

שיח לסיפורי מעשיות (ח) המעשה של הבערגיר סיפר

לחברי שסיפרו לפניו מקודם מענין כתב עם חותיות של
זהב וזה סי' לחר פוריס תקס"ט קודם פוריס סיפר
המעשה מחכם ותם :

(ג) **במוצאי** שבת פ' נח שבת תק"ע לאחרי שאמר
בליל שבת התורה מתחלת וזה בחי'
הספר על סילוק הנדיק ובמ"ש נכנסנו חלינו כדרכינו
והטה בידו שנלך מאתו ותיכף הלכנו מאתו וסי' לנו
לפלא כי דרכינו הי' תמיד לדבר תמיד עמו הרבה במ"ש
וסי' לנו לער קלת מזה ונכנסנו לבית הרב דפה. לאחר לחי'
שעו' שלח המשר' שלו וקר' לותנו שנכנום חלינו ונכנסנו חלינו
לחני וחבירי ר' נפתלי וגו' לספ' לו חדשו' כדרכו תמיד שסי'
שואל לספר לו חדשות דייקא וסיפר לו ר' נפתלי מה
שמעת וז' מענין מלחמת הלרפת שסי' בחותן העיתים
וזו בחותם הסיחה היינו מתפללים ומתחיבים על גודל
התגשחות שנתגשח כ"כ פתחום כי היה בתחילה עבד
פשוט ונעשה קיסר ודיברנו עמו וז' מענין זה ענה
ואמר מי יודע לחיזה נשמה יש לו כי יכול להיות שנתחלף

כי כן בהיכלו התמורות נתחלפין לפעמים הנשמות וכו' וח"ל התחיל לספר שבבר הי' מעשה בזאת שפ"ח ילדה המלכה ובחותו השת וכו' וסיפר כל המעשה של הבן מלך שנחלף. לאחר שסיפר המעשה של הבן מלך ובן הפחה וז הי' לו וויכוח עם חבירו ר' נפתלי בענין מה שכתוב שם בשלך על הירידן שלקח כל לאחר לו והניח על האכסניה ונדמה לאחד מאתנו שהניחם בשביל מה שהי' חייב על האכסניה. והשני אומר לו כן הוא רק שהניחם שם שם ונתערבנו על זה והלכנו ושלנו את פיו הקדוש ואומר הי' עוסק הוא בעבודתו והלך לחנם ולחנם בזיתו בדרכו הקדוש והשיב לנו בדברי השני שהניח שם לו בשביל חוב ח"ב הי' חלנו היש לאחד מיחשובי הנ"ש וסיפר רבינו ז"ל עמו ואמר לו שבחלו המעשיות שבמעשין דיבור לאחד מכפי מה שאמרו בעלמו חסר הרבה מהמעשה וסיפר לו הלה חלו השנים שנתערבו על ענין הנ"ל נדמה לכאורה שזה דבר קטן ואין בזה קפידא כל כך אם הוא כדברי זה או כדברי זה ובאמת תלוי בזה הרבה ויש בזה קפידא ודקדוק גדול ומזה תוכל להבין קצת עד היכן עד היכן חלו המעשיות ומגיעים כי ואחד עיקר מחשבותיו

לחשרי מי שיזכה להשיג בשם קצת כפי ערכינתו :

(ג) **המעשה** של הבעל תפלה התחילה לאחר שסיפר עם החזן ר' יוסף דפס ואחנחו עומדנו

לפניו והחזן הנ"ל הי' מלבישו קרוע ענה ואמר להחזן הלוא לחתם בעל תפלה שעל ידם נמשך הכל (הייגו כל ההשפעות) ומדוע לא יהי' לכם מלבוש (שקורין קאפאטין) ובתוך כך התחיל לספר בזה הלשון בבר הי' מעשה בזאת שהי' בעל תפלה. וסיפר כל המעשה ובתחילת סיפורו לא ידענו שמספר מעשה מיועשות אלו. רק אח"כ כשבבנו בדברי שיספר מעשה שהם שהיבע בך. רק אח"כ כשבבנו בדברי הבנו נוראות הענין שמספר שהוא מעשה נוראה ומיועשות אלו. שהם סיפורי מעשיות של אנשים קדושים :

(ד) **שיך** להתחלת המעשה של השבעה בעטלירם הנדפס בשיחות סיון קמ"ט ע"ש לאחר

תיבות הני לאספר לכם לאיך פ"ח היו שוחים נ"ל ושמעתי שאמר הי בזה הלשון : מה לאם יודעים לאיך לשמוח ואחוך מרה שחורה הני לספר לכם לאיך פעם אחד היו שוחים וכו' : נשמע מפיו הקדוש בפירוש שהמעשיות שסיפר הם חידושים נפלאים ונוראים מאד ורחוק לדורש ברבים לעשות בשיבה"ל ולספר מעשה מהלו המעשיות שסיפר הם חידושים נבוהים ונוראים מאד :

(ה) **אח"כ** ביום ח' אחר חנות עמדנו לפניו ודיבר עמנו ובתוך השיחה דיבר לאזה דיבור

שקורין ו ערטיל על הכת וכו' אח"כ דיבר ושנין כתפים רחנים אח"כ מאותה השיחה נתגלגל שאחל היכן הנו עומדים בהמעשה והשבנו לו ביום הה' ואז סיפר המעשה של יום החמישי וסיפרים בשמחה :

(ו-ז) **שבעתי** ואחים אחד ואלכ"ם שאחר בשמע מפי רבינו ז"ל המעשה ושנין

הנדיק שנפל פעם אחד לעצבות גדול שהחי' ח"ע עם מה שזכר עלמו גודל החסד של השי"ת שלח עשני גוי שנדפס כבר בשפמע"ם ע"ש שנכתבם כפי מה ששמעתי בעלמו מפיו הקדוש ז"ל בעלמו ואומר החים הנ"ל שה ואז שמע מעשה זאת מפי רבינו ז"ל בשיגנון אחר קצת ואומר שסיפר רבינו ז"ל שהי' נדיק אחד גדול בשעלה שהי' ממארי דחוצנא שהי' מחשב עלמו בכל יום הם עשה עבודת ה' בשלימות בחותו היום כפי דרכו תמיד ומחשב שהדברים שהוא צריך לעשות בחותו היום ומלא שלח יגיע ידי חובתו בשלימות בחותו היום כגון שהי' צריך ליכך וחכך ואחם בתוך השבת הי' הנ"ל כפי מה שהי' צריך כפי שעתו הגבוהה ובחותו היו' לא הלך הנ"ל בשבת כרחוי לו ועי"ז נפל בדעתו יחד עד שלח הי' לאפשר לו להחיות ח"ע עד שהי' עלמו בחם שזכה שלח עשני גוי. וגם בסיפור המעשה הי' קצת שינוי ואינו זוכר יותר ומזה הענין תבין מעלת הפלגת חותו הנדיק כמה הי' גדול במעלתו שהי' לו עבודה גבוה בחם שהלך חכך וחכך בתוך השבת עד שע"י שמיעת לפי דעתו בעבודה זאת הגיעו הנ"ל עד שכמעט לא הי' יכול להחיות ח"ע לולא שהזכיר ח"ע שלח עשני גוי רחם והבן והבט עבודת הנדיקים ונערם על מיעוטם בעבודתם עד היכן עד היכן מגיע חשרי להם :

(ז) **שיך** לענין הנדפס בסוף שפמע"ם שהתחיל דע

שיש ב' מיני פלטין בחד דר מלך ובחד דר עבד וכו' כשובדין ה' ועדיין הוא בבחי' עבד עדיין הוא בבחינת חרור ז"ו יש בחי' עבד בקדושה בחי' משה עבד ה' ודע שיש מלוה שעל ידה יולחים מבחי' עבד והוא מלות פדיון שבויס :

(ח) **שיך** להשיחה הנדפסת בסוף שמע"ם שהתחלת הפליג מאד בגדולת הש"י ושם חשר קצת ולא נכתב כראוי וכנ"ל שהיותו יושב על הערגלה בעת שנסעתי עמו מפיה ברסלב לאומין להסתלק שם ענה ואמר הש"ת גדול מאד ואין יודעים כלל וכו' ואמר כל"ח בזה"ל (נאלט איז גרויס) (ומשך תיבת גרוס בנעימות נפלא למעלה ות"ח לנייר זאת בכתב כלל) (מע ווייסט נאר ניטט סע טוהלן זיך לויף דער וועלט וזאלכע זאכען מע ווייזט נאר ניט) ושחלתי חותו הלא כבר אמרתם שעתה נודע לכם ענין תכלית הידיעה חשר לא נדע וכו' הפיב (זיטט לויך בין אריים פין ברסלב ביז אסער ווייז לויך שוין לויך ניט) (כ"ז אמר בשעת השיחה הנ"ל וזו לא הי' כ"ח שעה קלה מעת שיצא מברסלב ואם אתם נקי קצת בעמקות שיחותיו הק' תבין מזה

מצא עונש גדולתו כי כבר אמר שהאיבי יודע שלו גדול ביותר וכו' ועתה התפלא שבשעה קלה כזו שוב תינו יודע כלל):

(ט) **שייך** להשיחה לענין הדיקטרי שהריבי להתרחק מזה מאד בתכלית הריחוק ע"ב בסימן מ"ג ואמר אמי אים לו חולה בתוך ביתו ח"ו לא יסי לחד בת חלמו והי' חושר לו איתן להחולה הכאה גדולה עם עץ עב שקורין דרוק בוודאי הי' נבהל מזה והרי בשמוסר את החולה בידי הדיקטיר הרי הוא כמוסר אותו לרוצח ממש. כי רפואתו בוודאי יזיקו לו יותר מהכאת הרוצח ואיך יתרצה להמית החולה בידים וכי בשביל שהוא מוכרח לעשות איזה דבר להחולה להשתדל בהצלתו ע"כ הוא מוסרו להדיקטיר ח"כ יקרא לחד שיכה את החולה תיכף ומיד רציחה ומבן סיטב: (ומה שרבינו ז"ל נסע בעצמו ללעמבערג ועסק שם ברפואות יש בזה כוונות ודברים נסתרים מאד כי לא היתה כוונתו כלל בשם שנסע לשם בשביל הרפואות רק בשביל דברים אחרים הידועים לו וכמו שכל הנסיעות שלו היו פלילות בעלמות ובשבושות כמו הנסיעה לקאמינץ ולכוורניטש ולשארינרהר וכיוצא בשם המוזכרים קצת בדברינו כי הי' לו בזה סודות נוראות מאד בעלמות מעין כל חי וכמו שפ"ח בשבח הנסיעה שכ"ל סיפר לאיזה מעשי נורא' המופת' בשפמ"ע ואמר אזהת המעשה מבחרת ענין הנסיעה שלו ובחתת הדבר סתום ותתום מאד כי מי יוכל לעמוד בסוד המעשיות שסיפר לו בסוד הנסיעות והתנהגות הנפלאות הנעלמות שלו וכמו כן היתה הנסיעה שלו ללעמבערג ומאחר איזה ובא לשם הי' מוברח מן השמים לעשות שם ברפואות מטעמים וסודות הידועים לו לבד בשבח ממש אז דייקא הרבה לספר ביותר מהרחקת הרפואות ואמר אז כמה תורות וגם מקודם שנסע ללעמבערג הי' מדבר מענין זה לבד אח"כ הי' מדבר הרבה מאד מזה להתרחק ממש בתכלית הריחוק):

(י) **השיחה** הנדפסת בסוף ספמ"ע מתחלת יש דבר שפורח במחשבת זאת השיחה אמעתי ממנו על הענלה קודם שאמר התורים על דיו לעבד להיות כרבו בחי' דיו על הספר ע"ב בלק"ח בסימן קל"ג. ומעשה שהי' כך הי' שנסעתי עמו על הענלה ללוותו כשנסע לטשערין על שבת שירים ואז בדרך אמר שפרה לפניו בחותו הרגע איזה דבר ואמר אז ענין הנ"ל ואז דיבר עמי הרבה ואיזק אותי וניחם אותי אז הרבה בדברים ערבים ונעימים והציב את נפשי מאד ואמר לי הלא הכל יתבטלו לפני הנחת רוח שיהי' לך וכי זה ומלחכה לעשות טובה להחדש בעוה"ב לבד הלא גם בעוה"ז יהי' טוב לו עד שמר"ן מהתקרבות שקירב אותי אז והתגלות החשבת בדברים מתוקים שדיבר עמי בתעוררו הגלי דמעות לבכות מחמת שמחה:

(יא) **שייך** לשיחות שאחר ספמ"ע מ"ב שם שהריבי בתפילה לעשות לעצמו רוגז וכו' ואמר שזה בחי' לעולם יהרגיז אדם יצ"ט על יצ"ר יהרגיז דייקא לשון רוגז שהריבי לעשות לעצמו רוגז בקדושה כל"ל לענין תפילה:

(יב) **שייך** ללקוטי מוהר"ן שאחל המעשיות למאמר המתחיל דע שיש חבילות וכו' וחסר שם ומשורש ט' עד שורש ס' שבדף י"ד הסמוך וכל"ל ומעבר רחמון רחמון היינו עוון רחמון שבכל חבילה (ובזה מדוייק מאד לשון רחמון רחמון כי ע"פ פשוטו תמוה לומר שייך ב' פעמים רחמון כי אין רחמון אלא אחד אך עפ"י הנ"ל מדויק היטב כי היינו עון רחמון רחמון שבכל חבילה וחבילה כנ"ל ואזי כשהקב"ה מעביר עון רחמון רחמון שבכל חבילה וחבילה שכל שארי העוונות שבכל חבילה וחבילה היו תלויים ועגרירים אחר העון הרחמון שבכל חבילה וחבילה כנ"ל. ועכשיו שהצד"ת ברחמיו מעביר וביטל העון רחמון רחמון שבכל חבילה וחבילה ועתה מהיכן יקבלו אחר העוונות של כל חבילה וחבילה היות מאחר שבתבטל ונפסק ברגש שהוא העון הרחמון שבכל חבילה וחבילה כנ"ל. ואזי שארי העוונות שבכל חבילה וחבילה שבים אל הצד"ת ובאים אל הצד"ת שיתן להם חיות ואזי הצד"ת בעצמו נותן להם חיות ונפטר האדם משם כי אין צריך ליתן לזה עוד חיות עכשיו אחר שזכה לעורר רחמיו ית' להעביר רחמון רחמון וכו' כנ"ל. כי עכשיו שבו שארי העוונות להצד"ת ומקבלים ממנו ית' בעצמו חיות וזהו בחינת תלמיד פוסעים דרכיך ותטהים לילך יאזנו דרכיך זהו בחי' הי"ג מידות כ"ש הודיעני נא את דרכיך והלאה לו הקב"ה הי"ג מידות אל רחמים היינו כשלומדים לעשות ולקיים הי"ג מידות הנ"ל. אז הקב"ה מעביר רחמון רחמון שבכל חבילה וחבילה כנ"ל אז ותטהים לילך יאזנו היינו שהטהרים הנשארים שבכל חבילה והבילה לילך יאזנו כי תוזרים ושבים להצד"ת לקבל חיות מהצד"ת בעצמו מאחר שנפסק ברגש שהוא העון הרחמון רחמון שבכל חבילה וחבילה שהקב"ה העבירו ע"י הי"ג מידות של רחמים אך מאין הקב"ה נותן להם חיות וכו':

(יג) **שייך** לס"ח בהשיחות שהחזק היא בחי' עיבור ובין הוא בחי' לידה ואז דיבר עמנו שיהא נפלאה ונשבח הבורא ומה שאני זוכר עדיין הוא מה שדיבר אז מענין הבין שהי' מחשבת ובא כי שיהא זו הי' בימי ניסן קודם פסח בעת שהי' הדרית על בנו שלמה הפרים ז"ל ביום שלישי למילה ודיבר אז שבחודש כל עשבים וכל הצמחים כולם מתים כי בטל כוחם בחודש ואם אז בבחי' מיתה וכשבא הבין כולם נתעוררים וחיים ואז טוב ויפה כשיולחים לשוח בשדה שיהא זו תפילה ותחינה וכיוצא להצד"ת ואז כל אית הצדה המתחילים לחיות אז ולעולם כולם נכספים ונכללים בתוך תפלתי ושיחתו והתריך אז בשיחה נפלאה בענין זה ועוד בשאר ענינים:

(יד) **שייך** להסיחה הנדפסת בסי' למד מה שכתב שם שצריכין להכות הרחש בקיר היינו להכות הרחש שהוא המוח בקירות הלב ע"פ ח"כ שמעתי בשמו שאמר זאת בחי' יסוד חזקיהו פניו אל הקיר שהסיב ושיעיך הפנים שהיא המוח והדעת אל קירות הלב היינו כנ"ל כי עיקר הפנים היא החכמה והדעת שהוא חור הפנים כמבואר בזח"ת:

(טו) **שייך** להח"ב לענין הרפואות הנרשם בזח"ת אמר סי' לו בהח"ב חות ד' על רפואה סי' כתוב שם כל הרפואות ולח סי' חולחת בעולם שלח סי' כתוב שם רפואתו לך לא רצה להעתיקו ושרפו:

(טז) **שייך** להח"ב בחדש חות ד' דעת סי' ח' המתחיל דע כי לכל העילות ולכל נברת יש קושי מיוחדת למשל מין סחרי' והסבלים כולם הם רמוזים בתשעת הלותיות בלירופיהם, ושזוכ' להבין את התורה וכו', נ"ל שזה ענין הסיחה ששמעתי מפיו הק' קודם שבת חנוכה תקס"ה מענין הסדריות של העולם שכל התאינות והלורות של כל בני חדם כולם נכללים בתיבת חדם שאמר הסי"ת בתורה, נעשה חדם בי בזה התיבה חדם שאמר הסי"ת נעשה חדם בתיבה זו נכללים כל מיני התאונות של כל בני חדם שבעולם וכן בתיבת בשם ויהיה שנאמר במעשה ברחשית, זה התיבה ג"כ נכלל כל התאונות של כל בשמ' ויהיה וכן שאר הענרים והתריך בסיחה זו ואמר אז שיש חכמות לפילו בזה העולם שיכולין לחיות בשם לבד בלי שום לכילה ושתיה והתריך בסיחה זו הרבה ולח זכינו לכותבם:

(יז) **שייך** לח"ב בחדש חות דעת סי' ח' בסופו וגם יודע התחדותם היינו רחשיתם ותכליתם בי ברחשית ובתכלית שם בחדות בלי סבדל לפפר שזה סי' קלת כוונת רבינו ז"ל בהתור' המתחלת לכו חזו מפעלות ה' בל"ת סימן ל"ט כי לכל דבר יש התחלה ותכלית וכו', ע"פ היטב ולפפר סי' כוונתו ענין הכ"ל שצריכין לזכות לידע ולהסיג ענין הכ"ל שבהסתלה והתכלית שם בחדות בלי סבדל בי זאת התורה לכו חזו הכ"ל לח זכיתי להבינה היטב אף ששמעתי מפיו הקדוש וגם כשרחה התורה בכתב אמר שצזאת התורה לח כוונתי לדעתו ואמר בזה"ל לח כך אמרתי וגם לפילו לח כך היתה כוונתי ולפפר היתה כוונתו ענין הכ"ל וזה לח בחרתי שם בכתב ע"כ אמר שלח כוונתי לדעתו וכו' יודע נסתרות:

(יח) **שייך** לח"ב בחדש שחיבר בימי ילדותו ע"י זריזות בנקל להיות פרנס סדור בנשמיות לו ברוחניות וסיימך לדבר בך לל נמלה שלל ע"ז כתיב משם רועה חבן ישרחל דהיינו פרנס היינו שספרנסות לזכות להיות פרנס זה עומד על זריזות הנלמד מהנמלה כי משם רועה חבן ישרחל דענין זה כבר נדפס בח"ב בחדש נלשון חתר לך בסגנון זה שמעתי זה הענין מפיו הקדוש:

(יט) (**שייך** להסיחות שסי' חגל כל תורם) התורם לחם נגנים בלק"ח בסימן מ"ד לחר בשבת שקודם ר"ה ש"נ שנת תקס"ג בשבת הרחשון שנתקרבתי חליו ושם מדבר מענין מחלת בפים בשעת התפלה. ודע שבחותו השעת שאמר התורם הזחת חז סי' סמוך לכניסתו לפה ברסלב וחז דיבר הרבה מענין מחל' כפי' בתפיל' וסיפר ולי שבתחל' כניסתו לפה עמד פ"ח על פתח סבית המדרש שבניתו וסוביח חת העולם על חודות התפילה שהיום מתפללים כרחוי ועשה ואמר שהין שומעין ממום לחד מהמתפללין שום סמחלת כף ומזה הבנתי מיד שהוא רומה להחזיר העטרה ליושנה שיחזרו להתעורר להתפלל בכוונה והתלהבות ובכח גדול כמו החסידים הרחשונים שהיו בימי הבעש"ט ז"ל ותלמידיו הקדושים שהיו בדורות שלפנינו כי בתחלת ימי רבינו ז"ל כבר התחילו החסידים להתקרר וכו' והוח ז"ל יגע וטרח הרבה לתקן כל זה להחזיר העטרה ליושנה גם בעת הסיח קודם השבת שלפני ר"ה הכ"ל היו הולו שני חסידים מהחשובים קלת ושעדו חולו ז"ל ובתוך שיחתן עמו היו מתלוננים מלחד בנעמריב שדרכו להרבות במחלת בפיים בשעת התפלה והקפיד רבינו ז"ל על זה ודיבר לתם קשות ולמר לפם וכי לתם יודעים מהו מחלת בפיים בתפילה וכל הענינים שיש בזה עד שלתם מתלוננים מזה הלים הכ"ל שלח נתקבל חלניכם מחלת בפיים שלו ולח"כ בשבת שלחר זה שהוא שבת שלפני ר"ה בחתי לוכני על שבת ולז לחר התורם לתם נגבים על ענין מחלת בפיים והיה היתם התור' הרחשונה שזכיתי לשמוע מפיו הק' ותיכף כתבתי לותם בעזרתו הגדולה תהלה לחל חיי גם לח"כ בשמוך לחר סוכות בח לים לחד מנעמריב חליו והוח סי' הלים שסי' חגל קודם ר"ה שסי' מתלונן ממחלת בפיים של לחד הכ"ל והלים הזה בח על לודות בנו שנחלה חגלו ר"ל והרה"ם לו רבינו ז"ל מלחר לחד בפרי עץ הלים בענין ויהם לך שלוה שהיה ר"ת שלו שהוא בחי' שלו היית. ויפרפרני וכו' ולוה לו שיאמר לפניו זה הענין והוכרח לומר לפניו ולח"כ לחר לו רבינו ז"ל התור' על מחלת כף שבסיומן מ"ו מענין הג' ידים וכו' ע"פ חגל זה הלים מיתן להטות שכמו בסבול עול תורם ולהתקרב חליו ז"ל וחזר לביתו וסילד נחלש יותר וסיפר לי הלים כל הענין הכ"ל שעסק עמו רבינו ז"ל יכל התור' הזחת שלחר לו חז גם סיפר לי שרבינו ז"ל סיפר לו לישה מעש' מחדון לחד שסי' עז פנים וקשה ביותר שקורין בלניט ולישו זכר היטב המעש' ובקש ממני הלים שכשחסע חליו שלזכיר לפניו חת סילד ולבקש לותו שיושיע לו ולחני נסעתי בסמוך חליו ז"ל ודיברתי עמו מזה. ענה ולחר עוד סילד חי בלטון תמי' ועמדתי מרעיד ומשתומם כי סבנתי מדבריו שכבר נחתם הגזר דין על סילד למיתה ענה רבינו ז"ל ולחר לם סי' הלים הכ"ל מקבל בפרי שבר סי' סילד שב לבריותו (כלומר חגל עכשיו שלח

קיבל דברי ח"ח זיחי' סילד) וכן הוא שבמוך נפטר סילד וכשדיבר רבינו ז"ל עמי מחים סכ"ל שלח קיבל דבריו התחלתי להמלין עבורו ואמרתי לוך לפשר לו להתקרב ושלח הוא כבר מקורב (סייגו לח' מהחולקי') השיב הוא ז"ל ח"כ יש לו נסיון גדול כלומר וכי מה בכך וכי מפני זה ח"ח לו להתקרב רק שהנסיון שלו גדול וגוודלי הוא צריך לעמוד בנסיון ולשבר כל המניעות ולהתקרב :

(כ) **התורה** ימי חנוכה הם ימי הודאה בחינת תודה וכו' בל"ת בסי' ב' זאת התור' אמר בשבת חנוכה ובחות' שנה בח מלעמבערג ולפי ענינות דעתי המשיך בזה בחי' תיקון קרבן תודה שסי' צריך להביא על שחזר משם בשלום לביתו כי זה יפועה גדולה ונפלאה מאד לנו ולכל ישראל כי הם סי' נשאר שם בלעמבערג לפשר לחור סי' מסתלק לגמרי ח"ו ולח סייגו שומעין כל הנוראות שסי' מגלה לנו לח"כ בתורותיו ושיחותיו שאמר לח"כ בפרט המעשיות שעיקר המעשיות הגדולות גילה לנו לח"כ בפרט המעשה של הז' בעטלירם ובוודאי רחוי להביא קרבן תודה על יפועה כזאת גם כמה פעמים אחר שבת מלעמבערג שמענו ממנו ז"ל שנתן שבת וסודיש גדולה להסי"ת על שחזר משם ובעת הטיול בכל עת שבת על חיזה מקום שסי' שם מכבר קודש שנסע לשם סי' חומר שרחוי לעשות להסי"ת על שחזר וסביבותי לכתן לחזור ולעשות בחלו המקומות כי הייתי סבור שח"ו לח תשוב לרחותעוד:

(כא) **פה** שנאמר שם בסוף על פסוק ויהי מקץ ע"פ מאמר רז"ל על בר בי רב דאד יומא זה כתגלגל ע"י חים אחד מבני הבעורים שנסע אליו על שבת חנוכה מבריסלוב ונתעכב בנעמרוב ולח בח על חותו שבת ואחר שבת בח לכתן וביבינו ז"ל בעת שאמר סתור' יתי חנוכה הכ"ל לח סיים לפרש המקרח ויהי מקץ ע"פ התורה הכ"ל עד שבח החים הכ"ל אחר שבת אז התחיל לפרש המקרח הכ"ל ע"פ מאמר רז"ל מענין בר בי רב דאד יומא וסי' מענינו כי זה החים סי' ממש בר בי רב דאד יומא כי בשבת לח סי' אלנו רק אח"כ בחול יום אחד לבד. ורחינו בפלחות ס' שעל ידו דייקה נאמרו דברים אלו שים בסם סייחות אלו וסם מרומזים במקרח הכ"ל וא"ח לבאר מה שים בלבי על זה כי כל דבריו סי' במשקל גדול ונפלא כמבואר בא"ח. וגם אז רחיתי זאת כי מקודם בשבת לח גילה כלל על המקרח ויהי מקץ כי התגלות התורה הוא כפי הנפשו' שנמצא אז לפניו (כמבואר בהתורה אשרי בלק"ח בסימן"ג וכן בהתורה ט' תיקונין סימן כ' בלק"ח) ואחר כך בשבת החים הכ"ל אז גילה פירוש התחלת המקרח ע"פ התורה הכ"ל סייגו ויהי מקץ וכו' כמבואר במקומו עי"ש אבל אחר המקרח לח סיים לפרש ואנכי הפלרתי מאוד אותו שיפרש לנו השחה ולח רלה בשום אופן ואז רחיתי אוך כל דיבור ודיבור יולח במשקל כפי הנפשות וכיוסופין וכו' : גם מ"שם על הלי דברים שהרחם ר' אליעזר שהם חרוב יוכיח וכו' גם התגלות אלו הדברים לח גילה בשעת אמירת התור' רק בדרך כלל אבל לח בירחה בפירוש כמו שאפורש עתה עד שבת אחיו ר' יחיאל ז"ל עם עוד אנשים שנסעו ג"כ על אותו שבת ונתעכבו ג"כ ואח"כ כשבאו אז דייקה גילה ענין הכ"ל ובירור הלי דברים הכ"ל ע"פ התור' הכ"ל בפירוש כנ"ל :

סיפורים חדשים

(א) (שנת תקסה) הייתי עומד אמוך על השולחן ואוחה בים וכל החומות וכל המלכים עמדו והסתכלו ותמהו סיינו שולחן מלכים ים החכמה שהגלה חכמה אפילו וכו'.

(ב) **לשנה** תקס"ז בדסלב פ' ויחי) אחר שהייתי מקדש הלבנה בעלמי ואמר לי הם הייתם שמחים סי' טובה גדולה להעולם אח"כ סיפר זאת שרח' בחלום היו הולכים חיילות רבות אחד והיו פורחים אחריהם' לפרים רבים אחד גוזמא גדול' ואחלי לאותו שנזגלי על ידם הם פורחים הלפרים שאחריהם' ואמר לי שהולכי' לעזור לאותן החיילות ואחלתי אוך יעזרו להם ואשיב לי שהלפרים האלו מביחין מעלמם ליחה שע"י אות' הליחה נשתלקים שבנגדם ובזה הם עוזרים לאותן החיילות וסי' קשה לי זאת הלא במקום שהוא שמביחין הליחה ממלאים אותן החיילות ג"כ אם ויזיק להם ג"כ בתוך כך רחיתי ושתחילו הלפרים להוריד עלמן למטה עד שעמדו כולם על הארץ והלכו אחרי החיילות והיו מלקטים מן הארץ בפיהם והדבר שלקטו היה דבר עגול והלח היה דבר מאכל וסי' קשה לי אוך יבואו והלכו אלו הלפרים אחרי החיילות כי בהליכה האדם הולך מהרה יותר מן הלפרים ואמרו זה שמלקטים ואמרו לי שזה שמלקטים יזה נעשי' ליחה הכ"ל שמחית אותן שבנגדם כנ"ל ובכל מקום שמביחין הליחה על ידי זה נשתלקים ומתים שבנגדם במקום שהם (וסי' קשה לי בזה כמה דברים ואינני זוכרם) ונכנסתי למקום מוגנע ורחיתי שסי' פתח גמוך מאד ונכנסתי לשם ושכבתי עלמי שם והלח הי' שום חלונות בחותו החדר והיה שם חושך ונכנסתי לשם שהייתי רוצה להתחבא ונחבאתי שם בתוך כך התחילו ליכנוס לשם כל הלפרים והייתי יזהר לגרשם והייתי מפריחם בידי ועומדים שומרת בפיהם ודרך הלפרים לברוח מפני השומרת ומחמת זה נכנסו כולם לתוך החדר וכל מה שהייתי מפריחם בידי לח הועיל מחמת השומרת ואחלתי על אם שם בחין לכתן ואמרו לי שהם בחין לכתן להיות להם פחקין ואחלתי למה זה ואמר לי שהליחה של הפחקין היא הליחה שמביחה אותם שבנגדם ואחלתי הלח מפחקין יכולים למות מהם ג"כ ואמר לי שכן הוא בחמת ואחותן הבגילות שמתין מהם זה מזיק לאותו המקום שהם מתים שם וסי' לי לער גדול כי ירחתי שלח חגוע ח"ו מסרחון הבגילות כי היו שם לפרים הרבה מאד והייתי מתבלל להסי"ת על זה בתוך כך עברו עליהם הפחקין וחזרו לבריותן ופרח מהם לפור בשמח' וכן פרחו כולם לחריון ונעשה לעקה בעולם מזל טוב מזל טוב וגם אני שגיתי מזל טוב :

(ג) **מה** שסיפר תחילת קין תקס"ד ענה ואמר תספר לכם מה שרציתי ותספרו לבניכם. לחד מ' שובב על הארץ וסביבו היו יושבים עיגול וסביב העיגול עוד עיגול וסביב העיגול עוד עיגול וכן עוד עד כמה עיגולים וסביבם מ' יושבים עוד כמה תנאים בלי סדר וחוות שסיפר יוסף בחלומו (כלומר שמ' יוסף מוטה על לדון) מ' עושה בשפתותיו וכולם סביבו היו עושים בשפתותיהם לחריו. וחת"כ רציתי וכנס היינו (זאת החלומו) וכולם היושבים סביבו הפסיקו לעשות בשפתותיהם ושלחתי מה זה. הסיבו לי שנתקרר ונגוע ופסק מלדבר יספסיקו מלדבר וחת"כ התחילו כולם לרוץ ורצתי לחריהם ורציתי שני פלגלגין היינו בניגים נחים יפים מאד ושם היו יושבים שני שרפות ושם רצו לשם להשרפות והתחילו לטעון עמהם למה התעיתם לחותנו ורצו להורגם ונרחו השרפות לחוץ. ורציתים וסוטב בעיני מאד מסות שלשם. ורצתי לחריהם. ורציתי מרחוק לוכל יפה. ונעקו ושם להשרפות חזרו לחוריכם. ובקשתם כל הזכיות שיש לכם ונטלתם בידכם ותלכו להגר התלוי שם ושם תפעלו כל מה שתרצו. וחזרו לחוריהם וקבלו הזכיות שלשם וסי' שם חבילות זכיות ורצו להגר ורצתי לחריהם ורציתי גר (דלוק) תלוי בחוור ובאו השרפות ושלכו הזכיות לתל הגר ונפלו מהגר ניצוצות לתוך פיהם. וחחזיר עלמו הגר ונעשה מהגר נהר, ושתו כולם מהנהר. ונעשו ברויות בקרבם וכשפתותיהם לדבר יצאו מהם שבריות. ורציתים רצים ושבים וחינם יין לחם אין רק ברויות וחת"כ התייעצו לחזור למקומם. ואמרו לך נוכל לחזור למקומינו. ענה אחד נשלח להחד העומד שם ויחזיר חרב משמים לארץ. ואמרו את מי נשלח. ותסכימו לשלוח להשריות וילכו השריות לשם ורצתי לחריהם ורציתי חותי וחוים עומד משמים לארץ וחרבו בידו משמים לארץ ולא כמה פיות היינו פה אחד היינו חוד (שקורין שארף) למיתם ופה אחד על עניות ופה אחד על חולשות. וכן כמה פיות על שאר עונשים. ותתחילו לבקש שזה יזין רב מ' לנו יסורים ומך. עתה מיה לנו לעזר וסביב חותנו כל מקומינו (ואחר לחיי יכול לעזור לחת') ובקשו תן לנו ספק של מיתה ונהרוג חותם ולא רצה. ובקשו פה אחר ולא רצה ליתן להם שום פה (היינו שארף) יחזרו בתוך כך בא פקודה להרוג את השרפות וסטירו את רחשם. בתוך כך חזר המעשה כשמ' אחד שובב על הארץ כנ"ל וסביבו ענוגים וכו' ורצו להשרפות וכו' וכל כנ"ל רק עתה רציתי שהשרפות לא השליכו הזכיות של הגר רק לקחו הזכיות וילכו להגר ושברו את לבם ותתחילו לבקש בתחנונים לפני הגר. ונפלו ניצוצות מהגר לתוך פיהם. ובקשו בתחנונים עוד ונעשה מהגר נהר וכו' ונעשו ברויות כנ"ל ואמרו לי שלו יחיו כי הרחשונים נתחייבו הריגה על שהשליכו הזכיות להגר ולא בקשו בתחנונים כמו אלו ולא ידעתי מיה זה. ואמרו לי לך אל

אחדר הזה ויאמרו לך פירוש על זה. והלכתי לשם ומ' יוסף שם זקן אחד ושאלתיו על זה. ותפס זקנו בידו ואמר לי הרי זקני היה פירוש על המעשה. ושאלתיו היכי יודע עדיין. ואמר לי לך אל אחדר הזה ושם תמצא פירוש. והלכתי לשם ורציתי אחדר אחרון ורחב עד הין קן וכולו מלא כתבים ובכל מקום שפתחתי רציתי פירוש על המעשה. כל זה שמעתי מפיו הקדוש פה אל פה. ואחר שכל התורות שהוא לומר יש בהם רמזים מהמעשה הזאת. והתורה המתחלת ט' תיקונין בליקו"ח סיומן כי הוא כולו פירוש על זאת המעשה והמשכיל יבין שם כמה רמזים נפלאים מזאת המעשה ע"ש מ"ש שם שנפתח הלב בבחי' פתח נור ויזובו מים ע"ש בחינות נהרות הנ"ל והבן שם כל התורה היטב ותזכה להבין היזה רמזים בעלמא בזאת המרחה נורחה הנ"ל. זה שמ' שובב על הארץ וחת"כ רחה והגה היינו וסביבו לו שנתקרר ונגוע. זה בחי' הנשמה המבואר בהתורה הנ"ל שהיא ומסובלת ביסורין פת בחלה תחלב ע"ש ופפ' ורמז על מה שכ' שם במאכ' אחר פת בחלה תחלב וכו' ועל הארץ תיבן ותפשר לזה ורמז מה שכתוב לעיל שמ' שובב על הארץ וסביבות הנ"ל כמה עיגולים וכמה בלי סדר כי כולם מקבלים מהנשמה הנ"ל כי כל ביאורי התורה נמשך על ידה ותפשר זהו שאמרו שהיו עושים בשפתותיהם היינו שהיו מגלים ביאורי התורה הנ"ל וע"כ בשנתקרר ונגוע החזיקו הנ"ל שהוא ורמז להנשמה הנ"ל ע"כ הפסיקו כולם לעשות בשפתותיהם ולדבר כי בהנשמה הזאת נלטנית שהוא בחי' שהתלקות שלה חזי הין כח להמשיך ביאורי התור' המבואר במאמר הנ"ל ע"ש היטב ודו"ק מאד בעיון גדול במעשה הנ"ל והתורה הנ"ל ותזכה להבין עוד כמה רמזים נורחים וזה שרצו להשרפות והתחילו לטעון עמהם היינו ענין מריבה וקטטה זה בחי' מחלוקת שנעשה על הצדיקים ע"י שהתלקות ביאורי התור' ואפשר שהשרפות ורמזים על ושם והארץ שנשתלקו בשביל מי מריבה על שטעו הטעות המבואר שם בהתורה הנ"ל שלא ביקשו בתחנונים והבן היטב. וענין הגר שנפלו ניצוצות בתוך פיהם ונחזר הגר ונעשה נהר וכו' זה בחי' דיבורים חוים שמשיכים מלב העליון ע"י שנכמרו רחמי הש"ת עליו ונפתח לב העליון ונשפע מלב העליון דיבורים ועי"ז ממשיך ביאורי התורה ג"כ ושם בבחינת פתח נור ויזובו מים וכו' וזה בחי' מה שנחזר הגר ונעשה נהר כי הגר מרמז על הלב שהיא נר דלוק כידוע. ובתחילה נפלו ניצוצות משם לתוך פיהם זה בחי' דיבורים חוים שנמשך מהלב שנקרא בהמעשה הנ"ל נר נב"ל. ואח"כ זה הגר בעלמו נחזר ונעשה נהר זה בחינת ביאורי התורה שנמשך ג"כ מהלב שהוא בחי' נר בבחי' פתח נור ויזובו מים כנ"ל. ושם שהשליכו הזכיות היינו שהזכירו הזכיות והמעשים טובים שלהם והשתוקקו בטוב עוז בשביל המשכת התורה וזהו הטעות המבואר שם ע"ש. והבריות שנעשו בקרבם ואח"כ כשפתחו פיהם יצאו זה בחי' כתות הרוחניות

שכן המלאכים שנברחים ומחותיות התור' שמחדשין. ומכ"ש מקבלים כח מהדום שמוח בחי' זה שחוזר בחרב בידו סיבואר בהמעשה כי הוא ממונה על החרב והוא ממונה על כל העונשים לענוש הרשעים. וזה בחינת כמה מיני פיות וחידודין שיש לחרבו לפעמים נריכין לענוש הרשעים בחרבה ובקטלה ולפעמים בעונשים לחרים כמבואר שם בהתורה הכ"ל ומחמת הפגם והטעות לא רצה ליתן לכם שום פה ואחד (סייגו שחרף) משחרב כי לא רצה ליתן לכם שום כח. בחינת ויאמר לא תעבוד בי וכו' ע"כ הייטב כי נריכין לשבר הלב דווקא ולבקש בתחנונים. ואעפ"י שלוקחין בידם הזכיות סייגו כמוהו עוד שוה בשביל ענין אחר להכניע הרע שבעבדם לבל המשכת התור' נריכין להמשיך ברחמים ותחנונים ודוק היטב מאד בהתור' הכ"ל ובהמעשה ותבין עוד רמזים נפלאים ותרחה נפלאות ה' לפי הסגנתך מה מאד עמקו מחשבותיו מה אמנם אחר כל זה אף אם מולחים אינה רמזים בעלמא עדיין הדברים סתומים ואתומים עד עת קץ עם כל זה מה שאפשר לנו להשיג אינה רמז בעלמא במרחה נפלאה ונוראה כזו מה טוב להכשמ' כי הוא זכות גדול להאדם בשזוכה שיהי' מחשבותיו משוטטות בדברי רבינו ז"ל הקדוש והנורא מאד אשר אין ערוך אליו וח"ח לספר בשבחו הקדוש שלא לפגום בכבודו ח"ו כי כל המוסיף גורע מאל למלך שמקלסין לאותו וכו' וכל מה שנמלא בדבריו אינה שבח על רבינו ז"ל הקדוש ונסורא מאד נריכין לידע שבכל נחשב כלא והינו לפילו כטיפה מן הים הגדול כי ח"ח לספר בשבחו כלל כי הי' נעלם בתכלית הנעלם משכל לנושי ולפילו לדיקים גדולי ח"ח להם להשיג מקלת מעלתו ואין לנו שום שבגה ותפיסה בו כלל כ"ח ע"י קלת התורות הנפלאים שגילה בספריו הקדושים והמעשיות הנוראות המוזכים בהם ומזה יכול כל אחד כפום מה דמשער בלבי' להבין קלת מעט מזער עד היכן מגיע רום תוקפו וקדושתו עד אין תכלית אשרי ילוד אשה שזכה למעלה כזו הנעולי למעלי מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב ואם אמנם אעפ"כ הי' אפשר לספר קלת בשבחו הקדושים מה שרחינו בעינינו קלת אך המשכיל בעת יחוס אחת המחלוקת הגדולה שהי' עליו בחייו. (סייגך לעיל) וזה שבקשו פה היינו שחרף של מיתה ולא רצה ליתן ובקשו פה אחר ולא רצה ג"כ כי רצו לענוש אותם בחרבה וקטלה ולא רצה ליתן להם זה הכח ובקשו ע"פ עונש אחר לענוש את הרשעים ולא רצה כלל הכל מחמת הטעות הכ"ל. וזה שביקשו אינו להם כח כדי שיוכלו לחזור זה מרמז שיבואו לא"י כי הם נריכין לקבל ממנו חיזה כח לענוש הרשעים כדי לבוא לא"י והבן היטב. וזה שאמרו לזה שחרב בידו אזה זמן רב הי' להם יסורים ממנו זה בחי' מה שאמרו לאחוש אחה ידעת את כל התלאה אשר מלאתנו אחה דייקא כי כל העונשים על ידו ע"פ בהתורה הכ"ל. וזה שאמר חזקו שזקנו הוא פירוש על המעשה כי כל

התורה הכ"ל מרומז בבחי' זקן כמו שביאר רבינו ז"ל שהכל מרומז בט' תיקונין יקירין לתמסרין לדיקנא כמבואר שם היטב וע"כ לח"כ כשחזר ועשה מעשה הכ"ל בחי' אחד שוכב על הארץ וכו' לז נאמרו הסברות ולא הסליכו הזכיות לא הכר רק לקחו הזכיות והלכי להכר ובכרו את לבם והתחילו לבקש בתחנונים ואמרו שהלו יחיו כי הרחמנים בתחייכו הריגה על שהסליכו הזכיות להכר ולא ביקשו בתחנונים כמו הלו הייגו הכ"ל שעיקר הטעות של משה רבינו הי' שלא המשיך מימי התורה ע"י רחמים ותחנונים רק ע"י מטה עוז שזה בחינת הכלת התור' וכו' כ"ש אם וע"כ עתה כשמרים לבבר ולבקש רק ברחמים ותחנונים ועי"ז יחיו יכי רצון שיבא משיח לבקינו במהרה בימינו ויבילנו לשלום לא"י

הקדושה והז יתוקן הכל במהרה בימינו אמן:

(ד) **מזה** שסיפר קודש ר"ה תקם"ט סוף קין תקפ"ח ובחותו העת הביא לו הסחט מטעפליק כסא נפלאה וממוך לזה סיפר זאת שרחה במרחה לו בחלום שהביאו לו כסא והיה לא שביבה והלבו כל העולם הגשים ועשים וטף לרחותה וכשחזרו משם חזי תיכף נתקשרו זה עם זה ונעשו שידוכים ביניהם וגם כל מכיבי הדור כולם הלכו לרחותה ושלחתי כמה היה רחוקה ומפני מה תיכף נעשו שידוכים והלכתי והקפתי שביבם לילך שם ושמעתי שהולך ובא ר"ה והייתי מסופק אם לחזור אם להתעכב שם והייתי נבוך בדעתי ואמרתי בלבי היך אחזור בכלי על ר"ה ואמרתי בדעתי לפי הנוף חלום הים לי למה לי לחזור. והייתי שם ובחתי להכנס ורחיתי שם ר"ה ר"ה ממש וכן יו"כ יו"כ ממש וכן סוכות סוכות ממש גם שמעתי שהיו נועקים חדשיכם ומועדיכם שכאה נפלאי מה לכם ל' דון את העולם ר"ה בעלמו יפפוט. וברחו כולם עם כל מנסיבי הדור כולם ברחו. ורחיתי שם שהי' חקוק על הכסא כל נורות של כל ברואי עולם וכל אחד הי' חקוק עם בת זוגו אחלו ובשביל זה נעשו שידוכים. כי כל אחד מאת שם ורחה בת זוגו ואחר שבימים הקודמים למחתי בפל בדעתי שפסוק כרסיא שביבין דיבור ר"ת אלכן כי ע"י הכסא נעשין שידוכין כנ"ל גם כרסי"ה ר"ת ר"ה יו"כ סוכות וע"כ בשמיני עלרת זווגן דמטרוניתא. ואחלתי מה יהי' פ' ואחרו לי שאחי' שדכן והאח הקיף שביבו כי בחחת ר"ה היה טובא גדולה כי הוא מועד שהלבנה מתכסה בו שע"ז נאחר הביאו עלי. כפרה והוא טובא גדולה להעולם כי עי"ז אנו יכולין לבקש כפרה בר"ה עיין כל זה בהתורה תקעו בחודש שופר ויבן ה' את הלע המדבר יישרבי נשמות הכלולים בכסא ע"ב היטיב כל התורה בל"ת סימן ו' כי הוא פירוש על המעשה הכ"ל. כי זאת התורה נאחרה בר"ה שאחר זה הסיפור והדברים סתומים ונעלמים מאד גם הסר קלת כי לא נכתב בשלימות ופ"ח דיבר מהמעשיות והזכיר לז ענין זה מקשר המעשה הזאת עם התורה הכ"ל כמה טורח

ונפלא ונפלג מאד הענין הזה למי שיש לו לב להבין.
וזו לשמר לה הן לתם שמחים חיכי יודע מה לכם
כלומר שרחוי לנו לשמוח עכ"פ מאד תמיד כשזכינו
לטעום תורות נוראות כאלו וכו' ואחר שסיפר המעשה
הזאת אמר שאתם יכולין לומר עליה תורה כל ימי
חייכם וגער בנו על שאין לנו שמחים ואמר שרחוי
לנו לשמוח מאד מאד:

(ס) **תקס"ט** ר' דחנוכה לאחר הדלקת נר חנוכה בלילה. תורה נכנס לבעל הבית
ושאל לבעה"ב מהין פרנסתך. והשיב לו הין לי פרנסה
קבוע בביתי רק מחייתי מן העולם ושאל לו מה אתה
לומד והשיב לו ויהיו משיחים יחד. עד שנכנסו בתוך
שיחת דברים היוצאים מן הלב והתחיל הבעה"ב להשתוקק
ולהתגעגע מאד איך משיגים ומגיעים לחיזה דבר מעלה
שבקדושה אמר לו התורה הני תלמוד עמך ותמה הבעה"ב
והתחיל לחשוב חולי היכו בן אדם כלל לך חזר ורחם
שהוא מדבר עמו כדרך בני אדם לך תיכף נתחזק
החמונה הזאת להאמין בו. והתחיל תיכף לקרותו רבי
ואמר לו קודם כל הני מבקש ללמוד מכם איך להתנהג
בעבודתכם והל"ל שאפשוט ממש בעבודתכם ח"ו רק לעפ"ל
בן אדם קשה לו להשתר לגמרי כרחוי ע"כ הני רוצ'
שתלמדוני איך להנהג בעבודתכם והשיב לו בעת הין לי
פנאי בעת אחר הבת תלך ותלמדך זאת ובעת הני
צריך לילך מכאן ואמר לו גם על זה הני צריך ללמוד
מכם כמה. הני צריך ללוות לתכם ואמר לו עד אחר
הפתח והתחיל לחשוב איך תלך עמו כי בעת הני עמו
בין הבריות ואם תלך עמו לבדו מי יודע מי הוא ושאל
לו ואמר לו יש לי פחד לילת עמכם השיב לו אם הני
יכול כזאת ללמוד עמך. גם אתה אם תרצה לעשות לך
חיזה דבר מי יאחב בידי. ויצא עמו מן הפתח ואזי
תיכף חטף לותו והתחיל לפרוח עמו ויהי קר לו ולקח
מלבוש ונתן לו ואמר לו קח זה המלבוש וייטב לך ויהיה
לך לכיסה ושתיה וכל טוב ותשב בביתך ופרח עמו.
בתוך כך, הסתכל והנה הוא בביתו ולא היה מאמין
בעצמו שהוא בביתו לך הסתכל והנה הוא מדבר עם
בני אדם ואוכל ושותה כדרך העולם בתוך כך חזר
והסתכל והנה הוא פורח בהתחל' חזר והסתכל והנה
הוא בביתו חזר והסתכל והנה הוא פורח וכן היה
מתנהג זמן רב. אח"כ טוריד לותו בין ב' הרים בני
ומלא שם ספר והי' בו בירופי לותיות לז"ח הוא ד'
וכו' והיה מצויר בהספר כלים והיה לותיות.
גם היה בתוך הכלים לותיות של הכלים שיכולין לעשות
על ידם אלו הכלים והי' לו חשק מאד ללמוד לת הספר
בתוך כך הסתכל והנה הוא בביתו חזר והסתכל והנה
הוא שם והתייעב עצמו לעלות אל ההר לולי ימלא שם
חיזה ייאוש וכשבא אל ההר רחם עומד שם חילן של
זהב עם ענפים של זהב ועל הענפים תלויים כלים כמו
אלו הכלי' המצוירין בספר ובתוך הכלים היו כלים שעל ידם
עושים אלו הכלים והיה חפץ ליקח משם הכלים ולא
היה יכול מחמת שהיו נסבכים שם על הענפים שהי'
בעקמימיות בתוך כך הסתכל והנה הוא בביתו והי' לו
פליטה גדולה מה זאת שהוא פעם בכאן ופעם שם.
והיה חפץ לספר זאת לבני אדם לך לוך מספרין
פליטה כזו לבני אדם מה שאין רחוי להאמין. בתוך
כך הסתכל מן החלון ורחם את האורח הנ"ל והתחיל
לבקש לותו מאד שיבא אצלו ואמר לו הין לי פנאי כי
הני טולך אצלך. אמר לו זה בעצמו נפלאות בעיני
הרי הני כאן ומה זה שאתה טולכים אצלי. השיב לו
בשעה שנתרצית לילך עמי ללוות לותי מן הפתח אז
לקחתי ממך הכשמה ונתתי לה לבוש מן הנ"ע התחתון
והנפש רוח נשאר אצלך. וע"כ כשאתה מדבק מחשבתך
לשם אתה שם ואתה ממשיך האורה ממני אליך וכשאתה
חוזר לכאן אתה כאן והיכי יודע מהיזה עולם הוא
מעולם טוב הוא בוודאי ועדיין לא נגמר ולא נסתיים:

(ועו) **תקס"ט** חלם לו שהי' קיבוץ לאחד של יהודים
עם מנהיג אחד שהי' גדול מאד
בעולם וגזרו גזירה להרוג את כל היהודים והמנהיג
נפל על עצה שהריכין לשנות עצמו לערל והלך וקרא
לומן וגלח לו הזקן עם הפאות ואח"כ נתברר שהוא
שקר שלא נגזר כלל הגזירה הנ"ל כמה בושה הגיע
לאותו מנהיג בוודאי לא היה הפסר לו להתרחות לפני
העולם והולרך לעקור ולברוח ואיך יוכלין מן הפתח
ואיך שיכרין עגלה וכיוצא בזה בוודאי הי' לו בושה
וכלימה גדולה מאד הסר ח"ו לבאר ובוודאי הולרך
ליצא איזה זמן אחל ערל עד שיגמח זקנו זה הרחוי
לו וכו'

(זיין) **תקס"ד** ליל שבת קודם אחר הקידוש ואחרת
בחלום וסייתי בתוך עיר ונדמה
לי בחלום שהעיר היתה גדולה מאד ובא לפני גדיק גדול
מלדיקים היושנים שהי' מוחזק לגדיק גדול והלכו הכל
אלין וגם אני הלכתי אלין. ורחיתי והיו כולם עוברים
אלו בגדו ולא נתנו לו שלום והי' נרחה שעושין זה
בכוונה. ותמהתי מאד שהי' לפני עזות כזה כי ידעתי
שהוא גדיק גדול ואחלתי על זה אין יש לפני עזות
כזה לבלי ליתן לו שלום בכוונה כנ"ל. והי' התירוץ כי
בחמת הוא גדיק גדול אך יש לו גוף מלוקט מכמה
מקומות שהוא בחי' מקומות המטונפים אבל הוא בעצמו
אדם גדול וקיבל על עצמו שהוא יתקן זה הגוף ואין
שולטין בשלום בחירו במקומות המטונפים ע"כ לא נתנו
לו שלום:

(חית) **בחול** ואחרת בחלום והיו חתונה והי' שם
כלות הרבה וכלה אחת הית' ביניהם
חשובה מכולם והיתה נרחה בעיני העולם השובה מכם
והי' שם קלפעליים הייתו כלי שיר שהיו מנגנים.
ורחיתי שנפתח פתח ונכנסו אל היושבה והיו מתלספים
המון רב אל היושבה. וכשרחיתי שכם מתרבים והולכים

הייתי מחשב איך לוכל לכנום בין הזמן רב כזה. ותטפתי עצמי לפם והייתי עומד על נפשי ומי' אם רחם יעיבא אמי' לומד עמפם ומי' אם כבוד התורה גדול מאד מאד ומכלות היו מרקדים. ועיקר מי' מכלה החשובה כנ"ל שהיא היתה מרקדת שם. וכל מה שהיתה הקלפעלייע מנגנות היה ניגון היתה היא מזמרת הניגון בעצמה תח"כ. ומי' אם כבוד התורה גדול מאד ונפלאתי הרבה מאד על גודל כבוד התורה שמי' שם. ודיברתי עם הנפשים שהייתי מכיר עמפם הרהיתם כבוד התורה כזה וכפי הנראה היו עוסקים בלימוד הפשוט בגלה כי הנראה שמי' שם רבנים וגם הספרים מי' מרחים על זה שהיו ספרים גדולים מאד כדרך הלימוד הנ"ל:

(ט) **שיחתו** הקדושה של רבינו ז"ל מוצאי שבת פ' תולדות תק"ע פה ברסלב. כל סדר הזמנים של כל השנה דהיינו ר"ה יו"כ סוכות הושענא רבה שמיני עצרת חנוכה ופורים ומקודם לו חמשה עשר בשבועות וכו' בכל זמן ומלן הזמנים הין הני כמו מקודם ונאמר בזה"ל. (הז שע קומט דיה נייט בין הין ניט דהם וואם פריער) (המובן מדברין מי' שבכל הלו הזמנים הוא בא על השגה ודעת אחדם לגמרי ואינו עובד את השי"ת בהלו הזמנים עם העבודה שעבד בשר בהלו הזמנים שעברו רק בכל שנה ושנה הוא בא על השגה אחדשה לגמרי ויש לו עבודה אחדשה בהלו הזמנים) בחנוכה של השתקד הייתי מדליק הנרות ומאר הנהגות חנוכה בכוונות של התורה שנאמר הז וכן בר"ה ויו"כ וכו' היתה עבודתו בשם ע"פ הכוונות של התורה שנאמרה בר"ה זה רק שמי' בדקות יותר (דהיינו שעבודתו היתה בדקות יותר ממה שנאמר בהתורה הנ"ל):

(י) **בפורים** נודע לי נפלאות ענה רבינו ז"ל ואמר תורייתא אמת דקוב"ה הוא תוס וגליא בתחילה התורה מגלית פניה לכל הלדם ותח"כ נסתרת. ומי שהוא בעל נפש הוא מסבב ומחזר אחריה ומוסר נפשו עליה ויש לו גיעגועים גדולים והשתוקקות נמרץ בהמסירת נפש עד שזוכה שתתגלה התורה אליו כי בתחילה נתגלה לו ענין של פורים בקטנות ובהשגה (דהיינו שלא נגלה לו הענין בהתגלות גמור רק ברמז והתנוצצות בעלמא) ואח"כ עזרני השי"ת כי הוא יתי עוזר לי תמיד ונתגלה לי הענין. והענין של פורים שנתגלה הז הי' פתוס ונעלם מכל העולמות. רק בעולמות עליונים שפם רחוקים מאד מאד רק שם יודעים זאת. כי העבודה שלי בפורים הכ"ל היה לתקן פגם קרח וכשנתגלה לי זאת הי' רחוק בעיני מאד מה שיכות יש לפורים עם קרח עד שעזר לי השי"ת וכו' כי יש דברים פתומים מאד בהתורה הקדושה ונתגלה לי שהתיות פוריס הם ר"ת ואם מפלת פניו ירמז רחמו קרח הוא בחי' קרח ונשאר לו בחח"כ אמר רבינו ז"ל שלא הי' יכול ליגע כל הוא מפלת פניו ירמז רחמו גבא הוא רק מקודם בתוך ואם כי ירמז רחמו קרת הוא והדברים פתומים ונעלמים מאד לשערי פחכמה לבחינת הגולל לא ישובו מיחתו פקדושה:

(יא) **בשלין** תק"ע פה ברסלב חלום הייתי יושב בביתי (היינו בבית הקטן שהוא יושב בו) ולא הי' אוס אדם נכנס אלי ואי' תמוה בעיני ויצאתי לחדר הב' וגם שם לא הי' אוס אדם ויצאתי לבית הגדול ולביתמ"ד ולא הי' שם ג"כ אוס אדם וישבתי בדעתי לצאת אל החוץ ויצא לי לחוץ ורחיתי שעומדים בני אדם עגולים עגולים ומתלחשים זה עם זה וזה מתלוצץ ממני וזה משחק בי וזה מעיז פניס נגדי וכיוצא ואפילו התנשים שלי היו ג"כ כנגדי קצת שעיזו נגדי וקצת התלחשו בסוד ממני וכיוצא כנ"ל וקראתי לאחד מהנשיי ושאלתי אותן מה זאת ומשום אין עשיתם כזאת שיתכן שתעשו דבר כזה ואני לא ידעתי כלל על מה שם מתלוננים עלי ובקשתי את השים הנ"ל שילך ויקבץ אליה הנשיס מהנ"ם והלך מאתי ולא רחיתיו עוד וישבתי בעצמי מה לעשות וישבתי עצמי להספלג עצמי לאיזה מדינה אחרת ובחרתי לשם ומי' שם ג"כ בן שמי' עומדים שם ג"כ בני אדם ודיברו מזה כי גם שם יודעים הנ"ל וישבתי עצמי ליושב באיזה יער ונקבצו אלי חמשה הנשיס מהנ"ם והלכתי עמשם ליער וישבנו שם וכשהיינו נריכים לאיזה דבר מהכל וכיוצא היינו שולחים אחד מהנשיס הנ"ל וקנה לנו מה שהיינו נריכים והייתי שולל לותו שם נשקט הרעש והשיב לאו כי עדיין הרעש חזק מאד. בתוך שהיינו יושבים שם בח זקן אחד וקרא לותי ואמר שיש לו איזה דבר לדבר עמו והלכתי עמו והתחיל לדבר עמי. ענה ואמר שאתה תעשה כזאת ואיך אין אתה מתבייש בפני הבותיך נגד זקניך ר' נחמן ונגד זקיניך שבעה"ט ז"ל ואיך אין אתה מתבייש מתורת משה ומהבות הקדושים לברשם יצחק ויעקב וכו' מה אתה סבור שתשב כאן שאם אתה יכול לישב כאן תמיד שלא המעות שלך יכלה ואתה איש חלש ומה תעשה וכי אתה סובר שתפלג לאיזה מדינה משם נפשך שם לא ידעו שם מי אתה לא תוכל להיות שם כי לא יתנו לך מעות ושם ידעו מי אתה ג"כ לא תוכל להיו' שם כי גם שם ידעו משה. השבתי לו מאחר שהו' כן שאני מגורש כזה וכו' יהי' לי עוה"ב השי' לי אפי' לא יהי' לך מקו' להטמן וכו' השבתי לו לך לך הייתי סובר שתנחמו אותי ותדברו על לבי עכשיו אתם עושים לי יסורים לכו לכם והלך מאתי הזקן הנ"ל ובהיותי יושב שם יצאתי עצמי מאחר שאני יושב כאן זמן רב כזה יכולים לשכוח לגמרי את התלמוד וגוויתי לאיזה הכ"ל שנלחנו לעיר בשביל נריכינו שיבקש שם איזה ספר ויביא לנו

והנך לא העיר ולא הניח ספר והשיב שאי אפשר להניח כי בוודאי אסור לגלות בשביל מי נריכין הספר ובהגיע ח"ח למנוח ספר וסי' לי יסוריס גדולים על שאני נע ונד וגם אין לי שום ספר כי יכולין לשכוח את הלימוד לגמרי אח"כ חזר ואח הזקן הכ"ל ועשה ספר תחת זרועותיו ושאלתי ממנו אם יתם נושאים והשיב ספר אמרתי לו תנו לי הספר ונתן לי ולקחתי אותו ולא ידעתי כלל איך להניח את הספר ופתחתי את הספר ולא ידעתי בו כלל והיה דומה בפני כשנון אחר וכתוב אחר כי לא ידעתי בו כלל כלל לא והיה לי יסורי גדולי, מזה והייתי מתייר'גם מהאנשי' החלו הכ"ל שהיו עמי שכשיתוודע להם זאת תולי גם הם יפרדו ממני ושוב קרא לותי הזקן הכ"ל לדבר עמי והלכתי עמו והתחיל שוב לדבר הכ"ל איך עשית כזאת איך אין לך בושה וכו' וכ"ל. אמרתי לו אם סי' אומר לי כזאת לאדם מבני עולם העליון הייתי מחמין לו. השיב הני משם וכו' וזא על דעתי המעשה של הבעש"ט ז"ל כידוע ואף כי' שכור הבעש"ט ז"ל גם כן שהין לו עוה"ב ואמר הני לוקב את השי"ת בלי עוה"ב. והשלכתי את רחצי לאחורי במרירות גדול מאד. ובאשר השלכתי את רחצי כך בחו הלי ונתקבנו הלי כל הנזכרים למעלה שאמר לי הזקן להתגייס עמם שיהיו זקיני והאדות וכו' וכו' ואמרו לי הפסוק ופרי הארץ לגאון ולתפארת ואמרו לי לאדרבה נסי' מתפארין בכם ובניהו לי כל האנשים שלי ובניי (כי גם בניי נפרדו ממני בתחילה בעת הכ"ל) ודיברו על לבי דברים כהילו הסיפך מכ"ל: מה שהשלכתי את רחצי הם סי' אדם שעבר ח' חדשות פעמים על כל התורה כולה הם סי' משליך את רחצו במרירות כזה בוודאי היו מוחלין לו ושאר הטוב הינו:

(יב) **סיפר** שסי' רגיל להכול הרבה מאד בימי נעוריו וסי' לו יסוריס מזה והשלך זאת. ורחם אח"כ שים לו תחום גם לחותו המעט שהוכל. ונתייעב והתחיל שוב להכול כי מה לו כשהוכל מעט עם תחום הן הרבה. ולמה לו להפסיד גופו בחנם וסי' מניח כל התחוות בתוך תחום זו של תכילה. פעם אחד סי' יושב על השולחן לחל חמיו בשעת הסעוד' שליסית של שבת ויושב סי' חושך בניח. והוא היה דרכו תמיד לעשות את שלו כדרכו והתחיל לבקש שירחם לו האי"ת את החבות לברהם יצחק ויעקב. והבטיח להשי"ת כשתרחם לי זאת. השלך גם זאת התחום (הינו של תכילה) ועשה כזה מה שעשה. וכבשם כזה מאד ויען. ואח זקינו הבעש"ט ז"ל הלין בחלום. ואמר לו הפסוק ונתתי עשב בשדך לבהמתך. ותקין ונפלא בעינין מה שייכות יש לזה הפסוק למה שביקש ואח בדעתו שאיתא בתיקונים עשב הוא חותיות עב אין ע"ב היא בת עין אין תלת לבטן. וזהו הם תרגם לרחות תבטן אי אפשר לך כי הם בשדך לבהמתך נריך

לאתה לשדך הבהמיות תחות תכילה. והשלך גם זאת התחום ונוח לחזור גם זאת המעשה:

(יג) **יום** ג' כ"ד חייר תק"ע בחומין. סיפר לי חלום שחלם לו בחותו הלילה ורחה בחלום שסי' אתונה והלך ג"כ אל האתונה וסי' יודע עם האתן והשתכל ורחה עם אדם מעולם הבא היינו אדם מת ויתפלא מאד ואמר בדעתו הלא הם ירחו אותו העולם וסי' רעם גדול מאד וסי' יודע עם זה המת ג"כ ואמר שהשמות אלו של האתן ושל המת הינם שמות העלם רק הם שמות ממש שמרמזים למה שמרמזים כמו כל שמות הקדושים אח"כ רחו גם העולם את המת הכ"ל ודיברתי עמהם הלא זהו מת ואמרו לעפי"כ ולא סי' הלום שום חידוש כלל. אח"כ הוטב בעיני לילך עם לאיזה בשכ"ג באשר שמעם יסי' טוב יותר להשתכל על האתונה והסבותי עם (בזה) וסי' מורה בהנבע אין היה מסבב ובאתי אל השיכב"ג והיו מזמרים עם (היינו במקום החופה) להאתן בזה"ל (איין בחור איז דער. איין האתן איז דער) בחור א' הוא זה האתן א' הוא זה וגם ידעתי את הניגון והי' ניגון יפה ניגון של שמח'. והייתי משתכל עם אין השיכב"ג הכ"ל אח"כ גם עם לא הוטב בעיני והלכתי לביתי ובאתי לביתי ומצאתי שהאתן הוא שוכב על הארץ ונערתי אותו ועוררתי אותו פלא מזמרים לך כ"כ וכו' הכ"ל ואתה שוכב כאן. (והשדברים שתומים מאד ואח"כ אמר רבינו ז"ל בעצמו שהוא פלא עשה היו מזמרים לו כ"כ. וכאן הוא שוכב והשדבר שתום ונעלם מאד) ואמר שבאלום נראה לו שהמקום עשה בישכ"ג יש לו עם אח"כ והמקום שהלך עם לביתו יש לו עם אח"כ (ואמר שידע ושכח ואני מסופק הם על הניגון אמר שידע ושכח הם על אלו העשות של המקומות אמר שידע ושכח שעות הכ"ל של האתן ושמת אמר שהוא יודע אותם עדיין) ואמר שים עוד זאת דברים שראה בחלום הכ"ל:

(יד) **פעם** אחד אמר כל תורה יש לה מעשה ואתחיל לספר המעשה של התורה ויאמר בועז אל רות בליקו"ח סימן ס"ה שהגיד בעת שהיה. וסיפר עזות היה לו בת ושלחה אל הימים לשחוב אל הכד וכו' ולא רצה לספר יותר מחמת שכבר הגיד התורה ובפרטיות המעשה של אחד שסי' שוכב על הארץ יש ממנה בתוך כל תורה ותור' ובפרט התורה ט' תיקונין בליקו"ח סימן כ' הוא פירוש על אותו המעשה. מעשה של בת מלך המסיימת בסר של זהב ומגדל של מרגליות הנדפסת בספח"ע ס"ח לדעתינו שייכות על התורה המתחלת פתח ר' שמעון בלק"ח סימן ס': מעשה מהכשף שייכת להתורה תקעו בחדש שופר בל"ת סימן ח' שהיה ביאור אותה המעשה:

(טו) **שמעתי** מהים אחד מהל"ם שסיפר לו רביבו ז"ל בערב יו"כ אחר הכפרות מעשה שראה שהלך ביער אחד והיער היה גדול בלי קץ וסוף והיה לשוב אל עקבו ובא אליו אחד ואמר לו שבזה

היער ח"ל לבוא לסופו וקיצו כי היער הזה היא בלי קץ וסוף וכל הכלים שבעולם כולם נעשו מזה היער והרחק לו דרך רחוק שילא מזה היער חש"כ בת לנסר אחד ורצה להגיע לסוף הנסר ובא אליו שוב ח' וחמ' לו ג"כ שזה הנסר ח"ל לבא לסופו כי זה הנסר אין לו קצה וסוף וכל בני העולם שותין מאלו המים של זה הנסר . והרחק לו ג"כ דרך וכו'. חש"כ בת אל רחיים אחת שהיתה עומדת על לחתו הנסר ובא אליו ג"כ אחד ואמר לו שזאת הרחיים טוחנת טחינה על כל העולם כולו. ואח"כ חזר ובא אל היער הנ"ל והרחק שם נפח אחד שקורין קאוויל שיבא שם בהיער ועשה מלאכתו ואמרו לו שזה הנפח עושה כלי' בשביל כל העולם כולו והבדרים סתומים מאד (גם לא נרשם בשליחות כרחוי כי הרבה נשכח כי לא נכתב בזמנו) ואמר לו שבעולם מספרין מעשה. ואני רציתי מעשה

השי"ת יזכינו להבין דבריו הקדושים והנוראים :

(טז) **סיפר** בימי אחאב שהלם לו שהיה רוצה לבנות בבית לשמוע קול שופר ועבר לפני בית אחד ושמע שהם מזמרין ומכין כף אל כף ומרקדין מאד ושמחין בקפיצות וריקודין גדילים כדרך השמחים והשוחקים מאד עניתי ואמרתי הלא לכאן בוודאי טוב לבנות לשמוע קול שופר (והשאר חיבי זוכר) ועכשו ה' שגם מרומז בספרו שמצוות שופר הוא בחי' המחשת כף וריקודין כמובא בהתורה והלא המשפטים בלק"ח סיימן יוד המדבר מהמחשת כף וריקודין שמצוותו שם מאמר הזוה"ק בתרועה דחיכו רוחא לחיתעבר אל אחר כפירות וכו' שעי"ז זוכין להמחשת כף וריקודין שהי' בחי' והשיא רוחא בשיב בשית פירקין דדרועין ובשית פירקין דרגלין ע"ש כל התור' כולה מבואר שם שתרוע' שהוא קול שופר היא בחי' המחשת כף וריקודין . ונענע לו רביעו ז"ל רחשו. חש"כ שלח ה' בלבי שמרומז בפסוק שופר היא בחי' רנה ושמחה כי הז ימלא ס"חוק פ"ינו ו"לשוניו ר"נה ר"ת שופר . וע"כ אחר פסוק לשרי העם יודעי תרועה וכו' כתיב בשמך יגילון כל היום ועיין בזח"ל שעיקר הכביה נריכה להיות מתוך שמחה כי בכיה הוא ר"ת "בשמך "יגילון "כל "היום עיי"ש :

(יז) **פעם** אחד היה אחד שהי' עשיר גדול והי' יושב בחנות עם כמה סחורות כדרך החנוונים ובאו אליו גנבים וגנבו ממנו הונו ורכושו ונתדלדל הרבה . ילך וקיבץ את יתר הפליטה ועשה לו מעמד וחזר וקנה סחורות ושוב נעשה חנוני . וחזרו ובאו אליו גנבים וגנבו את יתר הפליטה והונו הנשאר ג"כ ממנו . וחזר שוב וקיבץ ממעט פליטה הנשארת לו ומהתכשיטין של נשתו וחזר ועשה לו חיזה מעמד בחנות לפרנס את ביתו . וחזרו ובאו אליו גנבים וגנבו את יתר הפליטה הנשארת עד שנתדלדל מאד ונשאר ביתו ריקן מכל . והלך וקיבץ לחיזה סך מועט מאד . וקנה לו סחורות קטנים והלך על הכפרים כדרך הענייים שנושאים חבילות עם מחטין וסיומרות וכיוצא בזה דברים קטנים . והי' הולך על הכפרים כדי לתת לחם לביתו . והי' מחליף עם הערלים מחטין על עופות ובגים וכיוצא כדרך הענייים בחלו . פעם אחד הי' הולך מן הכפרים ונשאו עמו מעט סחורתו ואיזה מיני מאכל ופגע בו שודד אחד רוכב על הסוס ונשא אלו ג' חבילות גדולות ורצה לגוזלו והתחיל לבכות ולהתחנן אליו . והוא לא השגיח על זה וגזל ממנו גם זה המעט שהי' לו ונשאר ריקן מכל וכל . והי' הולך ובוכה מאד ונפגש מרע לו אחד כי לא הי' בגדות הרשעים שנתדלדל כל כך מעשירות כזה . גם מעט חיותו בגלוס טרפו ממנו . בתוך כך בדיבו ורצה והנה נפל השודד הנ"ל מן הסוס והי' רוצה לקום ועמד עליו הסוס ודרסו ברגליו על רחצו ונפל שם השודד ונהרג . והלך החיים הנגזל לשם ורצה שהגזלן שלו נופל מת תרגם . ופתח לה התחילות של הגזלן ומצא שם כל הסחורותיו והונו ורכושו שגנבו ממנו מתחילה ועד סוף . וחזר בשלום לביתו ונעשה עשיר כבתחילה : זה הענין לא שמעתי בעצמי מפיו הקדוש רק מפי הרבים בשמו והם תמכם בוודאי היבי זוכה להבין רמיזותיו מה שכיון בזאת המעשה . עכ"ז מה שנרשם לפיענ"ד בזה הוא שמרומז בזה התחזקות גדול לכל אחד בפרט ובכלל שהע"פ שעובר על האדם מה שעובר עליו בימי חייו שגוזלין הונו וטורפין ממנו וכל מה שמתחזק להחיות נפשו ביתר שפליטה חוזרין וחורבין עליו עד שגונבין ממנו גם זה הי'עט . וכן כמה פעמים בלי מספר לענ"ד אל יתייאש עצמו מן הרחמים כי אם יתלה עיניו למרום ויבכה ויצעוק בכל פעם אליו יתברך שירחם בעניו ועמלו אזי סוף כל סוף יפול השודד מפלה שאין לה תקומה ויאבד ויקבל ויוציא ממנו כל הקדושות וכל העבודות וכל הטוב שגנב וגזל ממנו ויאבד לעשירותו וטובו הנלחי :

(יח) **מעשה** במלך אחד שבנה לעצמו פלטין וקרא לשני הנשים ויוסף חותם שיילידו את הפלטין שלו וחלק להם את הפלטין לשני חלקים סיימו שמחלק הפלטין יהי' שוטל על האחד לגיירו ומחלק השני יהי' שוטל על השני לגיירו וקבע להם זמן שעד אותו הזמן מחוייבים הם לגיירו והלכו להם אלו השני הנשים . והלך אחד מהם ויגע ועטרת מאד ולמד עצמו את התומנות של גיור וכיוד סיטב סיטב עד שגייר את חלקו שהי' שוטל עליו בגיור יפה ונפלא מאד וגייר שם חיות ועופות וכיוצא בזה בגיורים נפלאים ונחים מאד והשני לא עם הל לבו בזה גזירת המלך ולא עסק בזה כלל וכאשר הגיע סמוך לזמן המוגבל שהיו צריכים לגמור מלאכתם הנה הרחמן כבר גמר מלאכתו ותומנתו בחלקו בגיור נחה ונפלא מאד . וזה השני התחיל להסתכל על עצמו מה זאת עשה שכילה הזמן בהבל וריק ולא חש לגזירת המלך . והתחיל לחשוב מחשבות מה לעשות כי

בוודאי בחלו הימים המועטים הסמוכים לזמן המוגבל ח"ו לתקן עוד ללמוד לעצמו ולעשות תשובות הלויר לייר חלקו בזה הזמן המועט כי הי' שוין מאד למועד הקבוע להם. ונתייאש בדעתו והלך ושטיח כל חלקו במשיחת סמנין (שקורין פחקיסט) ועשה פחקיסט אחור על כל חלקו ופחקיסט הי' כמו שספקלריא ממש שהיו יכולין להתראות זו בזו בשספקלריא ממש והלך ותלה ווילון לפני חלקו להפסיק בין חלקו ובין חלק חבירו. ויהי כי הגיע מועד הקבוע שקבע להם המלך. הלך המלך לראות תבנית מלאכתם אשר עשו בחלו הימים. וראה חלק הראשון שהוא מצויר בציורים נחים ונפלאים מאד. ומצוירים שם בחלקו נפרים וכו' בדרכים נפלאים מאד. וחלק השני הי' תלוי בווילון ותחך תחתיו ואין רואין שם מאומה. עמד השני ופירש את הווילון והזריח השמש ובאו והחירו כל הציורים הנפלאים כולם בחלקו מחמת שהי' שם הפחקיסט שהי' מאיר כמו שספקלריא. ע"כ כל הנפרים המצוירין בחלק הראשון ואחר כל הציורים הנפלאים כולם נראו בתוך חלקו. וכל מה שראה המלך בחלק הראשון רצה ג"כ בחלקו של זה. וגופף לזה שגם כל הכלים הנפלאים וכל הקריידענצין וכיוצא שהכניס המלך לתוך הפלטין כולם נראו ג"כ בחלק השני. וכן כל מה שירצה המלך להכניס עוד כלים נפלאים לתוך הפלטין יהיו כולם נראים בחלקו של שני (ושוטר שדבר לפני המלך וכו' ויתר מזה תיני זוכר)

כל זה שמעתי מפיו הקדוש בעצמו.

(יט) **מעשה** במלך אחד שהי' קטן וכבש תותו מלך גדול ועשה נכנע תליו. והמלך הגדול כבש עוד מלכים ומדינות לאחר זמן נתחזק המלך הקטן ונתעורר עם שאר מלכים נגד המלך הגדול שכבש תותם וחזרו וכבשו את תרעם מידו וגם תללו כבשו מדינות. ונתייאש המלך הקטן כ"ל מאחר שרואה שהגדול חוזר. לפעמים זה כובש. ולפעמים חוזר חבירו וכובש תללו ומי יודע מה יולד יום תולי יחזור ויתפוך הדבר. והלך ועשה חומה תלל סיב וגבו שם בתוך תותו המגדר כל הסון והממון שקבץ מכל מדינתו. ועשה שם חדרים חדרים ובכל חדר וחדר גבו שם מטבע מיוחדת. ותלה דף (שקורין טאבליע) על הפתח והי' כתוב שם המטבע המונחת בתוך תותו החדר. ופתח של כלל המגדר הי' נעשה שם בחומות שקורין מויליין שלא הי' תפשר ליכנס לשם מחמת שמי שלא הי' יודע הדרך והנתיב והנטיב לכל לד בשעת הכניסה הי' המויליין חותך את רגלו. והי' הלוי שם טאבליע שהי' כתוב עליה בכמה לשונות הדרך והחכמה איך לכנוס לשם ואיך לנטות לכל לד בתופן שיוכל לכנוס ולא יזיק לו המויליין הנ"ל. לאחר זמן שטף הים את תלי עם המגדר הנ"ל ונשתכח הדבר לאחר כמה מאות שנים חזר מלך אחד וכבש תותו התוקלים ונתגלה תלי הנ"ל. והמלך הזה הי' קטן ורצה לעשות שם יאוב. והלך והושיב שם מן היהודים ומן אחר תומות. ומן הסתם נתייאשו שם עניים ותביונים כדרך מקומות התדשים. וקי' שם ענני אחד שעשה לעצמו בית קטן תלל הים. ויהי ביום ותו הלך לתפור טיט ומצא הטאבליע הנ"ל ולא הי' יודע מה כתוב בה והלך ושאל וחקר תלל הערלים הזקנים תם יודעים תם הי' אם תיזה פעם ייאוב ולא הי' אחד מהם שיהי' יודע וזוכר תם היה שם ייאוב. ובא ענני אחד שהי' צריך לבקש לי מקו' לתכול בשבת והלך תלל הענני הנ"ל וסיפר לו את אשר מצא הטאבליע ותין יודע מה כתוב בה. השיב לו תקרא את מה שכתוב בה ונתן לו וקרא כל הכתוב בה והלך הענני היהודי הזה ולקח כל התומרות והסוחרות שהי' שם:

(כ) **שמעתי** בשמו לענין המפורסמים בעלי יוסף סיפר מעשה שמלך אחד הי' לו שני בנים אחד הי' חכם ואחד הי' שוטה ועשה את השוטה ממונה על התומרות והחכם לא הי' לו שום התמנות רק יאב תלל המלך תמיד והי' קשה להעולם מאד שזה שהיו חכם יש לו כל התמנות והכל בתים ונכנסים תללו להכניס תו להוניח מן התומרות וזה החכם תין לו שום התמנות כלל. והשיב להם המלך וכי זה הוא מעלה מה שהוא לוקח תומרות מוכנים וחולקם להעולם כי זה החכם יושב תללי וחושב מחשבות ובא על עצות חדשות שתיהו יכול לבא עליהם וע"י תלו העצות הני כובש מדינות שלא הייתי יודע מהם כלל אשר מלאו המדינות נמשכים ובאים כל התומרות שלי. תלל זה הממונה לוקח תומרות מוכנים ומחלקים להעולם ע"כ בוודאי גדלה ושגבה מאד מעלת החכם על הממונה תף על פי שברואה שתין לו שום התמנות כי ממנו נמשכים כל התומרות הנ"ל:

(כא) **יום** ה' ויהי דין בסח לעשור תק"ע לפק פה ברסלב סיפר לנו שחלם לו ותיינו יודע הפירוש שתים לאחד שהי' מתנשינו נפטר לעולמו. ותוח את בחלומו שכל העולם עומדים סביבו ונוטלים רשות ממנו לנסוע לדרכם כנהוג. לאחר ר"ה. ותותו היום הנפטר הי' ג"כ עומד שם ושאל לותו מדוע לא הייתי על ר"ה השיב לו הלא כבר נפטרתי לעולמי אמרתי לו בשביל כך ותם לאחד נפטר תינו רשאי לבוא על ר"ה ושתק ומחמת שכמה בני אדם דיברו עמי מחמונה דברתי עמו ג"כ מזה. (ונראין הדברים שרצונו ז"ל הבין שנפל מן המחונה) ואמרתי לו וכי תין בעולם רק אני תם תין אתה מאמין בי התקרב לצדיקים אחרים מאחר שנשאר לך מחונה עדיין באחרים התקרב להם. ואמר לומי התקרב. וכאמת לי שברואיתי לו לזה התקרב כמורה על היזה מפורסם. השיב לי אני רחוק ממנו. אמרתי לו קרב עצמך לאחר והייתי חושב להפיו כל המפורסמים ועל כולם אמר שהוא רחוק מהם אמרתי לו מאחר שאתה רחוק מכולם ותין לך למי להתקרב טוב לך ליאשר כתן בבתחילה ותחזור ותתקרב תללי. השיב לו מכם (בלשון

תמוס) תני רחוק מאד. ונדמה לי שהוא בחמנע סיוס והחמס עומדת כנגד הרקע וסגניס עלמו למעל׳ בחויר עד שעלה אל החמס והי׳ הולך עם החמס וירד מטה מטה על הארץ כסילוק החמס עד שירד למטה לארץ ממש בשקיעת החמס. וכן הלך יותר עם החמס עד שבחנות הלילה נח עם החמס כנגדי ממש מלמטה כי בחנות הלילה אז החמס כנגד רגלי האדם ממש ואז כשירד למטה מאד עד שסי׳ כנגדי ממש מלמטה שמעתי קול נעקה שנעקר חלי השמעתם כמה תני רחוק מכם ואיני יודע הפירוש:

ואמר רבינו ז"ל בזה"ל ושים לי רחמנות גדול הלא עיקר יגיעת ועבודת האדם בשביל התכלית כי עכשיו אין יודעין ומרגישין טעם כ"כ בהסתקרבות מחמת עכירת החומר ומחמת הסניעות. נמלא שהעיקר הוא רק בשביל התכלית שאז אחר הססתלקות לאורך ימים ושניס אז ידעו מה שעשעו כבר וגם מה שיעשעו אז ויתר מזה מה שיהי׳ מלד הנשמה כמו שיזכ׳ כל אחד. ואם ג"כ אחר כך אין זוכין להתקרב וכו׳. והכלל לשברי מי שיתחזק בחומנא דסבי"ת ובגדיק החמת ויקיים דבריו בוודאי לא יבוש ולא יכלם לא בעוה"ז ולא בעוה"ב ופעם אחד אמר שהאדם צריך להתחזק בהחומנא בגדיק החמת בהתחזקות גדול עד שיהיה הזק כל כך שאפילו אחר מיתתו יהיה חזק בחומנא ולא יוכלו להטעותו שם בשום אופן. כי גם שם צריכין התחזקות גדול להאמין בגדיק. ואמר כי יש נשמות שרשעים שהתנגדים שרוצים להטעותו מהגדיק החמת כדי למונעו שלא יתחזק לבא הלין בשביל תיקון. ואמר שמי שיהיה חזק בחומנא בוודאי לא יוכלו שם המונעים למונעו מלילך להגדיק לקבל תיקון נשמתו. כי עיקר הסניעות גם שם הם רק מה שהקטריגים והמחבלים וכו׳ שיש שם מבלבלין ומחליפין דעתו ומטעין אותו ודוברין על הגדיק מה שדוברין כדי שלא יתחזק לבא הלין (כי בוודאי אפילו אחר פטירת האדם כל זמן שאינו זוכה עדיין לבוא למקום מנוחתו בשלימות עדיין הינו בעלמא דקשוט אדרבה עיקר עוגמו ויסורים ע"י המחבלים שמולכין אותו בעולם התוסו ונדמה לו כאילו עדיין הוא בזה העול׳ ומטעין אותו בכמ׳ הטעאו׳ כמפורס׳ בספרי׳) אבל אם האדם חזק בדעתו ואינו שומע לדברים׳ ומתעקש עלמו ואו׳ איני שומע לכם ואני רוצה דייקא לילך ולבא אל הגדיק שם מוכרחים להניח אותו ואינם יכולין למונעו מזה בשום אופן כי עיקר הסניעות שהן מונעין הוא רק מה שמטעין אותו כנ"ל: (ושיפר מעש׳ לענין זה שצריכין להתחזק. להתקרב להגדיק גם לאחר מיתה כי גם שם צריכין התחזקות לחומנא. ושיפר שסי׳ בא"י היה אחד מאנשי רייבין שנסע יחד לא"י עם הגדיק הקדוש המפורסם מו"ה מנחם מענדיל זצ"ל מווייטיפסק (וכבר ידוע מגודל המחלוקת שהיה על הגדיקים והחסידים בימים הקודמים בפרט בהדינות ליטא ורייסין וכל מי שהיה רוצה להתקרב להם היו להם מניעות עצומות בלי שיעור) והסכימו שם בא"י לשלוח אותו לחוץ לארץ בשביל להביא מעות ח"י כנסוג ובדרך הילוכו על הים נפטר לעולמו זה החיים הסליח הכ"ל שהיה מקורב להגדיק מוהר"מ הכ"ל ובא"י לא ידעו עדיין כלל ואחר פטירתו נדמה לו כאילו הולך ונוסע לגייפסק עם הנשים שלו כאשר היה נוהג בחייו כי היה סוחר גדול והיה נוסע לגייפסק בחייו. ונדמה לו גם עתה כאלו הוא נוסע לשם עם הנחמן שלו והבע"ג כדרכו תמיד. בדרך נסיעתו התחיל להתגעג׳ ולהשתוק׳ אחד ליסע לרבו מוהר"מ הכ"ל לקבל פניו הקדושי׳. ומרוב תשוקתו הי׳ חפץ להפקיר הכל ולבוא מהמנע שדרך למקום רבו הכ"ל והתחיל לדבר זאת להנשיו שנסעו עמו שהוא משתוקק לזה. והתחילו לשחוק ממנו ולדחותו מזה כי היך יעלה על הדעת לסתור מו"מ כזה וכו׳ ועי"ז מנעוהו מזה אח"כ חזר ונתלהב בהשתוקקות נמרץ ליסע לרבו וחזר ואמר להנשיו שהוא חפץ בזה וחזרו למונעו ולדחותו בדברים שא"א לבטל מו"מ כזה ולבוא מדרך כזה לגייפסק לבטל עסק כזה ולנסוע עתה לבית רבו ושמע לדבריהם גם בפעם הזאת. ונמנע מזה אח"כ חזר והתעורר בהתעוררות רב וגדול מאד. ואמר שהינו שומע כלל שום דבר כי הוא רוצה דייקא לנסוע מאד לרבו ולהפקיר הכל בשביל זה וכל מי שהנשיו מנעו אותו בדברים וטענות ואמתלאות היך אפשר לעשות דבר כזה בחמנע עסק כזה לא שמע לדבריהם כלל והיה חזק בדעתו לנסוע דייקא תיכף ומיד לרבו. וגיוס עליהם שיחזרו פניהם מדרכיהם כדי ליסע עמו למקום רבו. וכשראו שאין יכולים למונעו בדברים וטענות עמדו ומרדו בו ואמרו שהינם רוצים לניית אותו בדבר זר כזה וגער עליהם שיעשו כרצונו דייקא. והם לא רצו לשומעו. והתחיל לכעוס עליהם מאד על שהינם רוצי׳ לניית אותו כי הוא סבעה"ב שלהם ומחוייבים לשמוע לו ככל אשר יאמר בתוך כך הודיעו לו שחמת שהוא כבר מת וכבל הלו אנוסעין עמו. שם מלאכי חבלה שהם מוליכין אותו ומטעין אותו בדרך הזה עכשיו ואמר עתה בוודאי אני חפץ דייקא שתוליכו אותי מיד לרבי הגדיק הכ"ל. ענו שם ואמרו עתה בוודאי אין אנו מרוצים לזה להוליך אותך הלין והיו מתעצמים בדין זה שהוא רצה שיוליכו אותו לרבו והם לא רצו עד שהניאו את השפעת לפני הכ"ד שלמעלה. ופסקו שהדין עמו שצריכים לעשות רצונו להוליכו מיד לרבו. וכן היה שתיכף ומיד הוליכו אותו לרבו הגדיק מוהר"מ הכ"ל שהיה עדיין בחיים אז בא"י והניחוהו לביתו וכשנכנס לבית הגדיק מוהר"מ הכ"ל נכנס עמו אחד מהמחבלים ונפחד הגדיק ונשאר חלשות ועררו אותו ואח"כ יצא הגדיק ועסק בתיקונו בערך שמונת ימים עד שתיקנו והודיע אז הגדיק הכ"ל לבני ח"י שנפטר הסליח הכ"ל כי לא ידעו עדיין מזה כלל וסיפר להם